

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA
ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 37144

CALL No. 913.005/P2a

D.G.A. 79

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927.

ΑΘΗΝΕΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

P. D. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1928

(Archaeological Society)

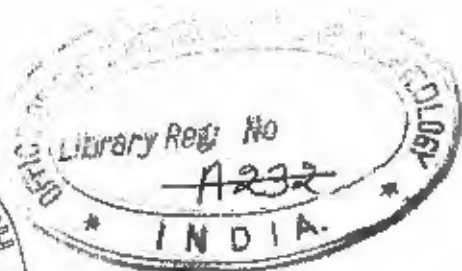
Athens

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

37144

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1927

(423)

913.005

Ρ3α

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ"

1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
1. Εὐεργέται	γ'
2. Διοικητικὸν Συμβούλιον	ε'
3. Ἐπίτιμοι ἑταῖροι	ζ'—ι'
4. Τακτικοὶ ἑταῖροι	ια'—ιδ'
5. Γενικὴ ἐκθεσις τοῦ Γραμματέως περὶ τῶν πεπραγμένων	1—22
6. Ἀνασκαφὴ Ὡδείου Παναθέου ὑπὸ Π. Καστριώτου	23—27
7. " Ἀμφικαρτεῖον ὑπὸ Β. Λεονάρδου	27—32
8. " Θηβῶν ὑπὸ Α. Κεραμοπούλου	32—44
9. " Νέας Ἀγχιάλου ὑπὸ Γ. Σωτηρίου	44—50
10. Καθαρισμὸς Νικοπόλεως ὑπὸ Χ. Κοντοῦ	50—51
11. Ἀνασκαφὴ Ἀσκληπείου Ἐπιδάφρου ὑπὸ Π. Καββαδία	52
12. " Κάτω Γουμενίτης Καλαβρύτων ὑπὸ Ν. Κυπαρίσση	52
13. " Στυμφαίου ὑπὸ Ἀ. Ὁρλάνδου	53—56
14. " Λέσβου ὑπὸ Δ. Εὐαγγελίδου	57—59
15. Συνελεύσεις τῶν ἑταίρων καὶ ἀρχαιεσιῶν	60—61
16. Ἐκθεσις ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς	62—66
17. Ἀπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων	67—69
18. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1927	70
19. Κατάστασις δημοσιευμάτων	73—75
20. Ἀναλυτικὸν πινάκιον Πρακτικῶν	76—77
21. Δημοσιεύματα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	78—81

LIBRARY OF THE
 INSTITUTE OF CLASSICAL STUDIES
 UNIVERSITY OF TORONTO
 Ac. No. 37144
 Date 30-5-63
 Call No. 913.005
 P9a.

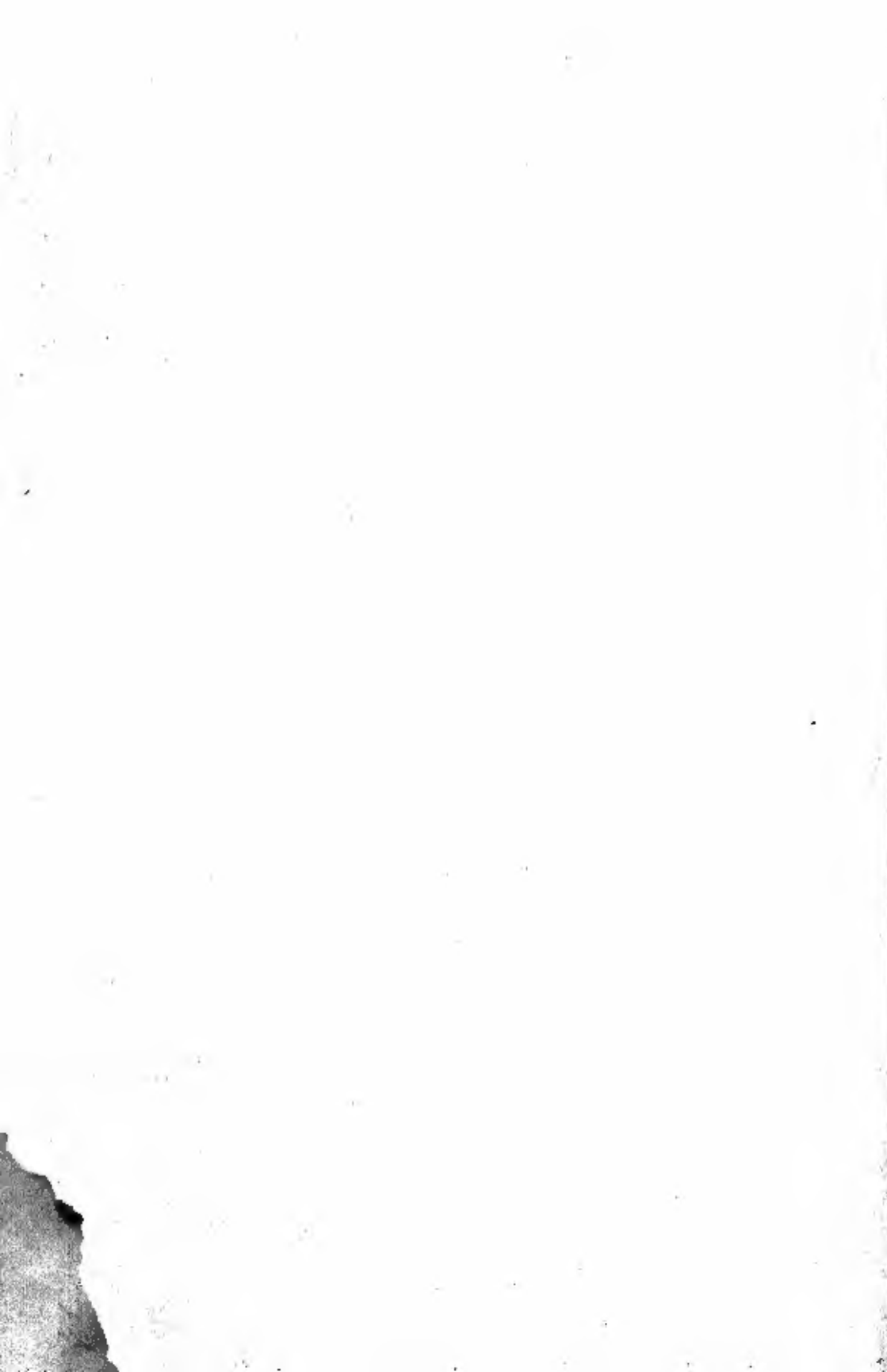
ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΘΩΩΝ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΕΛΛ. ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNEΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΟΥΝΑΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ

MENEΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΘΩΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
GEORGES CLÉMENTEAU
Α. Ε. Η. ΘΟΕΚΟΡΡ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΕΤΙΑΝ 1927 - 1929

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΑΠΠΟΥΛΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΤΣΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΥΓΕΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΛΟΝΑΚΗΣ

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΟΡΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΧΑΡ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΟΡΛΑΝΔΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

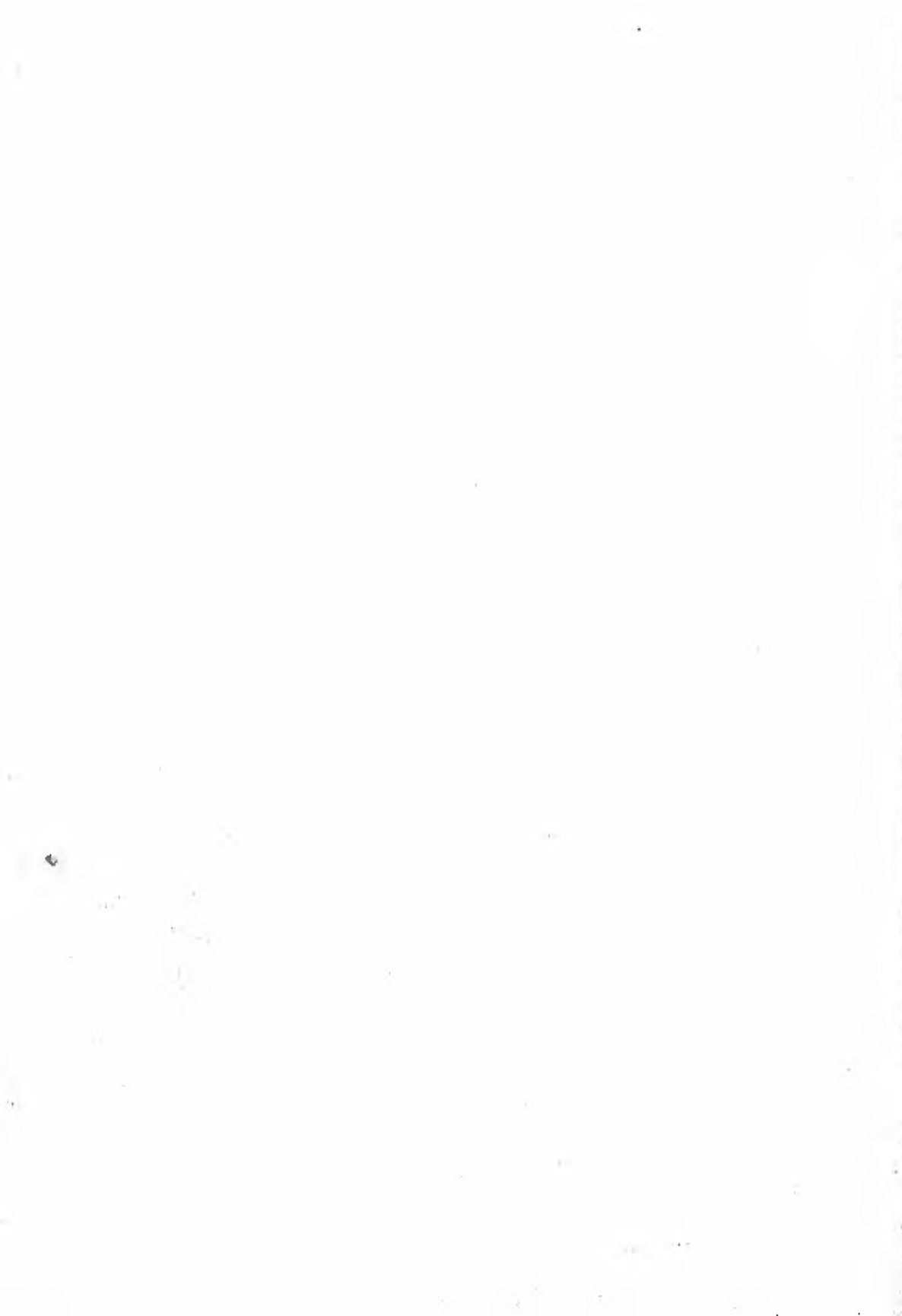
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

- Η Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Διάδοχος Bernhard τοῦ Sachsen Meiningen.** — Breslau.
Η Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Φρειδερίκος Κάρολος τοῦ Hessen. Cronberg i. Taunus. (Schloss Friedrichshof).
Η Α. Β. Υ. ὁ πρίγκιψ τῆς Ρουμανίας Κάρολος.
Η Α. Β. Υ. ὁ πρίγκιψ Διάδοχος τῆς Σουηδίας Γουσταῦος Ἀδόλφος.
J. Beloch. — Roma. Via Pompeo Magno 5.
Ἐλευθέριος Κ. Βενιζέλος. Ἀθήναι.
James Gordon Bennett. — New York.
Erich Bethe. — Leipzig. Davidstrasse 1.
Robert De Billy. — Γαλλία.
F. W. von Bissing. — München. Georgenstrasse 10.
G. Bonni. — Roma. Via Genova 80.
Max Bonnet. — Montpellier. Villa aux Roses (Pierre Rouge).
R. C. Bosanquet. — Liverpool. — Bedford Street 40.
Alfred Brueckner. Berlin. Friedenau. Rubens str. 40.
Ernst Buschor. Ἀθήναι ὁδὸς Φειδίου 1.
Chamonard J. — Paris. 8, square du Croisic XV.
Ἰωσήφ Χατζιδάκης. Ἡράκλειον (Κρήτης) — Μῆλος.
G. Clémenceau, ancien Président du Conseil. — Paris.
Giuseppe Ang. Colini. — Roma. Via Farini 17, int. 7.
Ludwig Curtius. — Ρώμη. Via Sardegna 78.
Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανός.
R. M. Dawkins. — Plas Dulas, Llandulas N. Wales.
Prince Demidoff. — Ἀθήναι.
Charles Diehl. — Paris, aven. Wagram 75.
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Διονύσιος.
Wilhelm Dörpfeld. — Berlin. Lichterfelde 1. Hortensien Str. 64.
Βέκτωρ Δούσμανης. — Ἀντισπράτης, ὁδὸς Μενάνδρου 85.
Hans Dragendorff. — Freiburg i. Br. Universität.
Engelbert Drerup. — Nijmegen. Holland. Universität.
Garret Droppers. — Ἡ. Π. Ἀμερική.
Fr. von Duhn. — Heidelberg. Neuenheim. Werrgasse 7.
Félix Dürbach. — Toulouse. Rue du Japon 40.

- Adolf Erman.** -- Berlin. Dablem, Peter Lenéstrasse 72
Sir Arthur Evans. Youghbury Berks. near Oxford
Ernst Fabricius. -- Freiburg i. Br. Götthestrasse 44.
Ernst Gardner. Tadworth (Surrey) Farm Corner
Percy Gardner. -- Oxford. Canterbury Road 12
Ὁ Παναγ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος.
Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριος.
Gherardo Ghirardini. Bologna Via dell'Indipendenza 51.
Earl Granville. -- Ἀγγλία.
Angelo de Gubernatis. Roma Università.
Federico Halbherr. -- Roma. Via Atenula 21
Rudolf Heberdey. -- Graz. Mandel. Strasse 26.
Paul Hermann. -- Dresden Stephaniensstrasse 18.
B. Hodge Hill. -- Ἀθήναι, δόξος Πηνυλίας 28
Fr. Hiller von Gaertringen. -- Berlin Westend Bbereschen Allee 11
Otto Hirschfeld. -- Berlin Charlottenburg Mon. m. senstrasse 6.
Maurice Holleaux. -- Paris. Quai de la Tournele 27
André Joubin. -- Paris.
Georg Karo. -- Halle a. S. An der Universität 12.
Sir Frederic George Kenyon. -- London. British Museum.
Otto Kern. -- Halle a. S. Friedenstr. 28.
Ὁ Σ. Μητροπολίτης Σάραβων κ. Κλεόβουλος. Κων/πολις.
Hubert Knackfuss. -- München Adelheidstr. 10
Πάβλος Κονντουριώτης. -- Ἀθήναι. Νικομήττοι 1
Rodolfo A. Lanciani. -- Roma. Piazza Sanlustio 24.
Philippe Legrand. Lyon. 60 Avenue de Noailles.
Θεόδωρος Λιμπρέτης. -- Ἀθήναι. 376 Σεπτεμβρίου 181 Α
Emmanuel Loewy. -- Wien. Untere Donaustr. 26.
G. A. Macmillan. -- London. St. Martin's Street.
Lucien Magne. -- Paris. Rue de l'Oratoire du Louvre 6.
Rev. J. P. Mahaffy. -- Dublin (Ireland), Provost of Trinity College.
E. Martini. -- Prag. Deutsche Universität.
Horace Marucchi. -- Roma. Santa Maria in Via 7 A.
G. Mendel. -- Paris. Rue de l'Observatoire 8.
Ed. Meyer. -- Berlin. Lichterfelde W Mommsenstr 7/8
William Miller. -- Ἀθήναι.
Gabriel Millet. Paris. XIVe 84 Rue Hallé.
Φακίων Νένσης. -- Ἀθήναι. Τρωάκρων 6.
Charles Nizet. -- Paris. 7 Avenue de Bréteuil.

- Théodore Ouspensky.** — Leningrad Rue Wassilios 7 2
Ettore Pais. — Roma Via di Ripetta 162
R. Paribeni. — Roma Via dei Prefetti 22.
Giovanni Patroni. — Pavia, Università.
Guiseppe Pellegrini. — Padova Via Massimo 9.
Paul Perdrizet. — Strasbourg Université.
Luigi A. Pernier. — Firenze Università.
Giulio de Petra. — Napoli Pallonete Via S. Chiara 82.
Ernst Pfuhl. — Basel Schönbenstrasse 42
Alfred Philippson. — Bonn Königstrasse 1
Charles Picard. — Paris, XIVe. Boul Arago 97
Νικόλαος Πολίτης. — Παρίσι.
Edmond Pottier. — Paris 72 Rue de la Tour
A. von Premerstein. — Marburg Universität.
Karl Purgold. — Gotha. Reinhardtsbrunnenstr 48.
G. Radet. — Bordeaux 9bis Rue de Cheverus.
Sir W. M. Ramsay. — 41, Brad Avenue, Edimburgh
Pember W. Reeves. — London.
Salomon Reinach. — Boulogne-sur-Seme Avenue Victor Hugo 16
Théodore Reinach. — Paris 2, Place des Etats-Unis.
E. Reisch. — Wien XVIII. Karl Ludwigstrasse 28
C. Ricci. — Roma, Piazza Venezia 11.
R. B. Richardson. — Woodstok Connecticut.
La Comtesse de Riencourt. — Ἀθήναι
Al. Rostowitz-bey. — Le Caire.
Antonio Salinas. — Palermo, Via Emerico Amari 180.
Rev. A. H. Sayce. — 8, Calmers Crescent, Edimburgh.
Gustave Schlumberger. — Paris VIIIe 29 Avenue Montaigne.
Hans Schrader. — Frankfurt a Main Schumannstr 49.
Sir Cecil Smith. — London Victoria and Albert Museum.
Antonio Sogliano. — Napoli Via Carlo Altobelli 23.
Vittorio Spinazzola. — Bologna.
Mre E. Arthur Strong. — Roma British School Palazzo Odescalchi 80.
F. Studniczka. — Leipzig Leibniz Strasse 11
Ludwig von Sybel. — Marburg i. H. Sybelstrasse 1
Hidenaka Tanaka. — Κρότον Ἰαπωνίας Πανεπιστήμιον
Hermann Thiersch. — Göttingen Friedländerweg 89.
Ὁ Σεβασμ. κρόφην Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος.
Albert Trapman.

- A. I. B. Wace**, London Victoria and Albert Museum.
Otto Walter, Oester. Archäolog. Institut, Athen.
Carl Watzinger, Tübingen, Lenaustr. 6.
Th. Wiegand, Berlin Dahlem, Peter Lennéstr. 30.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorf, **Excellenz**. — Westend
bei Berlin, Eichen — Allee 12.
Wilhelm Wilberg, — Wien, Mozartgasse 4.
Ulrich Wilcken, — Berlin Westend, Leistikow Str. 2.
Adolph Wilhelm, Wien IX, Schlickgasse 5.
A. Willems, — Bruxelles, Université.
Paul Wolters, — München NW2 Elvira Str. 4, 10r.
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Σημ. — Οί δι' ἀστερίσκου σηματούμενοι ἑταῖροι εἶναι ἰσθίμια.

1. Ἀβραμίας Εὐστράτιος.	29. Γερογιάννης Κωνσταντῖνος.
2. Ἀγγελόπουλος Γεώργιος.	30. * Γεωργιάδης Ἀθανάσιος.
3. * Ἀγγελόπουλος Ἡλίας.	31. Γιαννόπουλος Δημήτριος.
4. Ἀγγελόπουλος Θεόδωρος.	32. Γκίτζης Βαρθολομαῖος.
5. Ἀδαμαντίου Ἀδαμάντιος.	33. Γούδας Μιχαήλ.
6. Ἀθανασάκης Ἰωάννης.	34. Γουδῆς Δημήτριος.
7. Ἀλεξάκης Χαρίλαος.	35. Γούσιος Κωνσταντῖνος.
8. Ἀλιβιζάτος Ἀμύλας.	36. Γροϋνδμαν Ἀχιλλεύς.
9. Ἀναγνωστόπουλος Γεώργιος.	37. * Δεληγιώργης Λεωνίδας.
10. Ἀναγνωστόπουλος Ἰωάννης.	38. * Δεμεριτζῆς Ἀλέξανδρος.
11. Ἀναστασιάδης Τάσος.	39. Δέφνης Μιχαήλ.
12. Ἀξελός Ἰωάννης.	40. * Δηλιγιάννης Ἐπαμεινώνδας.
13. * Ἀποστολάκη Ἄννα.	41. Δημητριάδης Δημήτριος.
14. Ἀποστολίδης Χρῖστος.	42. * Δημητριάδης Χρῖστος.
15. Ἀρβανιτόπουλος Ἀπόστολος.	43. Διαμαντόπουλος Ἀνδρέας.
16. Ἀσημακόπουλος Σαράντος.	44. Διαμαντόπουλος Διονύσιος.
17. * Βάσος Τιμολέων.	45. Διοσκορίδης Χαράλαμπος.
18. Βέλτσος Νικολ. Γεώργιος.	46. Δόσιος Κωνσταντῖνος.
19. Βερναρδάκης Κωνσταντῖνος.	47. * Dörpfeld Wilhelm.
20. * Β.Ζουκίδης Περικλῆς.	48. Δουκάκη Εὐανθία.
21. * Βολονάκης Μιχαήλ.	49. Δραγάτης Ἀθανάσιος Ἰ.
22. * Βορέας Θεόφιλος.	50. * Δραγάτης Ἰάκωβος Χ.
23. Βουγιούκας Γεώργιος.	51. Δρόσος Ἰωάννης.
24. Βρυζάκης Ἀθανάσιος.	52. * Δουβουνιώτης Γεώργιος.
25. Γαλανός Σπυρίδων.	53. Δουβουνιώτης Κωνσταντῖνος.
26. * Γαρθίας Γεώργιος.	54. Ἐμπειροῦλης Γρηγόριος.
27. Γεδεών Μανουήλ.	55. * Ἐμπειρῆος Μιχαήλ.
28. * Γεννάδιος Ἰωάννης.	56. * Ἐξαρχόπουλος Νικόλαος.

57. Εὐαγγελίδης Δημήτριος.
58. * Εὐαγγελίδης Μαργαρίτης.
59. * Εὐταξίας Ἀθανάσιος.
60. * Εὐταξίας Ἰωάννης.
61. * Ζαῖμης Ἀλέξανδρος.
62. * Ζέγγελης Κωνσταντῖνος.
63. * Ζησίου Κωνσταντῖνος.
64. * Ζυγομαλάς Ἀντώνιος.
65. Ζωγράφος Γεώργιος.
66. Ζωγράφος Ἰωάννης.
67. Ζωγράφος Κωνσταντῖνος.
68. Ἡλιόπουλος Βασίλειος.
69. Ἡλιόπουλος Παναγιώτης.
70. * Ἡλιόπουλος Χρῖστος.
71. Θεοδότου Σόλων.
72. * Θεοδωρακάκης Στυλιανός.
73. * Θεοδωράκης Γεώργιος.
74. Ἰωαννίδης Γ. Ἰωάννης.
75. Ἰωαννίδης Χρῖστος.
76. * Καββαλιερᾶτος Ἀννίος Μιλε.
77. * Καββαδίας Παναγής.
78. * Καζάκης Νεοκλής.
79. Καλαποθάκης Μ.χ. Δημήτριος.
80. Καλιτσουνάκης Ἰωάννης.
81. Καλογερόπουλος Παναγιώτης.
82. Καμπάνης Νικόλαος.
83. Καντεάνης Νικόλαος.
84. Καπερώνης Νικόλαος.
85. * Καπετανάκης Νικόλαος.
86. Καπρουλάς Γεώργιος.
87. Καράκαλος Νικόλαος.
88. Καρανδρέας Ἀπόστολος.
89. Καραχάλιος Θεμιστοκλής.
90. * Καρकुлиас Ἡρακλῆς.
91. * Καρολλίδης Παῦλος.
92. Καρόλου Νικόλαος.
93. Καρούζος Χρῖστος.
94. Κασσαβέτης Ἀλέξανδρος.
95. * Καστόρχης Δημήτριος.
96. * Καστριώτης Παναγιώτης.
97. Κάτσανος Νικόλαος.
98. * Καυταντζόγλου Ἰωάννης.
99. * Κεραμόπουλος Ἀντώνιος.
100. * Κλοντηρόπουλος Γεώργιος.
101. Κοκόλης Σπυρίδων.
102. Κολλιαβᾶς Γεώργιος.
103. Κολλινιάτης Ἡλίας.
104. Κολλινιάτης Σπυρίδων.
105. Κολοκοταῆς Εὐάγγελος.
106. Κοσμόπουλος Ἰωάννης.
107. Κοτζιᾶς Νικόλαος.
108. Κοιγέας Σωκράτης.
109. * Κουμανούδης Πέτρος.
110. * Κουφουνιώτης Κωνσταντῖνος.
111. Κρασιώτης Ἰωάννης.
112. Κρητικὸς Εὐάγγελος.
113. Κριεῖτης Ἀλέξανδρος.
114. Κριεῖτης Ἀνδρέας.
115. * Κρ.εῖτης Ἀντώνιος.
116. Κρ.εῖτης Ἐμμανουήλ.
117. Κρ.μπᾶς Ἀθανάσιος.
118. Κριμπᾶς Βασίλειος.
119. Κτενᾶς Κωνσταντῖνος.
120. Κυπαρίσσης Νικόλαος.
121. * Κύρης Μιχαήλ.
122. Κυριαῖτης Σπυρίδων.
123. Κυριακὸς Ἰωάννης.
124. Λαμπίτης Βασίλειος.
125. * Λαμπρόπουλος Ἀλέξανδρος.
126. * Λεονάρδου Βασίλειος.
127. * Λιβαδάς Μιχαήλ.
128. Λιβαδάς Νικόλαος.
129. Λιβαδάς Παντελής.
130. Λιβερᾶτος Σπυρίδων.
131. Λιμπερόπουλος Παναγιώτης.
132. Λογοθέτης Κωνσταντῖνος.
133. Λώ Πεφουνδία Αἰκατερίνη.
134. Μαγιάσης Σωτήριος.

135. Μάζουρης Δημήτριος.
136. Μικαῖ Σανθούκη Π.
137. * Μακκάς Δημήτριος.
138. * Μακκάς Νικόλαος.
139. Μακρῆς Γεράσιμος.
140. Μαλαπέτσας Θεόδωρος.
141. Μαλιτζός Κωνσταντῖνος.
142. Μάμος Πιπίνος.
143. * Μαντζάνος Χρῖστος.
144. * Μαντζούφας Ἀνδρέας.
145. Μαντούδης Μιχαήλ.
146. * Μανωλίδης Σωκράτης.
147. Μαργαρίτης Σπυρίδων.
148. Μαρινάτος Σπυρίδων.
149. Μαυραύλιας Ἰωάννης.
150. Μενιέρδος Σίμος.
151. * Μερκούρης Σπυρίδων.
152. Μέρμηγκας Κωνσταντῖνος.
153. * Μεσολωρᾶς Ἰωάννης.
154. Μεσολωρᾶς Παναγιώτης.
155. Μηλιάδης Ἰωάννης.
156. * Μητσόπουλος Χρῖστος.
157. Μιχαηλίδης Μιχαήλ.
158. * Μούσης Ἰωάννης.
159. Μουτσόπουλος Δημήτριος.
160. Μουτσόπουλος Φώτιος.
161. Μπαβαβέας Ἀδαμάντιος.
162. Μπαλάνος Νικόλαος.
163. * Μπάρτ Γουλιέλμος.
164. Μπαχαρίας Στυλιανός.
165. * Μπενάσης Ἀντώνιος.
166. * Μπενάκης Ἐμμανουήλ.
167. Μπένσης Βλαδίμηρος.
168. Μπέρτος Νικόλαος.
169. Μπουρνιάς Ἀντώνιος.
170. * Μυστακίδης Βασίλειος.
171. Νατσούλης Βασίλειος.
172. * Νεγρεπόντης Μιλτιάδης.
173. Νικητόπουλος Ἀνδρέας.
174. * Νικολαΐδης Ἰωάννης.
175. * Νικολαΐδης Λουδοβίκος.
176. * Noack Ferdinand.
177. Νομικός Δημήτριος.
178. Νομικός Μάρκος.
179. * Ξανθουδίδης Στέφανος.
180. Ξυγγόπουλος Ἀνδρέας.
181. Οικονόμος Γεώργιος Π.
182. * Οικονόμος Παναγιώτης Π.
183. Οικονόμου Ἰωάννης.
184. Οικονόμου Μιχαήλ.
185. Ὀρλάνδος Ἀναστάσιος.
186. * Παγανέλης Σπυρίδων.
187. * Παγανέλης Στάμος.
188. * Πάλλης Ἀγαμέμνων.
189. * Παναγιωτόπουλος Ἀνδρέας.
190. Παναγιωτόπουλος Κων/τῖνος.
191. * Παντιλίδης Ἐμμανουήλ.
192. Παπαδάκης Κωνσταντῖνος.
193. Παπαδάκης Νικόλαος.
194. Παπαδόπουλος Θωμάς.
195. Παπαηλιοῦ Χαράλαμπος.
196. Παπαθανασίου Πάνος.
197. Παπαϊωάννου Γεώργιος.
198. Παπαϊωάννου Ἰωάννης.
199. Παπαϊωάννου Πάνος.
200. Παπαμικαήλ Γρηγόριος.
201. * Παπαναστασίου Ἀλέξανδρος.
202. Παπαναστασίου Σπυρίδων.
203. Παπανδρέου Γεώργιος.
204. Παπανδρέου Πάνος.
205. Παπαντωνίου Ἀπόστολος.
206. Παπαντωνόπουλος Νικόλαος.
207. Παπασπυρίδου Σέμνη.
208. Παπαφλέσσας Γρηγόριος.
209. Παπαφλέσσας Ἰωάννης.
210. Παπαφλέσσας Κωνσταντῖνος.
211. * Πακπούλιας Δημήτριος.
212. Πακπούλιας Κωνσταντῖνος.

213. Παράσχος Κωνσταντῖνος.
214. Πατσουράκος Ἰωάννης.
215. Πεζᾶς Σταμάτιος.
216. Πεζόπουλος Ἐμμανουήλ.
217. Παλεκίδης Εὐστράτιος.
218. Πεσματζόγλου Γεώργιος.
219. Πετιμεζᾶς Θρασύβουλος.
220. Πετροκόκκινος Δημήτριος.
221. Πίππας Δημοσθένης.
222. Πιτιδης Μιχαήλ.
223. Πλυτᾶς Ἀμβρόσιος.
224. * Πολίτης Νικόλαος.
225. * Πολυγένης Κωνσταντῖνος.
226. Πολυχρονιάδης Κωνσταντῖνος.
227. Πορτοκάλης Ἀλέξανδρος.
228. Πουλίτσας Παναγιώτης.
229. Πουλόπουλος Ἀπόστολος.
230. Πουλόπουλος Ἡλίας.
231. Πουρῆς Μυτιτιάδης.
232. Πρινάρης Κίμων.
233. * Πώπ Γεώργιος.
234. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος.
235. * Ράλλης Γεώργιος.
236. * Ράλλης Κωνσταντῖνος.
237. Ρεβ.άδης Περικλῆς.
238. Ρῆζος Σταμάτιος.
239. Ρινόπουλος Μιχαήλ.
240. Ροζάκης Σταμάτιος.
241. Ρουμπάνης Ἰωάννης.
242. Ροῦνιος Κωνσταντῖνος.
243. Ροῦφος Λουκάς Κανακάρης.
244. Ρωμαΐδης Ἰωάννης.
245. Ρωμαῖος Κωνσταντῖνος.
246. * Ρωμᾶνος Ἀθῶς.
247. * Ρώσσης Ζήκος.
248. Σαδούκας Χρίστος.
249. * Σακελλαρόπουλος Σωτήριος.
250. Σαρσέντης Λυκούργος.
251. Σεργόπουλος Ἰωάννης.
252. * Σημαντήρας Κωνσταντῖνος.
253. Σκάσσης Ἑρρίκος.
254. Σκάσσης Θωμᾶς.
255. * Σκλαβοῦνος Γεώργιος.
256. Σκουτίδης Εὐάγγελος.
257. * Σκουτῆς Ἀλέξανδρος.
258. * Σκουλούδης Στέφανος.
259. * Σκούφος Θεόδωρος.
260. * Σοφοῦλης Θεμιστοκλῆς.
261. Σπυρόπουλος Παναγιώτης.
262. * Στάης Σπυρίδων.
263. Σταθακόπουλος Παναγιώτης.
264. Σταθάτος Ἀντώνιος.
265. * Σταμελάτος Γεώργιος.
266. * Σταμούλης Ἀναστάσιος.
267. Στάμος Ἰωάννης.
268. Στασινοπούλος Σύριος.
269. Σταυρόπουλος Ἀγγεῖλος.
270. Σταυρόπουλος Σπυρίδων.
271. * Στεργιάδης Δημήτριος.
272. Στεργιάδης Παναγιώτης.
273. * Στεφανόπουλος Ἀνδρέας.
274. * Στρέιτ Γεώργιος.
275. Studniczka Franz.
276. * Σφακιανάκης Παναγιώτης.
277. Σφήκας Δημήτριος.
278. * Σωτηριάδης Γεώργιος.
279. Σωτηρίου Γεώργιος.
280. Τετενὸς Ὄθων.
281. Τζηρὸς Κωνσταντῖνος.
282. * Τριανταφυλλάκος Νικόλαος.
283. Τρικουπῆς Σπυρίδων.
284. Τσακαλώτος Ἀθανάσιος.
285. Τσιπούρας Δημήτριος.
286. Τσουκλείδης Σπυρίδων.
287. * Τσουντας Χρίστος.
288. Τσόχας Γεώργιος.
289. * Fabricius Ernst.
290. * Φιλαβελφῆς Ἀλέξανδρος.

- 291 * Φιλάρτος Γεώργιος.
 292. Φίξ Ἰωάννης Καρ.
 293. Φουρβῆς Πέτρος.
 294. * Χαβιαρᾶς Νασῆας.
 295. Χαριτάκης Γεώργιος.
 296. Χαρίτος Ἰωάννης.
 297 * Χατζάκος Ματθαῖος.

298. Χατζῆς Ἀντόνιος.
 299. * Χατζιδάκης Γεώργιος.
 300. Χριστίδης Δημήτριος.
 301. Χριστόπουλος Μιχαήλ.
 302. Χριστόπουλος Σπυρίδων.
 303. Χρυσάφης Ἰωάννης.
 304. Χρυσούλης Γκέας.

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927
ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΗ ΓΕΝΙΚῃ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ
ΤΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1928
ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Γ. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Κύριοι,

Πρὸ παντὸς ἀπολογισμοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1927, τὸ Ἀ. Συμβούλιον στρέφει εὐγνώμονα τὴν ἀνάμνησιν πρὸς τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μετέστησαν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα παραχωρήσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς νέαν συνέχειαν.

Εἴτε δι' ἔργων ἐπιστημονικῶν εἴτε διὰ λόγων ἐνισχύσεως εἴτε δι' ἄλλης συνεργασίας γενικωτέρας καὶ ἀπωτέρας, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ πνεύματος τῆς προαγωγῆς τῆς ἐπιστήμης ἀπορροεύσης, ἐργασθέντες ἐπὶ τοῦ εὐγενεστάτου τῶν πεδίων καὶ πεσόντες εἴτε ἐν μέσῳ ἀγῶνι εἴτε ὡς γηραιοὶ καὶ τετιμημένοι ἀπόμαχοι, ἀπῆλθον ἐκ τῆς χορείας ἡμῶν καταλείποντες εἰς τοὺς ἐπιζῶντας τὸ σεμνὸν αὐτῶν παράδειγμα.

Ὁ ἀπέραντος ἀγρὸς τῆς ἐπιστήμης ὃ ἀνεί ἐθνικῶν ἢ φιλετικῶν ὁρμῶν ἀνατεταμένος πρὸς πάντας καὶ ἀποδίδων ἐκάστῳ μετ' ἀφθάστου δικαιοσύνης τὸν καρπὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν ποιότητα τῆς καλλιέργειας εἶναι τὸ μέγα κριτήριον, ἐνθα θάπτον ἢ βράδιον ἕκαστος ἐργάτης κατακτᾷ τὴν προσήκουσαν ἱεραρχικὴν θέσιν, ἐδραίαν καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ πάσης φιλικῆς προωθήσεως ἢ ἐχθρικῆς ἀντιδράσεως, ἀπὸ δὲ τῆς θέσεως ταύτης δοῦν οὗτος κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν τῶν ἐπαίδοντων καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον.

Τῆς κοινῆς ταύτης καὶ ἀπαθιοῦς κρίσεως ἡ πρώτη ἐκδήλωσις ἐπέρχεται φυσικῶς, ὅταν συντελουμένης τῆς ἐπιγείου ζωῆς ἐνὸς ἐκάστου οἱ περιλειπόμενοι συναγωνιστῶν ῥαψωδοῦσι τῶν ἡρώων τὰ ἔργα, ἵνα οὐχὶ μόνον ἐκείνους κλεῖσωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀντιλήσωσι, σθένος πρὸς συνέχειαν τοῦ ἀτιμῆτου ἀγώνος τῆς ἐπιστήμης.

Ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη φέρων, πνευματικῶς δὲ ἀκμαίως καὶ παραγωγικῶς, μετέλλαξε τὸν βίον ὁ γνωστότατος Ἰταλὸς φιλόλογος καὶ ἐπιγραφικὸς **Domenico Comparetti**.

Ὁ βίος τοῦ Comparetti εἶναι παράδειγμα ἐπιμόνου ζήλου πρὸς μάθησιν καὶ ἐπιστημονικὴν πρόοδον ἀδιάλειπτον. Γράψας τὰς πρώτας αὐτοῦ φιλολογικὰς πραγματείας μεταξὺ τῶν φιαλῶν καὶ τῶν δοχείων τοῦ φαρμακείου, ἐν τῷ ὅποιῳ ὑπηρετεῖ δι' ἑνδεῖαν ὡς φαρμακοτρόφης, ἀγνοοῦμενος δὲ ἀκόμη καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμπολιτῶν, ἕως οὗ ὁ πολὺς Ritschl ἐδημοσίευσεν αὐτὰς ἐν τῷ Rheinisches Museum, ἐξηκολούθησεν ὁ Comparetti ἐργαζόμενος μετ' ὀλιγωτέρων ἐμποδίων διὰ τῆς βοήθειας τοῦ εὐγενοῦς δουκὸς Gaëtani καὶ ἔφθασεν ὅντως σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ἐπιζήλον περιορίην.

Ἀπὸ τῆς καθαρᾶς φιλολογικῆς ἐργασίας ὀρμηθεὶς καὶ μετὰ τὰς πρώτας ἐκείνας πραγματείας αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Ὑπερείδου καὶ περὶ τοῦ χρονογράφου Λικινιανοῦ ἐπέξετάθη κατὰ μικρὸν ὁ Comparetti εἰς τὴν ἐπιγραφικὴν, εἶτα δὲ καὶ εἰς τὴν καθ' ὅλου ἀρχαιολογίαν. - Σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην ἀποτελοῦσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Comparetti περὶ τοῦ νόμου τῆς Γόρτυνος, περὶ τῶν χρυσῶν ἐνεπιγράφων ἐλασμάτων τῆς Πετιλίας, περὶ τοῦ Γοτθικοῦ πολέμου τοῦ Προκοπίου, περὶ τῆς ἐν Ἡρακλείᾳ ἐπαύλεως τῶν Πισώνων, περὶ τοῦ Βιργιλίου κατὰ τὸν μεσαίωνα. - Ἐκ τούτων φαίνεται ἡ πολυμέρεια τοῦ ἀνδρός, ἐπεκταθεῖσα καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ φύλλανδικοῦ ἔπους Kalevala καὶ εἰς λαογραφικὰς καθ' ὅλου μελέτας. Περὶ τὰς 200 αὐτοῦ πραγματείας ἐφιλοξένησαν τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον ἄλλοτε Museo italiano di antichità classica καὶ τὰ Monumenti antichi, τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Ἀκαδημίας τῶν Lincei, ἡ Rivista di Filologia καὶ ἄλλα περιοδικὰ Ἰταλικά καὶ ξένα. Τὸν Comparetti συνέδεσε πρὸς τὴν νέαν Ἑλλάδα

μακρὰ αὐτοῦ διαμονὴ ἐν Κρήτῃ, τῆς ὁποίας πλεῖστα ἐπιγραφικὰ μνημεῖα, ἐκτὸς τῆς ἐπιγραφῆς τῆς Γόρτυνος, ἐμελέτησε καὶ ἐξέδωκε. Ἀποθνήσκων ὁ σιφὸς ἀνὴρ κατέλειπε ἐτούτην ἐκδοσιν τῶν Ἀνεκδότων (*Historia arcana*) τοῦ Προκοπίου.

Δεύτερον ἀπώλεσεν ἡ Ἑταρεία τὸν ἐπιτίμιον ἐταῖρον **Walther Amelung**, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διευθυντὴν τῆς ἐν Ῥώμῃ Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Ὁ Amelung, μαθητὴς γενόμενος τοῦ διαπρεπεστάτου ἀρχαιολόγου Ἑρρικού Brunn, ἐκκληρονόμησε παρ' ἐκείνου τὴν πρὸς τὴν ἀρχαίαν πλαστικὴν ἰδιαιτέραν κλίσιν, διαμείνας δὲ ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἰταλίᾳ ἀπεβῆ διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης βαθύτατος γνώστης τῶν Ἰταλικῶν μουσείων καὶ ἰδιωτικῶν συλλογῶν. Αἱ πλεῖστοι αὐτοῦ ἀρχαιολογικαὶ μελέται, αἱ πληροῦσαι τοὺς τόμους τῶν περιοδικῶν τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, δικαίως ἐξησφάλισαν εἰς τὸν Amelung ἐξαιρετον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀρχαιολογίας, ὥστε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Furtwängler, τοῦ δευτέρου ἐκείνου Winckelmann, ἀδυστάκτως νὰ θεωρῇται ὁ κράτιστος τῶν πλαστικῶν καὶ γνήσιος ἐκπρόσωπος τοῦ Γερμανικοῦ κλασικισμοῦ.

Κορωνὶς τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι ὁ μέγας ἐπιστημονικὸς κατάλογος τῶν πλαστικῶν ἔργων τοῦ Βατικανοῦ, εἰς δύο συμπεπυκνωμένους τόμους κειμένον καὶ δύο τόμους πινάκων, ἔργον ἀναμφοσθητήτως σπουδαιότατον καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα περὶ τὴν Ἑλληνικὴν πλαστικὴν ἀσχολούμενον Τίμῃ ὅλην ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Amelung αὐξάνει τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπῆλθεν οὗτος μὲν πρὸς πληρώσας τὸ ἐξηκοστὸν δεῦτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Δύο μόνον ἔτη πρεσβύτερος τοῦ Amelung ἐξέλειπε γνωριμώτατος τῶν Ἀθηναίων φίλος καὶ διακεκριμένος συνάδελφος, ὁ ἐν τῇ Σορβόννῃ καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν **Γουσταῦος Fougères**.

Ἀπὸ τῆς ὁρεινῆς χώρας τοῦ Ἰούρα ὁρμώμενος καὶ ἐθισθεὶς ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὸν λεπτὸν καὶ ἀρωματικὸν ἀέρα τῆς πατρίδος του, τὸν ζωογονοῦντα καὶ ἐμψνέοντα, προσῆλθεν εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν φερὼν εὖρωστον τὸ σῶμα, ποιητικὴν τὴν ἡγῆν καὶ

λεπτὴν τὴν διάνοιαν. Ἡ ἀρμονικὴ αἴτη σύνθεσις τῆς υπάρξεώς του ἀπέδωκεν, ἂν ὄχι, πολλοὺς, πάντως ὅμως ἀρίστους καρπούς. Ὅ,τι διακρίνει κυρίως τὸν Fougères εἶναι, ἡ ἀνάγνωσις τοῦ μεγάλου βιβλίου τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας καὶ ἡ ἀριστοτεχνικὴ ἀπόδοσις τῶν ἐντυπώσεων αὐτοῦ κατὰ τρύπιν μεγαλόγραφον καὶ ὄντως κλασσικόν, μακρὰν παντὸς υπεραισθητικοῦ φώρτου καὶ πάσης κενολόγου λεπτολογίας, μεστὸν δὲ ἐμπνέοντος ποιητικοῦ ἀρώματος ἀναμνησκοντος τὴν ὑψηλὴν του γενέτειραν. Ἡ αἰσθητικὴ αἴτη ἐκτίμησις τῆς Ἑλληνικῆς χώρας δὲν εἶναι ἄμοιρος σημασίας εἰς τὸν περὶ τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καθ' ὅλου ἀσχολούμενον, διότι ἡ Ἑλληνικὴ φύσις εἶναι σημαντικώτατον πλάισιον τῆς ὅλης εἰκόνης, τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ θαύματος! Κατὰ τοῦτο αἱ λαμπραὶ περιγραφαὶ τοῦ Fougères, ὡς αὐταὶ διευτυπώθησαν ἐν ταῖς Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Grèce pittoresque καὶ ἐν τῷ ὁδηγῷ αὐτῷ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι βοηθήματα πολύτιμα πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν παραγόντων τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Μόνον δὲ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶναι εὐαίσθητοι καὶ εὐσυγκίνητοι δύνανται νὰ νοήσωσι βαυθέως τὰ ἀρχαῖα καλλιτεχνήματα, προϊόντα οὐχὶ μόνον πνεύματος υπερόχου, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ἐξαιρέτως συνασθηματικῆς. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξεν ἀπλῶς ποιητὴς ἀρχαιολογῶν ὁ Fougères, ἀλλὰ καὶ κράτιστος ἐπιστήμων, τῆς δὲ ἐπιστήμης αὐτοῦ τρανὸν δείγμα εἶναι τὸ ὀγκῶδες βιβλίον περὶ τῆς Μαντινείας καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἀρκαδίας, ἐνθα κατέθεσε τὰ πορίσματα τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἀνασκαφῆς τῆς Μαντινείας καὶ γενικώτερον ἠρεύνησε ἱστορικῶς καὶ ἀρχαιολογικῶς τὴν ἀνατολικὴν Ἀρκαδίαν. Ἀξιόλογοι εἶναι ἐπίσης καὶ ἄλλαι αὐτοῦ πραγματεῖαι περὶ τῆς ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος. Τελευταῖον ἡσχολεῖτο εἰς νέαν ἐκδοσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ μακαρίτου Collignon περὶ τοῦ Παρθενῶνος, εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ περὶ τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ μέρους μεγάλης ἱστορίας τῆς ἀρχαιότητος, ἐκδιδομένης ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐγχειριδίου τῆς κλασσικῆς ἀρχαιολογίας — Ὁ πρόωρος θάνατός του ἀνέκοιψε

τὸ ἐπιστημονικόν του ἔργον, ὑλιβύμεθα δὲ διὰ τοῦτο ὡς ἀρχαιολόγοι. Ἄλλ' ἐπίσης μεγάλην θλίψιν αἰσθανόμεθα καὶ ὡς Ἑλληνας, διότι ὁ Fougières παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα εἶχε στρέφει τὴν ψυχὴν του καὶ τὴν καρδίαν του καὶ πρὸς τὴν νέαν Ἑλλάδα, μαλιστὰ δὲ πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆς, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησε καὶ ἠγάπησεν ἀδύλως καὶ εὐκρινῶς. Διεδήλωσε δὲ τοῦτο σπεύσας ἐκ τῶν πρώτων παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀειμνήστου Θεοφίλου Homolle πρὸς ἰδρυσιν τοῦ Συνδέσμου πρὸς ὑπεράσπισιν των δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, τῷ 1907, ὅτε οἱ ἐκλεκτοὶ φίλοι τῆς Ἑλλάδος ἐνόμισαν ὅτι ἐνεργότερον ἔπρεπε νὰ δράσῃσι ὑπὲρ τῆς χώρας ἡμῶν.

Καὶ ὡς διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1914 ὁ Fougières ἀνέπτυξε πᾶσαν τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του πρὸς πάντας, ἀπερχόμενος δὲ ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τὰ κεκνημένα ἔτη ἐκεῖνα, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῇ Σορβόννῃ καθηγεσίαν τῆς ἀρχαιολογίας, ἀρῆκε παρ' ἡμῖν μόνον φίλους.

Καὶ ὁ Sir Charles Walston (Waldstein), ἄλλοτε διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικῆς Σχολῆς, μετὰ ταῦτα δὲ καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας, ἀνήκει εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐν γένει οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἀγαπητὸς ξένος.

Ἀρξάμενος διὰ τῶν «Δοκιμίων περὶ τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου» τῆς εὐρυτέρας συγγραφικῆς αὐτοῦ σταδιοδρομίας ὁ Walston, ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν τε καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν του δράσιν, ὅτε ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1903 διηύθυνε τὴν ἐνταῦθα Ἀμερικανικὴν Σχολήν. Τότε διεξήγαγε τὰς ἀνασκαφὰς τῶν Πλαταιῶν, τῆς Ἐρετρίας καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἄργους μετ' ἀξιολόγων πορισμάτων καὶ ἐδημοσίευσε μετ' ἄλλων συνεργατῶν ἀξιόλογα βιβλία.

Μετὰ τὴν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν, ὁ Walston (τότε ἀκόμη γνωστὸς ὡς Waldstein) ἐγένετο καθηγητῆς ἐν Κανταβριγίᾳ καὶ ἵδρυσεν ἐκεῖ μινυσεῖοι ἐκμαγείων. Ἐκεῖθεν εἰργάσθη καὶ πρὸς συγκρότησιν διεθνους ἐπιτροπῆς ὑπὲρ συλλογῆς ἐράνων διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῆς παρὰ τὴν Πομπηΐαν Ἡρακλείας. Ἐδημοσίευσεν δὲ καὶ πολυτελὲς σύγγραμμα περὶ τῆς

Ἡ ἀκλεία ἵνα κινήσῃ τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον Ἀλλ' ἡ Ἰταλία μετὰ τινος ἀμφιταλαντεύσεως ἀπέκρουσε τὸν διεθνή ἔξρανον. Σημειωτέον ὅτι ἡ διεθνὴς αὕτη ἀρωγὴ ἐπρόκειτο νὰ εἶναι μόνον οἰκονομική, καταλειπομένης τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τοὺς Ἰταλοὺς ἀρχαιολόγους. Ἡ Ἰταλία ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὴν τιμὴν καὶ τῆς δαπάνης καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Ἡρακλείας. Ὅντως δὲ τῇ 16^ῃ Μαΐου 1927 ὁ φιλόμουσος Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἐνεκαίνισε τὰς ἐργασίας ταύτας δι' ἀγγλικῆς σκυπάνης φερούσης τὴν ἐπιγραφήν· *effodiendum est Herculanum!*

Ἐκ τῶν τελευταίων ἔργων τοῦ Walston ἦτο καὶ τὸ περὶ τοῦ Ἀλκαμένους, ἐνθα ὑπάρχουσι πολλαὶ ὀρθαὶ παρατηρήσεις. Ἀξίον σημειώσεως πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀνδρὸς εἶναι καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ περὶ ζητήματα πολιτικὰ καὶ ὁργανώσεως πολιτικῆς, καρπὸς δὲ τῆς κατευθύνσεως ταύτης εἶναι τὸ σύγγραμμά του *Aristodemocracy* (1916).

Ἀπέθανεν ὁ Waldstein κατὰ τὸν πλοῦν πρὸς τὴν Νεάπολιν, ἀφοῦ εἶχεν ἐπισκεφθῇ διὰ τελευταίαν φορὰν τὰς κροσφιλαῖς τοῦ Ἀθῆνας.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων παλαιῶν ἐταίρων ἀπώλεσεν ἡ Ἑταιρεία τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου Κωνσταντῖνον Σημαντήραν, τὸν ἐπίτιμον Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωάννην Εὐταξίαν καὶ τὸν ἄλλοτε καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωάννην Ζωγράφον, πάντας μετ' ἀφοσιώσεως εὐλαβοῦς καὶ ἀδιαλείπτου προσηλωμένους πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑταιρείας. Ἀπέθανον καὶ οἱ τρεῖς πιστοὶ τηρηταὶ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος καὶ τιμῶσαντες αὐτὴν διὰ τῆς εὐρείας αὐτῶν ἐπιστήμης. Ἀπώλεσεν ἡ Ἑταιρεία ὡσαύτως καὶ τὸν καθηγητὴν Χαράλαμπερην Διοσκορίδην μετὰ πολλοῦ ζήλου πάντοτε παρακολουθήσαντα τὰ τῶν ἔργων αὐτῆς.

Πρωῶτος δὲ ὅλος ἀπεβίωσε καὶ ὁ ἐκ τῶν νεωτάτων ἐταίρων Δημήτριος Μάξαρης, διευθυντὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, καταθλίψας τοὺς γνωρίσαντας αὐτόν.

Κλείοντες τὸν πένθιμον τοῦτον ἀπολογισμὸν θερμὴν ἀπευθύ-

νομεν τὴν συμπόθειαι ἡμῶν καὶ ἀπὸ τοῦ βίβλιωτος τούτου πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἱταλικὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν ἐπὶ τῇ προώρῳ καὶ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ νεαροῦ καὶ εὐέλπιδος ἐταίρου αὐτῆς Domenico Zanussi, ὅστις πρὶν προφθάσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὴν γῆν, ἵνα λάβῃ ἐξ αὐτῆς τὴν τροφὴν τῆς ζωῆς του, προσέφερεν αὐτὸς τὴν ὑπαρξίν του τροφὴν ἐκείνης!

Καὶ ἤδη ἐπιτελέσαντες τὸ νενομισμένον καθήκον πρὸς τοὺς διαπρεπεῖς ἄνδρας, οἵτινες τιμηθέντες ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος ἀντετίμησαν πάντοτε τὸ σπουδαιότατον αὐτοῦ ἔργον, ἐρχόμεθα νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον τὸ ἔργον τοῦτο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀνταπεκρίθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1927 πρὸς τὴν εὐλογον ἀξίωσιν οὐχὶ μόνον τῶν ἐταίρων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρυτέρας κοινῆς γνώμης, ἥτις δὲν περιορίζεται ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας πατρίδος.

1. Ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Ὁδείου τοῦ Περικλέους διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. Παναγ. Καστριώτου.

Μετὰ τὴν κατὰ τὸ προπαραελθὸν ἔτος συντελεσθεῖσαν ἀποκάλυψιν τοῦ βορείου τοίχου τοῦ Ὁδείου μήκους 63 μ., 40, ἡ ἐργασία προέβη κατὰ τὸ 1927 εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς.

Ὁ τοῖχος οὗτος δὲν σφίζεται ἐν συνεχείᾳ, ἀλλὰ κατὰ τεμάχια καὶ ταῦτα ἐπεσκευασμένα εἰς διαφόρους ἐποχὰς ἐκ παντοίῳ ὀλικοῦ. Κατὰ τὴν ΒΔ γωνίαν σφίζεται καὶ τοῦ τοίχου τούτου ἐν μέρει ἡ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐπένδυσις. Ὅπισθεν δὲ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἀναλημματικὸς τοῖχος, ὡς ὁ τῆς βορείου πλευρᾶς, διότι ὁ δυτικὸς τοῖχος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήμματος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου. Καὶ τὸ ἀνάλημα τοῦτο τοῦ θεάτρου ἀπεκάλυπεν ἡ ἀνασκαφὴ μέχρι βάθους 7 μέτρων καὶ εἰς μῆκος 25 μέτρων, ἀποτελεῖται δὲ τοῦτο ἐκ δέκα περίπου ἐπαλλήλων δόμων. Παραλλήλως αὐτοῦ, εἰς βάθος 5 μέτρων, εὐρέθησαν τάφοι

χρυσταίνικοι τοῦ 5^{ου} καὶ τοῦ 7^{ου} αἰῶνος ὡς καὶ ὁστὰ παιδίων ἐντὸς πύλων.

Παρὰ τὸ πρόπυλον τοῦ Ὁδείου εὐρέθη καὶ ἄλλο τμήμα τοῦ ὑδραγωγείου τῆς Ἑννεακρούνου, ἀποτελούμενοι ἐκ τετραγώνου πηλίνου ὀχετοῦ κεκαλυμμένοι διὰ πλακῶν. Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ ὑδραγωγείου τούτου εἶχεν ἀνεύρει ὁ κ. Καστριώτης τῇ 1914 κατὰ τὴν ἀνατολ. πλευρὰν τοῦ Ὁδείου.

Εἰς ἀπόστασιν 3 μ., 40 πρὸς νότον τοῦ Προπύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν 25 μ. καθέτως ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ὁδείου, ἀπεκαλύφθη κατὰ τὸ 1927 τμήμα τοίχου, μήκους 3 μέτρων, ἀνῆκον εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ οἰκοδομήματος. Διὰ τῆς εὐρέσεως ταύτης ἐξυκριβοῦται τελειωτικῶς τὴ τε μήκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὅλου Ὁδείου. Ἦτο ἄρα τοῦτο, ὀρθογώνιον, ἔχον διαστάσεις 63 μ. 40 × 25 μ. 10. Ἡ δὲ δήλωσις τοῦ Πausανίου ὅτι τὸ Ὁδεῖον ἦτο τετράγωνον δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ μαθηματικῶς, ἀλλ' εὐρύτερον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ Θερσιλείου τῆς Μεγαλοπόλεως, ὅπερ χαρακτηρίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πausανίου (8,32,1) ὡς τετράγωνον, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐκεῖνο ἐν τῇ πραγματικότητι ὀρθογώνιον διαστάσεων 64 μ. × 52 μ. Ὅμοιον δέ τι συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰς Ἑρμαϊκὰς στήλας, τὰς ὁποίας καλεῖ μὲν ὁ Πausanias (8,43,6) «τετράγωνον ἐργασίαν» ἀλλ' ἔχουσιν αὗται τομὴν ὀρθογώνιον, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Καστριώτης μετὰ τὸν κ. Ρωμαῖον.

Τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τοῦ Ὁδείου φέρει καὶ πρὸς ὀρθογώνιον σχῆμα τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου, ἣτις, ὡς γνωστόν, ἐλήφθη ὡς πρότυπον τοῦ κτίσματος τοῦ Περικλέους. Ἐκ τούτου δὲ τινες ὑπέθεσαν ὅτι τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τῶν σκηνῶν καθ' ὅλου εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὰ Μηδικὰ κατὰ μίμησιν ἀνατολικῶν προτύπων, τὰ ὁποῖα φαίνονται ὅτι καὶ ἄλλως μαρτυροῦνται διὰ Περσικῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν ἀναγλύφων. Ἐκτοτε δὲ κατὰ τὸν Frickenhans καὶ τὸ σχῆμα τῆς σκηνῆς τῶν θεάτρων εἶναι ὀρθογώνιον.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Καστριώτου.

2. Τὰς ἐν τῷ Ἀμφιαρείῳ τοῦ Ὠρωποῦ ἀνασκαφὰς ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου κ. Λεονάρδου καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1927, ἐγένοντο δὲ αὐταὶ ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν ὀχλῶν τοῦ χειμάρρου.

Κατὰ ταύτας ἀνεκαθάρθη μέγα μέρος ὑδραγωγείου, δι' οὗ ἐτροφοδοτεῖτο κρήνη καὶ ὁ ἀνδρικός λουτρὼν, ἐφέρετο δὲ τὸ ὑπόλοιπον ὕδωρ εἰς τὸν χειμάρρον. Ἄλλο ὑδραγωγεῖον διαστυρωμένον ἔφερεν ὕδωρ εἰς τὴν κρήνην, ἀνεκαθάρθη δὲ καὶ τοῦτο καὶ ἐμελετήθησαν αἱ ἐνδιαφερόμεναι αὐτοῦ λεπτομέρειαι.

Ὡσαύτως, ὡς ἀνακοινοῖ ὁ κ. Λεονάρδος, ἐξηκριβώθη ὅτι ἐν τῷ ναῦ τὸ ὕψος τοῦ δαπέδου τοῦ προνάου εἶναι, διάφορον τοῦ ὕψους τοῦ δαπέδου τοῦ σπηκοῦ, ὥστε εἶναι ὑψηλότερον μὲν ἐν τῇ νεωτέρᾳ περιόδῳ, χθισμαλότερον δὲ ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ, ἐμελετήθησαν δὲ πολλά ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι, τῆς κατασκευῆς τοῦ ναοῦ. Ἐβεβαιώθη πρὸς τοῦτοις ὅτι ὑπῆρχον θρανία καὶ ἐν τῷ προνάῳ καὶ ἐν τῷ σπηκῷ τοῦ ναοῦ.

Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχτῆς τοῦ χειμάρρου ἔσκαψεν ὁ κ. Λεονάρδος πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἀγροανομίου καὶ ἀπεκάλυψε περὶ πτέρω μεγά οἰκοδόμημα ἐκ πλειόνων δωματίων.

Ἐκ τῶν κλητῶν εὐρημάτων ἄξια μνείας εἶναι, ἐπιγραφὴ ὀροσήμου καὶ ψήφισμα προξενίας ὑπὲρ Ἀγνοδήμου Ἀθηναίου, τοῦ 3ου π. Χ. αἰῶνος, καὶ τινὰ νομίσματα, ὧν ἓν ἀργυροῦν τοῦ Ἀδριανοῦ, φέρον ὀπισθεν τὴν ἐπιγραφὴν *restitutori Achaiae* καὶ κοπὴν τῷ 120 μ. Χ.

Ἄλλ' ἐπίσης σπουδαία, ἂν, ὡς σπουδαιότερα, εἶναι ἡ σχεδιαστικὴ ἐργασία, ἡ ὁποία συνετελέσθη κατὰ τὸ 1927 ἐν τῷ Ἀμφιαρείῳ. Παλαιὸς πόθος τοῦ τε κ. Λεονάρδου καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἦτο ἡ ἐκπόνησις γενικοῦ διαγράμματος τοῦ Ἀμφιαρείου, ὥστε θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων συγγραφὴν, ἡ ὁποία θὰ περιλάβῃ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τὴν γενομένην ἀπὸ τοῦ 1884, μέχρι σήμερον διὰ τοῦ κ. Λεονάρδου. Εἶναι προφανὲς ἡ σημασία τοῦ διαγράμματος τούτου, εὐχαρίστως δὲ ἐξαίρομεν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀκριβείαν, μεθ' ἧς ὁ κ. Κ.

Μπλίνης συνετάξεν αὐτό. Ἡ ἐκπόνησις σχεδίων ἀνασκαφῶν, γενικῶν τε καὶ μερικῶν, εἶναι ἀναπόφευκτος ὑποχρέωσις καὶ δὴ ὀφείλουσα ἐγκαίρως νὰ ἐκτελεῖται, διότι, ἄνευ τούτων πᾶσα ἀνασκαφὴ ὑπόκειται εἰς ὀριστικὴν ἀπώλειαν διὰ τὴν ἐπιστήμην.

8. Ἐν **Θήβαις** ἐξηκολούθησε τὰς ἀπὸ ἐτῶν ἐκτελουμένας ἐργασίας ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀ. Κεραμόπουλλος. Αἱ ἐργασίαι αὗται, τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας, καταλαβοῦσαι ἤδη ἐνδιαμέρουσαν θέσιν ἐν τῇ ἐπιστῇ μὴ ἔνεκα τῆς ἀνευρέσεως τῆς οἰκίας τοῦ Κάδμου, ἐπιδίδωκουσι τὴν τελείαν ἀποκάλυψιν τοῦ Καδμείου λειψάνου καὶ τὴν ἐτι μεῖζονα διαφώτισιν τῆς σπουδαίας ταύτης περιόδου τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας. Ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς τῆς νεωτέρας πόλεως ἐπ' αὐτῶν τῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ λόγῳ τῆς βραδύτητος τῶν ἀπολλοτροπῶσεων ἐπιβράδυνσις τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἔνεκα τῆς μεγάλης καταστροφῆς τοῦ ἀρχαίου στρώματος γεννωμένη κατ' ἀνάγκην παρτάσις καὶ δυσκολία τῆς ἐρεῦνης, εἶναι, πάντα αἷτια τῆς βραδύτητος τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἀνασκαφῆς, ἀλλ' ἐν ταύτῳ καὶ κέντρα πρὸς ἐπίμονον περαιτέρω ἐξέτασιν τοῦ τύπου.

Κατὰ τὸ 1927 ἀνέσκαψεν ὁ κ. Κεραμόπουλλος τὰ βαθύτερα στρώματα τῶν ἐν μέρει ἤδη πρότερον ἀποκεκαλυμμένων διακοσμημάτων τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Κάδμου, ἀφοῦ ἀπεμάκρυνε πολλὰ νεώτερα χρώματα καὶ ἀπεμόνωσε τὰ κεκαυμένα ἐρείπια τοῦ κτίσματος. Ἡ ἐργασία ἐντοπίσθη μετὰ ταῦτα ἐντὸς θαλάμου πρὸς νότον τῶν μέχρι τοῦδε ἐρευνηθέντων μερῶν. Ἡ διέλευσις νεωτέρων ὑδραγωγείων διὰ τοῦ μέρους τούτου ἔχει ταραξεί τα πράγματα τοῦ ἀνακτόρου. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐντὸς τῶν χωμάτων, ἀμέσως ἔξω τῶν ὑδραγωγείων τούτων, εὐρέθησαν μικρὰ ἔλαφος χρυσῇ καθημένα, οἰνοχύη χρυσῇ μετὰ κοκκιωτῆς διακοσμήσεως ὥς καὶ δισκία ὄρου χρυσοῦ συνδεδεμένα διὰ κρίκων. Ὡσαύτως εὐρέθησαν ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ ἱκανὰ ἀκόσμητα ἀγγεῖα καὶ ἐν κεκοσμημένον ἀναγόμενον εἰς τὴν δευτέραν ὑστερομινωικὴν ἐποχὴν. Παρὰ τὴν ΝΑ γωνίαν τοῦ θαλάμου εὐρέθη σκεῦος χαλκοῦν κρυκοεδές μετὰ τυρευτίων κοσμημάτων ὀστρέων, ἀγνώστου ἀκόμῃ χρήσεως. Ἀξιόλογον πόρεσμα τῆς ἀνασκαφῆς εἶναι καὶ ἡ διαπίστωσις ὀριζοντίου καὶ καθέτου ξυλο-

δεσμίας τῶν τοίχων, πρᾶγμα τὸ ὅποσον εἶχε πρότερον φωνή μόνον κατὰ τινὰ γωνίαν τοῦ μεγάρου.

4. Ἐν Νέᾳ Ἀγχιάλῳ ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀρχ. Ἐταιρεία τὰς ἀνασκαφὰς τῆς μεγάλης παλαεοχριστιανικῆς βασιλικῆς διὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γ. Σωτηρίου. Κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἡ ἔρευνα ἐστράφη εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν προσκτισμάτων τῆς βασιλικῆς, τὰ ὅποια εἶχον ἀναφανῆ πέρυσιν.

Παρὰ τὸν νότιον πύργον τοῦ αἰθρίου ἀνεσκάφη ἓν τοιοῦτο παράρτημα κείμενον παρὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ αἰθρίου καὶ ἔχον σχῆμα παρεκκλησίου, ἀλλ' ἐν ἀντιθέτῳ προσανατολισμῷ καὶ μετὰ δύο εἰσόδων Ἐνεκα τῶν κινητῶν εἰρημάτων πλήθους τεμαχίων ὑάλων, προερχομένων ἐκ δοχείων κανδηλῶν, φιαλιδίων κ.τ.τ., πιλ. λύχνων, ὀρεχαλκίων σταυρῶν, μονογραφημάτων τοῦ Χρ.στοῦ κ. ἄ. εἶναι, προφανὲς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ διαμέρισμα ἦτο σκευοφυλάκιον. Ἀριστερὰ τῆς ἀψίδος τοῦ σκευοφυλακίου εἰρέθη μικρὰ δεξαμενὴ ἐξυπηρετοῦσα τὸ διαμέρισμα τοῦτο. Καὶ ὁ νότιος πυλῶν τῆς βασιλικῆς, συνεχόμενος πρὸς τὸ σκευοφυλάκιον, ἦτο παράρτημα τούτου, διότι ἀριστερὰ τοῦ πυλῶνος τούτου ἀνευρέθη τὸ χωνευτήριον, τετράγωνον κτίσμα ἐπενδεδυμένον δι' ὀρθομαρμαρώσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ ἐρευνήσας ὁ κ. Σωτηρίου εὗρεν ἀντίστοιχα ἀρχιτεκτονικῶς παραρτήματα, διαφορῶς ὁμῶς προορισμοῦ.

Πρῶτον ἀνευρέθη ἀνάλογον διαμέρισμα παρὰ τὴν Β. πύλην τοῦ νάρθηκος ἥτοι ὁ βόρειος πυλῶν, κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρων τοῦ νοτίου καθ' ὅσον ἔχει τρεῖς εἰσόδους ἀντὶ δύο. Ὑπὸ τῶν εἰσόδων τούτων ὀδηγούμενη ἡ ἐργασία ἀπεκάλυψε πύργον τῆς βορείου πλευρᾶς ἀντίστοιχον πρὸς τὸν νότιον.

Ἀλλ' ἄξιον ἰδίως καὶ ἐπιμελημένης ἐρεύνης ἐγένετο τὸ σκευοφυλάκιον, διαμέρισμα ἐπεστρωμένον διὰ πλακῶν μαρμαρίνων, αἱ ὅποια, ἐν μεταγενεστερᾷ ἐπισκευῇ ἐκαλύφθησαν διὰ τετραγώνων πλίνθων. Κατὰ τοὺς τοίχους εὗρέθησαν δύο κόγχαι. Πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς ἐκ τοῦ αἰθρίου ὑπάρχει πειώσχημον κτίσμα ἐκ πλίνθων, περαιτέρω δὲ κατὰ τὸ κέντρον εὗρέθη κορμὸς κυλινδρικοῦ κίονος

καὶ ἰωνίζον κλονόκρανον, διαφέρον πολὺ ἄλλων ἐν τῷ τῶν κλονοκράνων εὐρεθέντων ἐν τῷ ναῷ. Κατὰ τὸ κέντρον τῆς διαμέτρου τῆς ἀψίδος εὐρέθη κολυμβήθρα κυκλωτὴ ἐσωτερικῶς, διὰ κορασινίου ἐπεστρωμένη καὶ ἔχουσα ἐν τῷ πυθμένι μαρμαρίνην πλάκα καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὁπὴν μετὰ μολυβδίνου σωλήνος, δι' οὗ ἤρχετο τὸ ὕδωρ. Ἡ ἀνεύρεσις τῆς κολυμβήθρας καθιστᾷ ἀναμφισβήτητον τὸν προσορισμὸν τοῦ διαμερίσματος ὡς βαπτιστηρίου.

Ἀξίον σημειώσεως εἶναι ὅτι κατὰ τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ βαπτιστηρίου εἶχεν εὐρεῖ ὁ κ. Σωτηρίου τάφον εὐτελεῖ μετ' ἀνδρι-
αυτοῦ σκελετοῦ, ἐφ' οὗ οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπιγραφή, ἀλλὰ μόνον τεμάχιον Ῥωμαϊκῆς ἐπιτυμβίου ἐπιγραφῆς, ἐν δευτέρᾳ χρήσει.
(ΤΑ ΣΥΜΦΟΡΟC) κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα. Ἡ γενομένη ἐντὸς τοῦ βαπτιστηρίου ταφὴ αὕτη ἐτάραξε καὶ ἰσπαδάωσεν ἐν μέρει τὰ πράγματα, ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ἀμέσως ἡ κάτωθεν ὑπαρξίς τῆς κολυμβήθρας. Τὸν τεθαμμένον ἐκεῖ συνδέει ὁ κ. Σωτηρίου μετὰ τῶν Σλάβων Βελεγεζίτων, οἱ ὅποιοι ἀναφέρονται εἰς τὰς πράξεις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὡς ἐγκατεστημένοι περὶ τὰς Θήβας τὰς Θεσσαλικὰς, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους πιθανῶς ὀφείλεται καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς πόλεως.

Ἄλλο παράρτημα ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σωτηριοὶ κατὰ τὴν βορείαν πλευράν καὶ πρὸς Α. τοῦ ναοῦ, ἐν αὐτῷ δὲ εὐρέθησιν τὰ λείψανα τῶν ἀνόδων εἰς τὸν γυναικωνίτην.

Πρὸς τὸ διαμέρισμα τοῦτο συνέχεται ἄλλο μέγα διαμέρισμα βαῖνον πρὸς ἀνατολὰς καὶ περιβάλλον ἱσως ὅλον τὸν ναὸν ἐν εἶδει στοῦδς.

Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης τῆς ἀνασκαφικῆς ὡς καὶ διὰ ἐκκαθαρίσεως ἄλλων λεπτομερειῶν τοῦ σημαντικοῦ τούτου χριστιανικοῦ κτίσματος τῆς Ν. Ἀγχιάλου συνετελέσθη ἡ ἀνακάλυψις τοῦ τε συνολικοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ μέρους σχεδίου σπουδαιότατου μνημείου τῆς χριστιανικῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηρίου ἀγγελλομένη προσεχὴς ἐπιστημονικὴ μελέτη θὰ διαφωτίσῃ ἀξιολόγως τὴν Ἑλληνικὴν πρωτοχριστιανικὴν περιόδον.

6. Ἐν Νικοπόλει περιωρίσθη ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ 1927 εἰς

καθαρισμὸν τῶν μέχρι τοῦδε ἀνεσκαμμένων χώρων διὰ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου κ. Χρίστου Κοντοῦ, ὅστις ἐπιμελέστατα ἐπέβλεψε τὴν ἐργασίαν. Ἦτο δὲ ἀπόλυτος ἀνάγκη τοῦ καθαρισμοῦ τούτου, ἵνα καὶ τὰ σημαντικὰ ταῦτα ἀρχαῖα συντηρηθῶσι καὶ ἡ μέλλουσα ἐπὶ νέων βάσεων νὰ συνεχισθῇ ἀνασκαφικὴ ἐργασία διευκολυνθῇ. Λέν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν τὴν ἑξαίρετον, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Νικόπολις διὰ τὴν χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν, παρασχοῦσα μέχρι τοῦδε οὐχὶ μόνον λίαν ἐνδιαφέροντα οἰκοδομήματα, ἀλλὰ καὶ ἀξιολογώτατα ψηφιδωτά.

Κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας τοῦ καθαρισμοῦ ἀνεῦρεν ὁ κ. Κοντὸς καὶ ἀναθηματικὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ κυβικοῦ βάθρου λέγουσαν κατὰ τὴν οἰκίαν ἐκθεσιν: *Αὐτοκράτορι | Καίσαρι θεοῦ υἱῷ | Σεβαστῷ | Αἰγείο.* ἡ, ὅπως ἴσως ὀρθότερον πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ, *Αἰγείο.* Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει μετακομισθῇ προφανῶς ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς Νικοπόλεως.

8. Ἐν τῷ *Ἀσκληπείῳ* τῆς *Ἐπιδαύρου* ἐξηκολούθησε σκάπτων καὶ κατὰ τὸ 1927 ὁ Καθηγητὴς κ. Καββαδίας, ἀπεκαλύφθη δὲ ὁλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ ἑτέρου τῶν σκελῶν τῆς στοᾶς, ἡ ὁποία ἔφερεν ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμιείου καὶ τῆς Στοᾶς τοῦ Κήτους εἰς τὰς Ἀκράς. Ὡσαύτως ἤρχισεν ἡ ἀποκάλυψις καὶ τοῦ ἑτέρου σκέλους τοῦ ἄγοντος πρὸς τὴν κρήνην καὶ τὰς Ἀκράς. Τὸ κατὰστρομα τῶν δαπέδων τούτων εἶναι ἀδρομερὲς ψηφιδωτὸν μετὰ ῥομβοειδῶν σχημάτων συγκεντρικῶν.

7. Ἐν *Κάτῳ Γουμενίτῃ* τῶν *Καλαβρύτων* ὁ Ἐφορος κ. Κυπαρίσσης συνεπλήρωσε τὴν ἐξέτασιν τοῦ μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου, σκάψας τρεῖς ἀκόμη λαξευτοὺς Μυκηναϊκοὺς τάφους. Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐργασίαν εὐρέθησαν ἀγγεῖα τῆς τελευταίας μυκηναϊκῆς περιόδου, ὅμοια πρὸς τὰ πρότερον εὐρεθέντα.

Κατὰ τὴν ἐν *Γουμενίτῃ* διαμονὴν τοῦ ὁ κ. Κυπαρίσσης ἀνεῦρε καὶ ἄλλο νεκροταφεῖον Μυκηναϊκόν, μεγαλύτερον καὶ σπουδαιότερον, ὡς λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του, καί μενον δὲ ἐν *Προστοβίτῃ* τῆς *Τριταίας*.

8. Ἐν *Στυμφάλῳ* ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ὀρλάνδου.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἐντοπίσθη, κατὰ τὸ 1927 ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου, ἢ ὅποια κεῖται ἐν τῇ ἐκτάσει μεταξὺ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως καὶ τῆς μεγάλης κατατομῆς.

Κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς περιοχῆς ταύτης ὁ κ. Ὁρλάνδος ἠρεύνει τὴν ἄλλοτε ση.φικωθεῖσαν πύλιν τοῦ τείχους, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὠρμάτο ἡ πρὸς τὸν Ὀρχομενον καὶ Φενεὸν ὁδός. Ἡ ἐργασία ἀπεκάλυψε σύνθετόν τι κτίσμα ἐν εἶδει προπύλου ἔχοντος δύο κίονας μεταξὺ παραστάδων, ὁπισθεν δὲ αὐτῶν ἐγκάρσιον τοῖχον μετὰ θύρας. Κατὰ ἄκρον εὐρέθησαν αἱ ἰωνικαὶ βάσεις τοῦ ἐτέρου τῶν κίωνων καὶ ἀμφοτέρων τῶν παραστάδων. Ἐντὺς τῶν χωμάτων εὐρέθησαν τεμάχια τῶν κορυμῶν τῶν κίωνων καὶ τῶν παραστάδων, κατὰ τὸ ἀνώτερον ἡμῶν μόνον ραβδωτῶν, κατεσκευασμένων δὲ ἐκ πορφύρου. Ὁ κ. Ὁρλάνδος ἀνεστήλωσε προχειρῶς τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ταῦτα τεμάχια.

Ἐνεκα τῆς διαφορᾶς τοῦ ὕψους τοῦ προπύλου καὶ τοῦ τείχους, προσέτι δὲ ἔνεκα τῆς μὴ ὀργανικῆς συνδέσεως αὐτῶν, ὁ κ. Ὁρλάνδος νομίζει πιθανώτατα, ὅτι τὸ πρόπυλον προσετέθη μεταγενεστέρως εἰς τὴν προϋπάρχουσαν πύλιν περὶ τὸν 1^{ον} ἢ 2^{ον} π. Χ αἰῶνα.

Δευτέρα ἐρευνα ἐν τῇ μεγάλῃ κατατομῇ περὶ κτίσμα κυκλοτερές, σημειωθὲν ἤδη κατὰ τὸ 1924, ἀπεκάλυψεν ὅτι ἡ νοτιὰ πλευρὰ τοῦ οἰκοδομήματος προχωρεῖ μέχρι βάθους 2 μ. 20 ἢτοι μέχρι τοῦ φυσικοῦ βράχου καὶ σύγκειται ἐκ μεγάλων, ἀδρῶς εἰργασμένων λίθων μετὰ περ.πενείας κατὰ τὸ αἰγυπτιαζόν σύστημα. Ὅλος ὁ νότιος τοῖχος οὗτος βαίνει ἐπὶ εὐθυντηρίας καὶ ἦτο ὁρατός, ἐν ᾧ ὁ βόρειος ἔβαινε ἐπὶ τοῦ ὁπισθεν ὑψηλοῦ βράχου ἦτοι ἐπὶ φυσικῆς τρύπον τινὰ εὐθυντηρίας. Εὐρέθη πῆλινον γεῖσον μετ' ἐξωγραφημένων κάτω ἀνθεμίων, τὰ ὅποια τάσσουσι τὸ ἀδύλου ἀκόμη προσομοῦ οἰκοδόμημα εἰς τὸν 4^{ον} π. Χ αἰῶνα.

Ἡ τρίτη καὶ σπουδαιότερα σκαφὴ ἐγένετο βοηθοῦσης, καὶ τῆς μεγάλης ξηρασίας, περὶ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀνασκαφῆς ἐφαίνετο ὡς πρόπυλον. Ἡ ἐργασία τοῦ 1927 ἀπεκάλυψε μέγα τετράγωνον οἰκοδόμημα, διαστάσεων 30 μ. 20 × 33.55, ἔχον ὀρθογώνιον αὐλὴν περιβαλλομένην ὑπὸ στοῶν

καὶ δωματίων. Ἰκαναὶ βάσεις τῶν βασταζόντων τὴν στέγην τετραγώνων στύλων ἐκ σκληροῦ λίθου εὐρέθησαν κατὰ χεῖραν, εἶναι δὲ ἀρίστης ἐργασίας. Ἡ ὅλη διάταξις καὶ ἡ θέσις τοῦ οικοδομήματος καθιστᾷ πιθανωτάτην τὴν εἰκασίαν τοῦ κ. Ὁρλάνδου ὅτι πρόκειται περὶ παλαίστρας. Τὸ δὲ κατὰ τὸ 1924 διαφανὲν πρὸς βορρᾶν πρὸς πυλὸν ἦτο ἡ εἴσοδος τῆς παλαίστρας. Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ σπουδαίου τούτου οικοδομήματος θέλει συντελεσθῇ κατὰ τὸ ἐπὶ ὅροις. Ἡ ἀνασκαφὴ ἐν γένει τῆς Στυμφάλου εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τῆς μεγάλης δυσκολίας, τὴν ὁποίαν γεννᾷ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης καὶ ἀπαιτεῖ μακροθυμίαν καὶ ὑπομονήν, ἡ ὁποία εὐτυχῶς δὲν ἐπέλυε τὸν κ. Ὁρλάνδον.

8. Ἐνάτην τέλος ἐργασίαν ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία ἐν Λέσβῳ διὰ τοῦ Ἐφόρου κ. Εὐαγγελίδου.

Κατὰ τὸ 1927 ὁ κ. Εὐαγγελίδης ἔσκαψε περαιτέρω τὰ θεμέλια ἀρχαίου ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἀνεῦρεν ἐν θέσει. Κλοπεδὴ τῆς περιφερείας Καλλονῆς. Καὶ ἡ σκαφὴ αὕτη ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ναὸς οὗτος εἶναι εἰς μεγίστην κλίμακα κατεστραμμένος, συληθέντων τῶν λίθων αὐτοῦ, ὥστε καθίσταται δυσχερὴς ἡ ἀνάκτησις τοῦ διαγράμματος αὐτοῦ.

Εἰς ἀπόστασιν 5 μ. ἀπὸ τῶν λειψάνων τούτων εὐρέθη ἄλλος ναὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ τραχύτου λίθου κατεσκευασμένος, πληρέστερος μὲν τοῦ πρώτου, ἀλλὰ μὴ παρέχων ἄρτιον τὸ σχέδιον. Μῖνον ἡ ΒΔ γωνία σφίεται, ὅπωςδῆποτε καλῶς μετὰ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ δύο κατὰ χώραν κειμένων βάσεων κιόνων. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ ἔχει μῆκος 16 μ. 25 καὶ τρεῖς ἀναβαθμούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια εἶναι ἀδρομερῶς ἐξεργασμένη κατὰ τὸ μέσον, ἔχει δὲ κατὰ τοὺς ἄρμους στεγνὴν λεῖαν ταινίαν. Τὴν αὐτὴν ἀδρομερῆ ἐργασίαν ἔχει καὶ ἡ ἄνω ὀρατὴ ἐπιφάνεια, αἱ δὲ βάσεις τῶν κιόνων ἐδράζονται ἐπὶ ἐκβεβληυσμένης κυκλικῆς ἐπιφανείας. Αἱ λεπτομέρειαι αὗται ὥς καὶ ἡ παρουσία τῶν τεκτονικῶν ἀγκωνῶν δεωνύουσιν ὅτι ὁ ναὸς οὗτος δὲν εἶχεν ἔντελως περατωθῇ. Ὁ κορμὸς τῶν κιόνων ἦτο ἀρράβδωτος, αἱ δὲ βάσεις αὐτῶν εἶχον τὴν διαμόρφωσιν τοῦ «αἰολικοῦ» τύπου. Ἐντὸς τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ εὐρέθη καὶ κιο-

νόκρανον Αἰολικόν, ὅμοιον πρὸς τὰ προηγουμένως εὑρεθέντα. — Ἡ στενὴ πλειρά τοῦ ναοῦ εἶχε, κατὰ τὸν κ. Εὐαγγελίδην, ὅχι κίονας λαμβανομένης ὑπ' ὧν τῆς διαμετροῦ βιάσεως 0.82 καὶ τοῦ διαστήλου 1,27. — Ὑπολείπεται ἀκόμη νὰ ἀποκαλυφθῇ καὶ ἡ μικρὰ πλειρά, ἵνα ὑπολογισθῇ καὶ ταύτης ὁ ἀριθμὸς τῶν κίωνων. Μεταξὺ τῶν χωρῶν εὐρέθησαν τεμάχια καλῶς ἐξεργασμένων πωρύνων πλακῶν, τεμάχια ἀνθεματῶν ἀκροκεράμων, οἱ ὅποιοι ἔφερον καὶ ἀνάγλυφα, πύρρη χαλκῇ γεωμετρικοῦ τύποι μετ' ἐγχαράκτων γεωμετρικῶν κοσμημάτων καὶ μικρὸν χαλκοῦν ἀγγεῖον.

Ἡ Λέσβος εἶναι σπουδαῖος ἀρχαιολογικὸς τόπος, σημαντικὸς διὰ τὴν Αἰολικότητα τῆς νήσου καὶ διὰ τὴν γειννίαν πρὸς τὴν Μ. Ἀσίαν, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἐπόμενος ἰχνηλασία θὰ φέρῃ τὴν σκαπάνην καὶ εἰς μέρη, τὰ ὅποια θὰ ἀποδώσωσι πλουσιώτερα καὶ ἀρτιώτερα εὐρήματα.

Παρά τὸ συντελεσθῆναι τοῦτο εὐχάριστον ἀνασκαφικὸν ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατήκον θεωρεῖ τὸ Συμβούλιον νὰ ἀνακοινώσῃ πρὸς Ὑμᾶς καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ζητήματος τῶν ἀνασκαφῶν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τὸ ὅποιον μέγιστον ἐνδιαφέρει τὴν Ἑταιρείαν, ἀνακινηθῆναι δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πιστεύομεν ὅτι ἐσημείωσε σημαντικὴν πρόοδον.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὅπως συμφεράσῃ ἐπιστημονικῶς εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ἐγένετο καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτοι λόγος, οὐδεὶς δὲ εὐτυχῶς σημερον θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τὸ δίκαιον τῆς ἀξιώσεως, ὅπως ἡ Ἑταιρεία συνεργασθῇ πρὸς ἀποκάλυψιν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων τὰ ³/₄ τῶν ἤδη ἀνασκαφέντων μνημείων ὀφείλονται εἰς τὴν σκαπάνην τοῦ ἰδρύματος τούτου καὶ εἰς τὸν ἐπίμονον ζῆλον τῶν δρασάντων ἐθνικῶς ἐν αὐτῇ διακεκριμένων Ἑλλήνων.

Ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία καὶ ἡ ἑλλειψὺς γενικωτέροι ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος καθιστῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνεφάρμοστον τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, ἡ ὅποια ἐν ἄλλαις περιστάσεσι θὰ ἐθεωρεῖτο

ἔθνικὸν καθήκον ὑπὸ τῆς σημασίας. Διὰ τοῦτο δὲ ὅτε ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ προσεφέρθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξερεύνησιν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία αὐθόρως ἠθέλησε νὰ παρεμβάλλῃ δυσκολίαν, ἀλλ' ἐκφράζουσα τὴν χαρὰν αὐτῆς ἐπὶ τούτῳ, ἐξέφρασε συγχρόνως καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ὥπως μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν συμπράξωσι καὶ Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι ἐκ μέρους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ὅντως δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ὑπουργοῦντος τοῦ κ. Ριχ. Λιβαθινοπούλου, ἐκάλεσε τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν, ὅπως ἐκθέσῃ τὰ τῆς συμπράξεως αὐτῆς ταῦτα, ἡ δὲ ἡμετέρα Ἑταιρεία ἀνέπτυξε τότε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τοῦ ζητήματος. Τὰ περὶ τῆς συμπράξεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀνεκοίνωσε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Σχολήν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὗρισκετο ἔφ' ἱκανὸν τὸ ζήτημα, ὅτε, μεσοῦντος τοῦ 1927, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ καθιδρύματος κ. Ἐδουάρδος Κάππς, γνωριμώτατος τῶν Ἑλλήνων φίλος καὶ διακεκριμένος ἐπιστήμων, ὅπως ὀριστικῶς διευθετήσῃ τὴν ἀπὸ μακροτέρου ὀπασθήποτε χρόνου ἐκκρεμοῦσαν ὑπόθεσιν. Ὁ κ. Κάππς προαγαγὼν ὀπασθήποτε τὸ ζήτημα κατὰ τὰς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διαπραγματεύσεις, ἐνόμισεν ὡσαύτως λυσιτελέσ, ὅπως καὶ μετὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰσέλθῃ εἰς ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεις περὶ τῶν ὁρῶν τῆς συνεργασίας. Οὕτω δὲ δι' ἀνταλλαγῆς σκέψεων μετὰ τοῦ κ. Κάππς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς κ. Κάρπεντερ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀφ' ἑτέρου διηκρινίσθησαν οὕτως εἰλικρινῶς καὶ σαφῶς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αἱ διαθέσεις, ὥστε ὁ κ. Κάππς, ὁ ὁποῖος ἀρχικῶς ἐφοβεῖτο τὴν σύμπραξιν, μετὰ τὸ πέραν τῆς συνεννόσεως ἠδυνήθη νὰ ἀποστελῇ μετὰ τοῦ κ. Carpenter πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἐνθουσιώδη ἐπιστολήν, ἐξαίρουσαν τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν λεπτότητα, ἥτις ἐπεκράτησεν ἐκ μέρους τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας. Προσεπαθήσαμεν, Κύριοι, νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ Συμβούλιον τῆς

Ἀρχ. Ἑταιρείας παρὰ τὴν εὐαίσθητον αὐτοῦ θέσιν ἀπέναντι τῶν ἐκ παραδόσεως δικαιωμάτων τοῦ ἰδρύματος τούτου, ἡδυνήθη βοηθούμενον ὑπὸ τῆς αὐτῆς εὐθύτητος καὶ λεπτότητος τῶν Ἀμερικανῶν συναδέλφων νὰ ἐνθιμίσῃ τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε ἡ διὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικὴ συνεργασία, ἐν ᾗ ἐθεωρεῖτο δυσεπίτευκτος, νὰ καταστῇ πρᾶγμα. Ὁφειλομένη νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τοῦ κ. Π. Τσαλδάρη τὸ προσωπικὸν ἐνδιαφέρον, ἐκδηλωθὲν κατὰ τὴν εἰς τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας συμπεσοῦσαν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας. Ἐκύρωσε δὲ τῆς συμφωνίας τὴν σπουδαιότητα ἡ πρὸς παροχὴν τῆς ζητουμένης ἀδείας πρόθυμος ἔγκρισις τῶν ἐν τῇ τότε Οἰκουμένηῳ Κυβερνήσει κυρίων Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων.

Καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ἐκ μέρους τοῦ τελικῶς σχηματίσαντος τὴν σύμβασιν καὶ παρασχόντος τὴν ἀδειαν Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κατεβλήθη ἡ δέουσα προσπάθεια, ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφὴ τῶν Ἀθηνῶν. Πᾶν περαιτέρω βῆμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναμφισβητήτως ἔχουσι πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ ἐνδύξου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτοὺς ἡ Τύχη. Οἰαδιήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ ἀποζημιώσεις τοῦ χώρου, διὰ μὲν τὴν Ἀμερικὴν θὰ εἶναι μικρά, ἀπέναντι δὲ τῆς δόξης, ἣτις εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἔργου, εἶναι πάντως μηδαμινά. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία καὶ ἐκ τῶν γλίσχρων αὐτῆς πόρων διέθεσε καὶ κτήματα καὶ εἰσοδήματα ὑπὲρ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης. Ἀλλὰ παρορμώντες εἰς γενναιότητα τοὺς Ἀμερικανούς, θεωροῦμεν ἔθνηκον καθήκον νὰ συστήσωμεν καὶ πρὸς τοὺς ἡμετέρους κατοίκους τοῦ ἀνασκαπτεύου χώρου πᾶσαν σωφροσύνην.

Τοιοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρὸς τὴν ἀνασκαφικὴν ἔρευναν συνδεδεμένον ἔργον τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1927.

Ἀλλὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον ἡμῶν, Κύριοι, δὲν σταματᾷ εἰς

τὰς ἀνασκαφάς, ἀλλ' εἶναι πολλῶ εὐρύτερον. Εἶναι, μάλιστα τὸσον εὐρὺ τὸ στάδιον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐργασίας, ὥστε δύναται νὰ προαχθῇ ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη καὶ ἀνευ ἀθρόων καὶ συγχῶν ἀνασκαφῶν. Ἡ μελέτη εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία σχηματίζει τοὺς ἀξιόους τοῦ ὀνόματος ἀρχαιολόγους. Ἡ δὲ μελέτη δύναται νὰ γίνῃ οὐχὶ μόνον ἐν τῷ ἀνασκαφικῷ πεδίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μουσειακῷ ἐργαστηρίῳ. Ὁ περιορισμὸς τῆς ἀρχαιολογικῆς δράσεως εἰς τὴν ἀνασκαφικὴν ἀνακάλυψιν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀπορρέουσαν πρόσκαιρον δόξαν, δὲν ἀνταποκρίνεται οὐδὲ πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν αὐστηράν ἐπιστημονικὴν ἀξίωσιν, ἡ ὁποία ἐπάγεται σοβαρωτέρας ὑποχρεώσεις. Σκοπὸς τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν δὲν εἶναι, ἀπλῶς ἡ αὐξησης τῶν ὑπαίθρων ἀρχαίων καὶ ἡ πλήρωσις τῶν μουσείων δι' εὐρημάτων, ἀναμενόντων τοὺς μελετητὰς αὐτῶν, ἀλλ' ἡ προαγωγή τῆς ἐπιστήμης διὰ τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν καὶ ὁ διαφωτισμὸς τῶν πολλῶν περὶ τῆς ἀξίας τῶν νέων μνημείων. Ἐφ' ὅσον δὲ οἱ ἀνασκάπτοντες δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν εὐρημάτων αὐτῶν, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ βαρύνωνται διὰ νέων εὐρημάτων.

Τὰ μέσα τῆς ἐπεξεργασίας πάντοτε προθύμως παρέσχεν ἡ Ἑταιρεία, διὰ τοῦτο δὲ διατηρεῖ ἀντὶ πάσης οικονομικῆς θυσίας τὸ ἀπὸ μὲν τοῦ 1887 μετὰ τινων διακοπῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1884 ἀδιακόπως ἐκδιδόμενον, ἐπιστημονικὸν αὐτῆς περιοδικόν, τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑφημερίδα. Χάριν δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης δημοσιεύσεως δαπανᾷ καὶ εἰς φωτογραφικὰς ἐργασίας καὶ εἰς σχεδιαστικὰς τῶν τε τόπων καὶ τῶν μνημείων παραστάσεις. — Κατὰ τὸ 1927 ἐξεδόθη ἐπιμελεῖα τοῦ Γραμματέως εἰς τόμος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑφημερίδος ἐκ 210 σελίδων, σχήματος τετάρτου, καὶ τριῶν φωτοτυπιῶν πινάκων, περιέχων πραγματείας τῶν κ. κ. Σωτηρίου, Οἰκονόμου, West καὶ Meritt, Wilhelm, Εὐαγγελίδου, Ζέγγελη, Δέφνερ, Παπαδάκη καὶ Ἀρβανιτοπούλου, ἐν δὲ τῷ παραρτήματι τῶν κ. κ. Γερογιάννη, Καραχάλιου καὶ Χατζῆ.

Καὶ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας διὰ τὰ ἔτη 1922-1923 καὶ 1924 προώδεισεν ἡ ἐκτύπωσις, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι προσεχῶς θὰ

εἶναι ἔτοιμος ὁ τόμος, ὥστε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτύπωσις τῶν Πρακτικῶν τῶν ἐπομένων ἐτῶν μέχρι σήμερον.

Καὶ ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο ἐφόδιον παντὸς ἐπιστημονικοῦ καθιδρύματος ἐπλουτίσθη διὰ τετρακοσίων περίπου νέων τόμων. Ἐνταῦθα εἶναι ὁρθὸν νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ ἱκανὰς δωρεὰς βιβλίων ἔχει ἡ Ἑταιρεία παρ' ἀλλοδαπῶν τε καὶ ἡμετέρων ἀνδρῶν καὶ ἰδρυμάτων, τιμώντων τὸ ἔργον καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑταιρείας. Μεταξὺ τούτων ἀναφέρωμεν τὴν Ἀμερικανικὴν Σχολήν, τὸ ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Τυβίγγης, τοὺς κ.κ. F Noack, Hiller von Gärtringen, D. Robinson, Lawrence κ. ἄ. Πρὸς πάντας τούτους ἐκφράζομεν τὰς θερμοτάτας ἡμῶν εὐχαριστίας.

Ἀλλὰ παρὰ ταύτας τὰς δι' ἑκάστον ἔτος ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν προβλεπομένας τακτικὰς μέχρι τοῦδε ὑποχρεώσεις, τὸ Συμβούλιον ᾔσθάνθη ὅτι ἔχει καθήκον νὰ προσθήσῃ καὶ νέον κεφάλαιον δαπανῶν πρὸς ἐνίσχυσιν νέων ἐπιθυμούντων νὰ σπουδάσωσιν ἀρχαιολογίαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ὁ ἐπιστημονικὸς οὗτος κλάδος ἔχει τοιαύτην μεγάλην παράδοσιν παρ' ἡμῖν, ὥστε ἀποτελεῖ αὐτόχρημα ἐγκλημα πᾶσα παράλειψις φροντίδος, ὅπως ἡ παράδοσις αὕτη ἐξακολουθήσῃ, μὴ διακοπῇ δὲ ὁ ἐπιστημονικὸς χαρακτήρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἐξ οὗ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἡ ἀγαθὴ περὶ ταύτης ὑπόληψις.

Μία τῶν κυριωτάτων φροντίδων πρὸς διατήρησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἀρχαιολογικοῦ πνεύματος εἶναι ἡ ἀρτία προπαρασκευὴ τῶν προοριζομένων δι' ἀρχαιολογικὰς θέσεις. Διὰ τοῦτο δὲ ὀφείλει καὶ τὸ Κράτος, ὅπως ὀχυρώνῃ πάντοτε τὰς θέσεις ταύτας δι' οὐσιαστικῶν προσόντων, διότι ἄλλως θὰ ἠπειλουμεθα ὑπὸ ἐισβολῆς ἐρασιτεχνῶν καὶ ὠραιολήπτων αἰσθητικῶν, ἐχθρῶν πάσης ἐρεῦνης ἐπιστημονικῆς καὶ ἐνσυνειδήτου θαυμασμοῦ τοῦ καλοῦ. «Ὅστις δὲ μετὰ παιδείας ὀρᾷ τὰ καλὰ οὐκ ἂν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν ὄνει μόνη καρπωσάμενος τὸ τερπνὸν οὐδ' ἂν ὑπομείναι ἀφανος θεατῆς τοῦ κάλλους γενέσθαι, πειράσεται δέ, ὥς οἶόν τε, καὶ ἐνδιατρίψαι καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θεάν».

Ἀλλὰ πρὸς προπαρασκευὴν τοιούτων ἐργατῶν ἀπαιτεῖται οὐχὶ μόνον φύσις δεξιὰ καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ καὶ σπουδὴ ἐπίμονος καὶ μακρά. Τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν τῶν ἡμετέρων νεαρῶν πτυχιούχων φιολόγων ἢ τῶν νεωτέρων ἀρχαιολογικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν εὐρυτέρων σπουδῶν εἰς ἀλλοδαπὰ πανεπιστήμια καὶ μουσεῖα, ἠθέλησε τὸ Συμβούλιον νὰ συνδράμῃ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἤλθε δὲ ὄντως ἀρωγὸν εἰς δύο ἀρχαιολογικοὺς ὑπαλλήλους, τὸν κ. Μαρινάτον καὶ τὴν Δ^{σα} Βαρούχα, μεταβάντας πρὸς σπουδὰς εἰς Βερολῖνον κατόπιν ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας, βοηθουμένους δὲ καὶ ὑπὸ ὑποτροφίας τῆς ἐν Βερολίνῳ Humboldtstiftung, ὑπὲρ τῆς ὁποίας προθύμως συνηγόρησαν οἱ κ. κ. F. Noack καὶ G. Rodenwaldt.

Τὸ Συμβούλιον ἔχει τὴν ἀπόφασιν, ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον καὶ κατὰ μέλλοντα ἔτη ἐξακολουθήσῃ τὴν φροντίδα ταύτην, φροντίδα διὰ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος ἡ Ἑταιρεία, ὅσον ὑπῆρξε καὶ ἄλλοτε, ὅτε ἀποστεώσασα, αὐτὴ μόνη τότε, ἀνευ ἄλλης βοήθειας, ὑποτρόφους πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν — εἶδεν ἔπειτα ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων κυρουμένην τὴν ἔγκαιρον ἐκείνην πρόνοιαν αὐτῆς. Καὶ νῦν εὐρισκόμεθα ἐν περιστάσει ἀραιοώσεως, συντελεσθείσης τε καὶ ἀπειλουμένης, εἶναι δὲ ἀπόλυτον τὸ καθήκον πάντων, ὅσοι ἐνδιαφέρονται περὶ τῆς τύχης τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ὅπως λάβωσι πᾶσαν πρόνοιαν, καὶ δὴ ἐπείγοντως, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενῶν, ἵνα μὴ εὐρεθῶμεν, ὅπως ὁ Δευκαλίων, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσωμεν ἀρχαιολόγους ἐκ λίθων.

Ὑπὸ τοιοῦτο πνεῦμα ἔδρασε, Κύριοι, τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ 1927, ἥτοι τὸ πρῶτον ἔτος τῆς νέας αὐτοῦ τριετοῦς ἐντολῆς, τὴν ὁποίαν μετὰ ζωηρῶς διαδηλωθείσης ἐμπιστοσύνης ἀνεθέσαστε εἰς αὐτό.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία δρώσα ἐν τῇ ὅλῃ Ἑθνικῇ οἰκογενείᾳ καὶ ὑπὲρ ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους δὲν ἐργάζεται, ὅπως λησμονηθῇ ἡ νέα Ἑλλάς διὰ τῆς ἀπασχολήσεως περὶ τὴν ἀρχαίαν, ἀλλὰ

τούναντίον σκοπεῖ, ὅπως διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐπιστημονικῆς μελέτης τοῦ ἀρχαίου βίου διαφωτισθῇ καὶ προαχθῇ ὁ νεώτερος ἡμῶν. ἀσχημάτιστος ἀκόμη, βίος. Ἡ μεγάλη ἐκείνη συμβουλὴ τοῦ Winckelmann διὰ «διὰ νὰ γίνῃ τις ἄνθρωπος πρέπει πρῶτον νὰ γίνῃ ἀρχαῖος Ἕλλην» εἶναι καὶ ἡμῶν ἐμβλημα. Οἱ ἐχθροὶ τῶν Ἰδανικῶν καὶ οἱ ὑπέρμαχοι τοῦ ὕλισμοῦ δὲν ἐγκρίνουσι τὴν ὁδὸν ταύτην ἀλλὰ δὲν ὑπεδείξαν καλλιτέραν. Ἰδρύματα ὡς τὸ ἱμέτερον ἐμμένουσιν ἀκλόνητα εἰς τὴν ἐνδοξὸν αὐτῶν παράδοσιν καὶ τὰ ἐξακολουθήσωσι δευεύνοντα εἰς πάντας τὴν ὁδὸν τῆς ἀνυψώσεως καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ. Οὐδέποτε εἶναι ἀργὰ διὰ νὰ γίνῃ τις ἄνθρωπος.

(Κατὰ παραδρομὴν ἐξετυπώθη ἐν σελ. 1 ὡς ἡμερομηνία τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν ἑταίρων ἡ 26^η ἀντὶ τῆς ὁρθῆς 19^{ης} Φεβρουαρίου 1928)

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927

1. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΩΙ ΙΩΔΕΙΩ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Ἐπανελάβομεν καὶ ἐφέτος τὰς ἐν τῷ Ἰωδαίῳ τοῦ Περικλέους ἀνασκαφὰς ἡμῶν δι' ὀλίγων ἐργατῶν δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας δι' αὐτοῦ τῶν ὀλίγων χρηματικῶν μέσων, ἅτινα κατ' ἔτος διατίθει αὐτῇ.

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους γενομένην ἐντελὴ ἀποκάλυψιν ὁλοκλήρου τοῦ τοίχου τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ οἰκοδομήματος (πρβ. "Ἐκθεσὶν μου ἀνασκαφῆς ἔτους 1926), δι' ἧς ἐμάθομεν καὶ τὸ μήκος τούτου, ὅπερ ἦτο 63,40 μέτρ., προέβημεν ἐφέτος εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ.

Τὸ οἰκοδόμημα, ὥς γνωστόν, ἀποκλίνει κατὰ 28° ἀπὸ τοῦ μαγνητικοῦ βορρᾶ.

Ὁ τοῖχος οὗτος δὲν σφίζεται καλῶς, τμήματα δ' αὐτοῦ εὗρομεν κατὰ διαστήματα μόνον καὶ οὐχὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐπεσκευασμένα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐκ παντοῦ ὀλικοῦ. Καὶ ὁ τοῖχος οὗτος, ὥς ἐν τῇ ΒΔ γωνίᾳ παρατηρεῖται, ἦτο ἔσωθεν ἐπενδεδυμένος διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐπιμελῶς ἐργασμένων, ὥς ἦτο καὶ ἐν τῇ ΒΑ πλευρᾷ.

Βαίνει δὲ κατὰ μήκος τοῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήμματος τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς παραλλήλως τούτου, ἀλλὰ μὲ μικράν, ὥς εἵπομεν, ἀπόκλ.σιν, λόγῳ τοῦ λοξοῦ προσανατολισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ κτιρίου.

Δὲν ἔφερα δὲ ὅπισθεν ἄλλον ἀναλημματικὸν τοῖχον, ὥς ὁ τῆς βορείας πλευρᾶς, πρὸς προστασίαν διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως κατερχομένων χωμάτων, ὑδάτων καὶ λίθων, καθότι ἐνταῦθα προστατεύεται, ὥς εἵπομεν, ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήμματος τοῦ θεάτρου. ὅπερ διήκει καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μήκος τοῦ τοίχου τούτου.

Ἀπεκαλύψαμεν δὲ καὶ τὸ ἀνάλημα τοῦτο τοῦ θεάτρου μέχρι τοῦ στερεοῦ εἰς βάθος 7 μέτρων, ἔχον περὶ τοὺς δέκα ἀλλεπαλλήλους δόμους καὶ εἰς

μήκος 25 μέτρων Ἐκτὶ εἰς βάθος πέντε μέτρων, εὑρομεν τόφους χριστιανικούς τοῦ 5' καὶ Ζ' αἰῶνος ἐν οἷς ὑπῆρχον πῆλιναι λυχνίαι φέρουσαι ἀνωθεν σταυρὸν ὡς καὶ πίθους περιέχοντας ὁσὰ μικρῶν παιδῶν

Δυστυχῶς ὁ δυτικὸς οἶκος τοῦ τοίχου δὲν σφίζεται μέχρι τοῦ τέρματος, καταστραφεῖς, ὡς φαίνεται, εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, καθότι ἐνεαῦθα συνφικίσθη τὸ μέρος κατὰ τοὺς ἐπὶ Τουρκοκρατίας χρόνους, ὡς εὑρομεν καὶ ἐφ' ὁλῆς τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως ὁλόκληρον συνοικισμὸν ἐκτισμένον ἐξ ὀλικοῦ εἰλημμένου ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων καὶ δὴ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὑδαίου τοῦ ἐπὶ Ἀριοβαρζάνου ἀνοικοδομηθέντος, ὡς π.χ. τεμάχια μαρμαρίνων κόνων ἀρραβδωτῶν καὶ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν χρόνων.

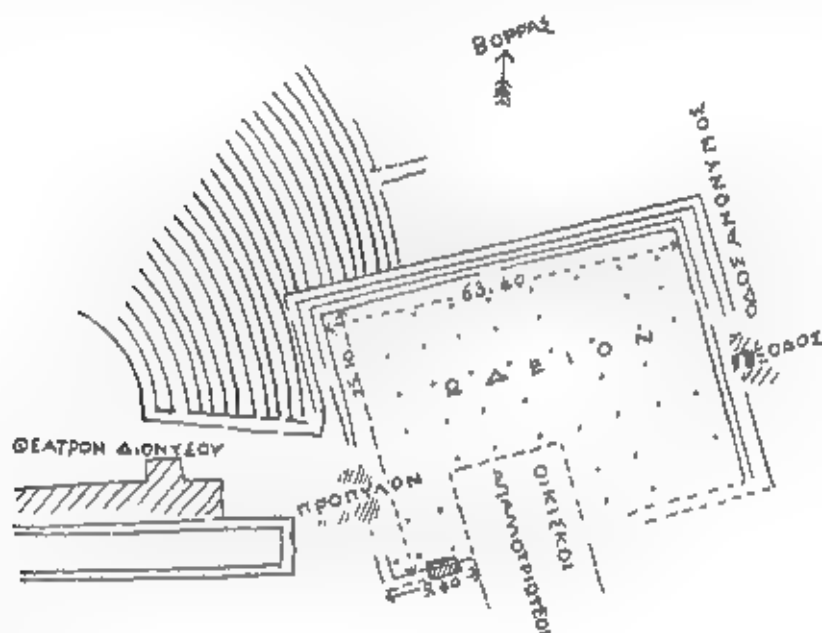
Ἐπίσης εὑρομεν μεσημβρινῶς καὶ ἐγγὺς τοῦ προτύλου τὸ ἐκεῖ διερχόμενον ὁδραγωγεῖον τῆς Ἑννεακρούνου, ἥτοι τετραγώνου πῆλινον ὀχετόν, καλυπτόμενον ἀνω δι' ὀριζοντίων πλακῶν ἐν 0,48, πλ 0,30 καὶ πάχους 0,05. Τὸ ὁδραγωγεῖον τοῦτο εἶχομεν συναντήσαι καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀναρξεως τῶν ἀνασκαφῶν ἡμῶν ἐν ἔτει 1914 κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ κυρίου κάτωθεν τοῦ ἐκεῖ διερχομένου Βασιριανείου τείχους (Judeich Topographie von Athen σελ. 118 πρβ. ΑΕ 1914 σελ. 153). Τοῦτο διέρχεται νοτίως τοῦ προτύλου διευθυνόμενον πρὸς τὸν περίβολον τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ πρὸ τοῦ ἀρχαιότερου ναοῦ τοῦ Διονύσου (πρβ. Κουρουνιώτην ἐν ΑΔ 1914 σελ. 153) καὶ εἰτα πρὸς τὴν Ἑννεάκρουνον πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου ἀνεκάλυψεν αὐτὴν ὁ καθηγητὴς Dörpfeld (πρβ. F Graeber. «Die Enneakronos» ἐν ΑΜ 1905 σ. 23).

Εἰς μήκος 25 μέτρ. καθέτως ἀπὸ τῆς βαρεῖας πλευρᾶς τοῦ Ὑδαίου ἡμῶν, ὀλίγῳ κατωτέρω τοῦ προτύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν μέτρ. 9,40 εὑρομεν τμήμα τοίχου μήκ. 3 μέτρ. (πρβ. σχέδιον ἐν εἰκ. 1) τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς αὐτοῦ τοῦ Ὑδαίου, ὅπου διευθύνεται πρὸς τὰς οἰκίας Ἀντωναιοπούλου καὶ Νάκη, τὰς μὴπω ἀκαλλοτριωθείσας καὶ οὕτω δὲν ἠδυνήθη ἡ σκαπάνη νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω εἰς τὴν ἐντελὴ μέχρι τοῦ τέρματος ἀποκάλυψιν τούτου

Ἡ εὑρεσις τοῦ τμήματος τούτου τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ὑδαίου εἶναι πολὺ σπουδαία καθότι ὀρίζει τὸ τέμας τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ οὕτω διεπιστώσαμεν θετικῶς πλέον ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε σκαφικῆς ἐργασίας ὅτι αἱ τέσσαρες πλευραὶ τοῦ Ὑδαίου δὲν ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις, διότι ἐνῷ ἡ βορεῖα ἔχει 63,40 μέτρ. ἡ δυτικὴ ἔχει 25,10. Καὶ τοῦτο, κατὰ τὸν Frickehaus, προέρχεται ἐκ τοῦ σχήματος τῆς σκηνῆς τοῦ Εἰρέου, γνώμη, πρὸς ἣν συμφωνῶν καὶ ὁ συνάδελφος κ. Ῥωμαῖος, λέγει, ὅτι ἡ σκηνὴ τοῦ Εἰρέου πρέπει νὰ εἴχῃ σχῆμα ὀρθογώνιον, ὡς συμβαίνει συνήθως προκειμένου περὶ τοῦ μέρους τοῦ θεάτρου, τὸ ὁποῖον λέγεται σκηνή. Διότι ὡς γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Πausaniou (8,32,1), ὅστις ἀναφέρειν τὸ Θεραῖλιον, ἥτοι τὸ Βοιλευτή-

ριον τῶν Ἀρκάδων, λέγει, ὅτι τοῦτο ἦτο τετράγωνον οἰκοδόμημα κτισθὲν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Ἀθήνησιν Ὁδείου τοῦ Περικλέους, ἔξ οὗ συνάγομεν ὅτι τοῦτο ἦτο τετράγωνον παραλληλόγραμμον (πρβ. Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐν Μεγαλοπόλει ἐν ἔτει 1890 — 2 Excavations at Megalopolis — Suppl. Papers of the Journal of Hell. Studies — Dörpfeld — Das griech. Theater σελ. 133 εἰκ. 56). Εἶχε δηλαδὴ τὸ Θεραῖδιον μῆκος μὲν 66 μέτρ., πλάτος δὲ 52 μέτρ.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ὁδείῳ ἔγνωρίζομεν μέχρι τοῦδε μόνον τὸ μῆκος τῆς

Εἰκ. 1. Ὁδεῖον Περικλέους.

βορείας πλευρᾶς, ἥδη διὰ τῆς ἐφεστεινῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ἐμάθομεν ὅτι τὸ μῆκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἦτο 25.10 μέτρ.

Εἶναι ἄρα πιθανώτατον ὅτι τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τῆς σκηνῆς εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ Μηδικὰ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς σκηνῆς τοῦ Σερξου 490 π. Χ. καὶ ἐντεῦθεν ἀπεκαλύφθη λοιπὸν ὅτι καὶ τὸ Ὁδεῖον τοῦ Περικλέους δὲν ἦτο ἀκριβὲς τετράγωνον, ὥς ἀναφέρεται, διότι μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τετράγωνον ὁ Πausanias ἐννοεῖ σχῆμα ἔχον οὐχὶ καὶ τὰς τέσσαρας πλευράς ἴσας, ἀλλ' ὁπλῶς παραλληλόγραμμον τετράπλευρον, τοῦθ' ὅπερ δεξιόγυμον καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ὁμιλῶν ὁ Pausanias περὶ τῶν Ἑρμαϊκῶν στηλῶν ὀνομάζει τοὺς Ἑρμᾶς τούτους τετραγώνους (τετραγώνου ἐργασίας), ἐνῶ

εἶναι ὁ κορμὸς τούτων ἀπλῶς ὀρθογώνιος μὲ μεγαλειτέραν τὴν ἐμπροσθίαν πλευρὰν (πρὸς Παισανίαν Ἀρκαδία VIII XLIII, 6 — Ρωμαῖον ἐν ΑΕ 1911 σελ. 157) Ὡς ἀπέδειξαν αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Ἀγγλῶν τὸ ἐν Μεγαλοπόλει κτίσμα εἶχε διαστάσεις 66×52, ἡ δὲ σημασία τοῦ τετραγώνου παρὰ Παισανίαν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλαμβάνηται μαθηματικῶς ἀκριβῆς.

Τὸ ἐπίμηκες ἄρα ὀρθογώνιον σχῆμα τοῦ Ὁδείου δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν παρὰ Παισανίαν εἰδησιν, τοῦναντίον συμφωνεῖ ἐξ ἄλλου πρὸς τὴν γνώμην τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Frickenhaus παρ. τοῦ Ὁδείου.

Κατὰ ταύτην τὸ Ὁδεῖον τοῦ Περικλέους ἀφοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἐπολήθη κατὰ μέμψιν τῆς σκηνῆς τοῦ Σέρξου ὡφελε νὰ ἔχῃ σχῆμα ἐπίμηκες ὀρθογώνιον παρόμοιον πρὸς τὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, ὡς ἐφημερόσθη μεταγενεστέρως.

Πρὸς τούτοις ἡ λέξις σκηνή, ἀνατολικῆς καταγωγῆς οὖσα, εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Περσικῶν πολέμων, ἡ δὲ διὰ τῆς λέξεως δηλουμένη κατασκευή (κτιρίου) δὲν ὁμοιάζει πρὸς κυκλοτερῆ κωνικὴν σκηνήν, ἀλλ' ἦτο ἐν τῇ Ἀνατολῇ εὐρύχωρον ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον κτίσμα, ὡς βλέπομεν ἐν ταῖς ἀναγλύφαις τῶν Περσικῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων.

Τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀρχαίων οἰκοδομημάτων, ἦτοι τοῦ Ὁδείου καὶ τοῦ θεάτρου, ἴδις πρὸς τὰ μέγας ἐνθα τὸ πρόπυλον (δρ. σχέδιον 1), ἔχει ὑποστῇ μεγάλην ἀναστάτωσην καὶ καταστροφὴν διὰ τῆς οἰκοδομήσεως, ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, κτισμάτων, ὧν θεμέλια εὗρομεν ἰδίως τῶν ἐπ. Τουρκοκρατίας χρόνων, ὡς εἴπομεν.

Μετὰ τὸ πρόπυλον εὗρομεν τὸ τέρμα τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς συμπίπτειν πρὸς τὸ τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης. Ἦτο δὲ ὡς εἶδομεν τὸ μήκος τοῦ τοίχου τῆς μὲν βορείας πλευρᾶς 88,40 μέτρα, τῶν δὲ τριῶν ἄλλων ἀγνωστον, καθόσον ὁ μὲν καθορισμὸς τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς προέβη μόνον εἰς ἀρκετὸν μήκος ἀνακοπεῖς περαιτέρω ἐκ τῆς ὑπαρξέως ἐκεῖ βαλεριανείου τείχους καὶ τοῦ ἐκεῖ διερχομένου σήμερον ἀωνύμου δρόμου (δρ. σχέδ. 1 καὶ ΑΕ 1922 σχέδ. ἀριθ. 1 καὶ 2).

Ἦδη διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ὡς ἐκ τῆς εὐρέσεως τμήματος τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ κτιρίου, μανθάνομεν τὰς διαστάσεις τοῦ Ὁδείου ἡμῶν, ἀλλ' ἡ εὔρεσις τοῦ τοίχου τῆς μεσημβρινῆς ταύτης πλευρᾶς μὲ ἐνέβαλεν κατ' ἀρχὰς εἰς ἀπορίαν, ἐν ἔκρεπτι νὰ ταυτίσω αὐτὸ πρὸς τὸ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἢ ἂν δὲν ἀπεκτείνεται αὕτη περαιτέρω ὑπὸ τὰς ἀναπαλλοτρύτους οἰκίας, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

Τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφορευτικῆς ἡμῶν ἀνασκαφῆς. Πρὸς προσανατολισμὸν παρατίθω καὶ πρόχειρον σχέδιον τοῦ ἀποκαλυφθέντος τμήματος

τοῦ τοίχου τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ οἰκοδομήματος ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ πρό-
 πυλον μερῶν ὅσον ἐξηρευνήσαμεν

Πρὸς τούτοις ἐκαθαρίσαμεν καὶ τὸν ἤδη ἀπὸ ἐτῶν ἀνεσκαμμένον χώρον
 τοῦ Ἰλδείου. ὅστις εἶχε καλυφθῆ ἔκ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως καταρχομένων
 χωμάτων καὶ λίθων

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίῳ 1927

Π ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

2. ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΣΚΑΦΑΙ (1927)

Ἐφ' ἑτοῦς σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τῆς
 χαράδρας.

Α') ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς. Τοῦ ναοῦ ὁ βόρειος τοίχος σύγκειται τὰ
 κάτω ἐκ πέντε δόμων, ὧν δύο μὲν, οἱ κατώτατοι, (1^{ος} καὶ 2^{ος}), ὡς ὑπευθυν-
 τηρία (πρβ. στερεοβάτης, ὑποδομή, κρηπίς, στοιβή, στρώμα, στοιβά), εἰς δὲ
 ὡς εὐθυνητήρια (3^{ος}), εἰς δὲ ὁ τῶν ὀρθοστατῶν (4^{ος}), εἰς δὲ ὁ τῶν κατα-
 ληπτήρων (5^{ος}) καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἔχουσι τοὺς λίθους παρὰ μῆκος κειμένους,
 ὁ δὲ 3^{ος} ἔχει τοὺς λίθους φορητῶν, ἐξέχων ἐπικασιῶς ἔνδον τε καὶ ἔξωθεν
 ἕντος δ' ἔχουσιν ὁ μὲν 1^{ος} 0 47, (= 1 1/2 ποδ), ὁ δὲ 2^{ος} 0 468, ὁ δὲ 3^{ος} 0 465,
 ὁ δὲ 4^{ος} 0 77 (= 2 1/2 ποδ), ὁ δὲ 5^{ος} 0 196. (δεκαδάκτυλος). Καὶ οἱ μὲν
 ὀρθοσταταὶ (4^{ος} δόμος), ἔχουσι πᾶχος 0 69, ἦγουν τὸ πᾶχος τοῦ τοίχου. Ἰσταν-
 ται δὲ διστοικοὶ ἐναλλὰξ καὶ μονόστοικοι τοῦ δὲ 3^{ου} δόμου πολλοὶ λίθοι
 εἰσὶν ὡς εἰκαστόν, ἄλλοθεν εἰλημμένοι ἢ προπαρασκευασμένοι, ἵνα ἐν ἄλλῳ
 δόμῳ παρὰ μῆκος τεθῶσι διότι φέρουσιν ἔξωθεν, ἦγουν ἐπὶ τῆς βορείου
 ἐπιφανείας, ἀναθύρωσιν, ὅλον ὁ ἐξ ἀνατολῶν 1^{ος}, ἦγουν ὁ δυσμῶθεν τῆς
 παραστάδος, ὁ 3^{ος}, ὁ 10^{ος}, ὁ 12^{ος}, 14^{ος}, 17^{ος}, 18^{ος}, 21^{ος}, 23^{ος}, 27^{ος}, ἴσως δὲ
 καὶ ὁ 2^{ος} κλπ, ἄλλοι δὲ εἰσιν ἔξωθεν ἀποκεκομμένοι καὶ ὁ μὲν 1^{ος} λίθος ἐξέ-
 χει τοῦ 4^{ου} δόμου πρὸς βορρᾶν 0 51, οἱ δὲ ἄλλοι ± 0 80 — 0 36, εἰς δὲ τῶν
 δυσμικωτάτων 0 26. ὁ δὲ δυσμῶθεν τούτου 0 18 εἰρήσθω δὲ καὶ ὅτι ὁ δυσμι-
 κώτατος πῶρος τοῦ 3^{ου} δόμου ἔξέχει δυσμῶθεν τοῦ νοτίου ἄκρου τοῦ δυσμι-
 κοῦ τοίχου 0 12. Ὁ 2^{ος} λίθος ἔξέχει πρὸς βορρᾶν 0 30, τοσοῦτον δ' ἔξέχουσι
 καὶ οἱ ἑξῆς (δυσμῶθεν) πέντε, ἦγουν ἐπὶ τῆς αὐτῆς κεῖνται καθέτου ὁ 3^{ος}
 λίθος φέρει, ὡς εἴρηται, ἔξωθεν ἀναθύρωσιν ὁ 4^{ος} καὶ οἱ ἑξῆς πάντε εἰσὶν
 ἀποκεκομμένοι ἔξωθεν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ
 βορείου τοίχου τοῦ ναοῦ Ἡ δὲ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ βορείου τοίχου ἐν μὲν
 τῷ προνόφῳ ἔχει τὸ ἄκρον τῶν κάτω τριῶν δόμων ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ 4^ῳ δόμῳ
 καθέτου καὶ ὁ μὲν 1^{ος} λίθος τοῦ 3^{ου} δόμου, ἐπειδὴ ἐν Ἀμφιαρείῳ οἱ εἰργα-

σμένοι πῶροι ἔχουσι καθ' ὅλου μήκος ± 1.28 (πλ. τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους, ἦγουν ± 0.64 , πλάγ ± 0.45), τοῦ δὲ ὀρθοστάτου τὸ πᾶχος εἶνε, ὡς εἴρηται, 0.69, ἣ ἀνέκαθεν εἶχεν, ὡς εἰκόσται, μήκος 120 ($=0.51+0.69$) ἣ ἀπεκόπη ἔνδον (ἐν τῷ προνάῳ) ὀλίγον (± 0.08 δηλ. $1.20+0.08=1.28$), ὁ δὲ 2^{ος} λίθος, ἐξέχων, ὡς εἴρηται, τοῦ 4^{ου} δόμου 0.30, εἰ πρὸς βορρᾶν εἶχεν ἀναθυρῶσιν ἀπεκόπη ἐν τῷ προνάῳ ± 0.29 (δηλ. $0.30+0.69+0.29=1.28$). ἐν δὲ τῷ σηκῷ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ 3^{ου} δόμου τοῦ βορείου τοίχου φέρει ἀνωμάλως ἀποκεκομμένον τὸ ἄκρον τῶν λίθων καὶ τὸ μὲν ἄνω ἥμισυ (ὕψ. 0.24 ἀπὸ τῆς ἄνω ἀκμῆς τοῦ δόμου) εἶνε πρόσθεν ἦγουν νοτόθεν, λείως ἀποκεκομμένον, ὥστε ἐξέχει τοῦ 4^{ου} δόμου 0.08—0.105, τὸ δὲ κάτω (ὕψ. 0.225) ἐξέχει τοῦ 4^{ου} δόμου ἀνωμάλως ὡς 0.27. Ἡ ἀποκοπὴ αὕτη ἐγένετο, ὡς εἰκόσται, χάριν θέσεως ἰδωλίων (πρβ. *Βερσάκης* AM 1908 258, *Dürpfeld* AM 1922 28), ὅτι δὲ καὶ ἐν τῷ ναῷ ὑπῆρχον, ὡς ἐν τῇ στοᾷ, θρανία, δηλοῦνται ἐκ τριῶν βάσεων ποδῶν θρανίων, ὧν μία μὲν κεῖται ἐν τῇ τοῦ προνάου βορροανατολικῇ γωνίᾳ, μία δὲ ἐν βορροδυτικῇ (σφίζεται καὶ ὁ ποὺς κατὰ χάραν), μία δὲ ἐν τῇ τοῦ σηκοῦ βορροανατολικῇ γωνίᾳ· ἐπὶ τῶν ποδῶν τούτων ἔκειντο τὰ τοῦ θρανίου ἐπιθήματα φέροντα ἐπὶ τῆς προσθίας ὑποκοιλίου ἐπιφανείας τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος (πρβ. AE 1892 68 [88-88]) ἐν τῇ στοᾷ τὰ ἐπιθήματα εἶχον ὑπόκυρτον τὴν προσθίαν ἐπιφάνειαν).

Ἐν τῷ τοῦ σηκοῦ δυσμικῷ τοίχῳ τοῦ μὲν βορείου τμήματος, ἦγουν τοῦ βορρᾶθεν τῆς δυσμικῆς θύρας, ὁ 3^{ος} δόμος καὶ ὁ 2^{ος} κεῖνται παρὲς μήκος, ἦγουν δὲν ἐξέχουσιν, ἐπικραδῶς δὲ κείμενος ὡς εὐθυνητρία ἐξέχει ὁ κατώτατος, ὁ 1^{ος}, τοῦτο δὲ διότι διὰ τὸ κάταντες τοῦ ἐδάφους ὁ δυσμικὸς τοίχος ἐθεμελιώθη βαθύτερον διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔχει ταπεινότερον κεῖται ἡ εὐθυνητρία τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ δυσμικοῦ τοίχου, ἦγουν τοῦ νοτόθεν τῆς θύρας.

Τὸ δάπεδον τοῦ σηκοῦ ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θύρας καὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν βατήρων τῶν ἐσωτερικῶν κίωνων· κεῖται δὲ τοῦτο 0.136 ταπεινότερον τῆς κάτω ἀκρας τοῦ 3^{ου} δόμου. Ἀλλ' ὑπολογιστέον καὶ τὰς τρεῖς βάσεις τῶν θρανίων τοῦ προνάου καὶ τοῦ σηκοῦ καὶ ἐν μὲν τῷ προνάῳ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς δυσμικῆς τοῦ θρανίου βάσεως, ἐφ' ἧς, ὡς εἴρηται, σφίζεται καὶ ὁ ποὺς τοῦ θρανίου, κεῖται 0.196 ταπεινότερον τῆς κάτω ἀκμῆς τοῦ 3^{ου} δόμου, ἦγουν 0.06 ταπεινότερον τοῦ εἰρημένου ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θύρας ($0.196-0.136=0.06$)· ἐν δὲ τῷ σηκῷ, ἐπειδὴ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς ἐν τῇ βορροανατολικῇ γωνίᾳ βάσεως τοῦ θρανίου κεῖται 0.043 ταπεινότερον τῆς κάτω ἀκμῆς τοῦ 3^{ου} δόμου, τὸ δάπεδον ἔκειτο 0.153 ὑψίτερον τοῦ δαπέδου τοῦ προνάου ($0.196-0.043=0.153$). Ἔτι δὲ προσθετέον ὅτι ἐπὶ τῆς δυσμικῆς ἐπιφανείας τοῦ σηκοπροδομίου τοίχου τὸ κάτω ἄκρον τοῦ 2^{ου} δόμου ἐγλυπται μέχρι μὲν ὕψους ἀπὸ τῆς κάτω ἀκρας 0.085 εἰς βάθος ἐκ δυ-

σμών πρὸς ἀνατολὰς 0046, ἄνω δὲ τοῦτου ἔτι ὕψος ὅσον ἐπὶ 004 εἰς βάθος 0037 ἡ ἐντομὴ αἰθερὶ ἐγένετο, ὥς φαίνεται, χάριν πετεινου (πρβ ΑΕ 1919 τοια), τοιαύτην δ' ἐντομὴν (ὕψ. \pm 0095) φέρει καὶ ὁ ἐξ ἀνατολῶν δυσμώθεν τῆς παραστάδος 2^{ου} πῶρος τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ βορείου τοίχου τοῦ προνάου ΑΙ ἐντομαὶ αὐταὶ μαρτυροῦσιν ὅτι τὸ πάλαι ἐνταῦθα ἦν τὸ δάπεδον, εἴτα δὲ μετεβλήθη ἐν τῇ πρὸνάῳ καὶ ἐν τῇ σηκῷ καὶ ἐν μὲν τῇ σηκῷ τὸ δάπεδον, καθ' ἃ ἐκ τῆς βορροανατολικῆς τοῦ θρανίου βάσεως δηλοῦται, ὑψώθη κατὰ 0083 ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θυρας (0136 - 0043 = 0093), ἐν δὲ τῇ πρὸνάῳ, ἐπειδὴ ἡ δυσμικὴ τοῦ θρανίου βάση καίτα. 0267 ἄνωθεν τῆς κάτω ἄκρας τοῦ 2^{ου} δόμου, ἐγένετο ταπεινότερον τοῦ ὁδοῦ κατὰ 008 (δηλ. 0463 - 0267 0136 = 006). Τὸ δάπεδον τῆς εἰσόδου, ἦγουν τοῦ στυλοβάτου τοῦ προσώπου, τοῦ ναοῦ ἦν ἰσάπεδον τῇ τότε δαπέδῳ τοῦ προνάου, τῇ καὶ νῦν διὰ τοῦ σφῆζομένου ποδὸς τοῦ θρανίου δηλουμένην.

Τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου σφίζονται ἐν τῇ βορείῳ τμήματι ἐν μέρει τρεῖς δόμοι, ὧν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐγλυπται μοχλοβόθριον χάριν τοῦ ἄρμου τῶν υπερκαμένων λίθων τοῦ 2^{ου} δόμου. Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου δὲν σφίζεται (παρεσυρθη, ὡς γνωστόν, μετὰ τοῦ νοτίου ἡμισσεως τοῦ ναοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου). ἀλλ' ὑπῆρχεν αἰτόθι, θύραια ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὸ πρόσωπον τοῦ προνάου καταχόμενον ὑπὸ τῆς προσεάσεως ἦν ἀνοικτόν, τὸ δὲ θυρωμα τοῦτο κατ' ἐπιγραφὴν εἶχε τὸ *ἐπείρουρον καὶ τὸν ὁδὸν λευκοῦ λίθου* (ΑΕ 1925/6 89.). Κατὰ τὰ προσηγμένα τὸ δάπεδον πρῶτον μὲν ἦν ὑπὸ τὸ πέτερον, ἦγουν ἀνιστοίχει ὑπὸ τὴν κάτω ἀκμὴν τοῦ 2^{ου} δόμου, ἔπειτα, καλυφθέντος τοῦ πετεινου, ὑψώθη ἐν τῇ πρὸνάῳ (πρβ δυσμικὴν βάση τοῦ θρανίου) 0267 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀκμῆς, ἐν δὲ τῇ σηκῷ (πρβ βορροανατολικὴν βάση θρανίου) ὑψώθη 042 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀκμῆς (δηλ. 0463 - 0043 = 0042), προσεθετῶ δὲ ὅτι ἐν τῇ πρὸνάῳ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν βάση τοῦ θρανίου τὸ ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας τοῦ 2^{ου} δόμου ὕψος εἶνε 0238, ἦγουν 0029 ταπεινότερον τοῦ κατὰ τὴν δυσμικὴν (0267 - 0238 = 0029), ἀλλὰ καὶ ἡ κάτω ἄκρα τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ προνάου καίτα κατὰ 0015 ταπεινότερον τῆς τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ σηκοῦ (τὸ ὕψος τοῦ 2^{ου} δόμου ἐν μὲν τῇ σηκῷ εἶνε 0463, ἐν δὲ τῇ πρὸνάῳ 0448). Οὕτω δὲ ἐκ τοῦ δαπέδου τῆς τε εἰσόδου (= στυλοβάτου) ἅμα καὶ τοῦ προνάου (κατὰ τὸ βόρειον ὑπὸ τοὺς βασιμούς τῆς εἰσόδου σφίζονται καὶ λείψανα καταστρωτήρων, ἐν μέρει φορηθὸν καὶ παρὰ μήκος κείμενα) ἀνέβαινον, ὡς εἰκάσαι, διὰ βασιμοὶ (ἁδοῦ λευκοῦ μαρμάρου ὕψ. 0153) τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου εἰς τὸ δάπεδον τοῦ σηκοῦ. Περὶ τῶν βασμών τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ προσθετέον ὅτι ἐξέχουσιν ὁμοίως κα. πρὸς βορρᾶν (βορρᾶθεν τῆς παραστάδος).

Ἐν τῇ σηκῷ ἐπὶ τοῦ δισημικωτάτου βατήρου (ὕψ. 0255) σφίζεται κατὰ χώραν ὁ κάτω σφόνδυλος, ἀρραβδωτός, διαμ. κάτω μὲν 061 ἄνω δὲ 0675,

ὑψ. 1 03, ἑκατὴ δὲ αἱ ἄλλοι βατῆρες (1^{ος} ἐξ ἀνατολῶν, 2^{ος}, 3^{ος} ὁ 4^{ος} εἶνε ἄνω ἐφθαρμένος) φέρουσι κεκαυανμένον κύκλον διαμ. 0 79 χάριν τοῦ κάτω σφονδύλου (ὁ βατὴρ ἔχει πλ. — 0 88). εἰκάζεται ὅτι ὁ σφύζομενος σφόνδυλος εἶνε περίεξ κατὰ 0 09 ἀπεξεσμένος (δηλ. $\frac{0.79}{2} - \frac{0.61}{2} = 0.09$)

Περὶ τοῦ ἐν τῇ βορροδυσμικῇ τοῦ σηκοῦ γωνίᾳ πίθου ἐγένετο λόγος ἐν ΠΑΕ 1924.

Βωμός (ΠΑΕ 1884 πλν Ε' α) Ἀνακαθαρθέντος τοῦ βωμοῦ ἀπεκαλύφθησαν οἱ ἐν αὐτῷ δύο μικροὶ βωμοί, καὶ ὁ μὲν ἀνατολικὸς ἔχει μήκος (δυσμανατολικόν) 1 375 (πλ. 1 65), ὁ δὲ δυσμικὸς ἔχει μήκος (δυσμανατολικόν) 3 71, ἔφερε δὲ ἑκάτερος περίεξ πλαιοῖον λευκοῦ μαρμάρου Ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ ἀνατολικοῦ βωμοῦ ὑπάρχει τετραγωνὸν κοίλωμα (βάθ. 0 09), ἔχον πλευρὰς 0 205 × 0 12, ἐπ. δὲ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ δυσμικοῦ βωμοῦ ὑπάρχουσι δύο τετράγωνα κοιλώματα (βάθ. 0 082), ὧν τὸ μὲν ἀνατολικόν ἔχει πλευρὰς 0 30 × 0 10, τὸ δὲ δυσμικόν ἔχει 0 315 × 0 14 Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πλαιοῖου ἀναθυρωσεων συνάγεται ὅτι ἐφίδρυτο καὶ ἄλλος δόμος.

Δυσμόθεν τοῦ βωμοῦ ἀπεκαλύφθησαν δύο ὀχετοὶ μεταξὺ δὲ βάσεις τινὲς ἀναθημάτων, πάντα ἐκ τοῦ ὑπονόμου Δ πρὸς νοτον διήκοντα. Καὶ ὁ μὲν ἀνατολικός, ἦγονν ὁ παραβώμιος, ὀχετός, ± 0 85 ἀπέχων τοῦ βωμοῦ, ἔχει λίθινα τοιχώματα καὶ καλύμματα (πλ. ± 0 60), ἐφέρεται δὲ ἐπικαρσιῶς ὑπὸ τὸν ὑπόνομον Δ, παρ' ὃν καὶ ἔχει δύο ὀρθοστάτας. Ἰόντας διάφρουον 0 86 (ὑψ. 0 78). Ἀνωθεν δὲ τούτων ἐκτίσεται πηλινὸν πειώσχημον τμήμα τοῦ ὑπονόμου Δ· ὁ ὀχετός αὐτός ἐφέρετο ἐνταῦθα ἐκ δυσμῶν ὑπὸ βράχον, προερχόμενος, ὥς εἰκόσαι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον· σφίζεται εἰς μήκος 5 22 ἀπὸ τοῦ ὑπονόμου Δ, ἔφερε δὲ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν νοτόθεν τοῦ βωμοῦ πηγὴν. Δυσμόθεν τοῦ ὀχετοῦ τούτου, ἴδρυνται, ὡσαύτως βορρονοτίως, ἀπαντικρὺ (ἀνατολόμεν) τοῦ ναοῦ βάσεις τινὲς ἀναθημάτων, ὧν μία φέρει τρίγωνον κοίλωμα χάριν τοῦ ἀναθήματος. Τοῦ δὲ δυσμικοῦ ὀχετοῦ, κειμένου δυσμόθεν τῶν βάσεων τῶν ἀναθημάτων σφίζονται λείψανα, ἃ βορροῦθεν μὲν σύγκεινται ἐκ πηλίνων πλινθῶν ὡς σιέγης, ἄλλοθεν εἰλημμένων, δυσμόθεν δὲ τῆς πηγῆς ἐκ κυλινδρικών πηλίνων σωλήνων (διαμ. 0 20) μεταξὺ ὀγκολίστων εἰκάζεται δὲ ὅτι ἀρχαιότερος ὢν τοῦ ὑπονόμου Δ κατελειφθῇ μετὰ τὴν τούτου κατασκευὴν.

Τὸ βορροδυσμόθεν τοῦ βωμοῦ τμήμα τοῦ ὑπονόμου Δ φέρει ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τμήματα τῶν ἰδωλίων τοῦ περιβωμίου παρὰ μήκος κείμενα. ἐπὶ τούτων δὲ ὡς καλύμματα (ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν) φέρει πάντα τμήματα φορητὰ κείμενα, ἐχρησθησαν δὲ ταῦτα πρὸς ἄλλοις μετὰ τὴν καθάρσιν τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου ναΐσκου (πρβ ΑΕ 1891 ΠΑΕ 1924). Ὁ ὑπόνομος Δ φέρει πηλινὸν ὀχετὸν πειώσχημον (διάφρους ± 0 14 — 0 16). Παρὰ τὸ δυσμικόν ἄκρον τοῦ περ.βωμίου ὁ ὑπόνομος κάμπτεται, πρὸς τὴν

καμπὴν δὲ ταύτην ἔφερετο ἐκ τῶν ὑπακάτω τοῦ μνημείου Σύλλα, πρὸ τούτου δὲ (δυσμύθεν) εἶχε τὸν ροῦν πρὸς τῇ βορείῳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ ἔκατέρωθεν τοῦ ὑπονόμου Δ. ἡδρηνται λειψανα ἀρχαιοτέρων ὑπονόμων κρυπτῶν, φερόντων εὐμεγεθὴ πόρινα καλύμματα· τὰ δὲ πρὸς τῇ βορείῳ τοῦ ναοῦ πλευρᾷ τμήμα τοῦ ὑπονόμου ἐνθα μὲν φέρει ὡσαύτως πόρινα καλύμματα, ἐνθα δὲ διέρρε, εἰς βάθος ὡς 1 50 διὰ τοῦ βράχου τετρημένου, ἐνθα δὲ διὰ τριῶν τεβυτάτων σωλήνων πηλίνων παρεμφερῶν τοῖς τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ ὑπονόμου, φέρει δὲ καὶ φρεατίαν, ἥς τὸ στόμιον (τετραγώνον, πλ. $\pm 0\ 45 \times 0\ 48$) σύγκειται ἐκ τεσσάρων εἰρνασμένων λίθων (μαρμάρου καὶ τριῶν πώρων)· τὸ δὲ ὀχετόκρανον εἶχεν ὁ ὑπόνομος ἐκ τοῦ βράχου τοῦ βορρᾶθεν ὅρους παρὰ τὰ δυσμικά τοῦ ναοῦ, ὅπου καὶ σταλακτίδας τὸ ὕδωρ καταρρέον εἰς ἀσκεπὲς ἐκδοχεῖον ἐαχημάτισεν εἰς μῆκος μὲν ὅσον ἐπὶ ἐν μέτρον, εἰς βάθος δὲ ὅσον ἐπὶ δύο μετρα· ἡ δὲ καταφορὰ τοῦ ὕδατος ἐπὶ μῆκος 8 70 ἦν ὕψ. 0 48. Δυσμύθεν τῆς φρεατίας ἡύρεθῃ νόμισμα μέγα (διαμ. 0 032, πᾶχ. 0 004) χαλκοῦν τοῦ π.Χ. 120, ἐφ' οὗ ἐνθεν μὲν προτομή Ἀδριανοῦ πρὸς δεξιὰ καὶ HADRIANVS AVG II PP ἐνθεν δὲ Ἀδριανὸς δεξιούμενος τὴν Ἀχαιῖαν γονυκλινῇ καὶ ὕδρια, πέραξ δὲ RESTITVTOR ACHAIÆ καὶ κάτωθεν SO.

Πρὸ τοῦ ναοῦ ἡύρεθῃ στηλῇ, φέρουσα ἐπιγραφὴν *δε/σε/*, καὶ ἀργυροῦν νόμισμα Ἀλεξανδρου κα. προξενία ὑπὲρ Ἀγνοδήμου Ἀθηναίου (τῆς π.Χ. 8^{ης} ἑκατονταετηρίδος).

Περὶ τοῦ ἐπιγεγραμμένου βράχου IG VII 425*426 = AE 1892₂₁ (μ.) εἰρήσθω ὅτι σφίεται ἡ ὄψις καὶ ἡ αὐρά, λείπουσι δὲ αἱ δύο πτέρυγες.

Β) ἐπὶ τῆς δεξιᾶς δόχης Ἐπανελήφθη ἡ σκαφικὴ ἔρευνα ἀνατολόμεν τοῦ ἀγορανομίου, ὑψίτερον δὲ ἐπὶ τῆς κλειυτος νοτιόθεν τοῦ 158 158 159 (AE 192₂₂ α. εἰκ. 2) ἀποκλύπτεται οἰκοδόμημα πλεόνων χώρων, ὧν ὁ μὲν βόρειος τοῖχος, ἡγουν ὁ νότιος τοῦ 156 158, σφίεται εἰς ὕψος 0 68, (πᾶχ. 0 41), οἱ δὲ ἄλλοι ὡς 1 58, ὁ δὲ νότιος τῶν χώρων τοῖχος, δὲ εἶνε ἐπτάδομος ἀντηρίς, εἰς ὕψος 2 97. Νοτιόθεν ἐρευνηθεῖς ὁ πόρινος ὀχετὸς ὁ διὰ τοῦ 158 εἰς τὴν πομπικὴν ὁδὸν 198 κατωγ (AE 1922₁₀₂₂) ἐφάνη ὅτι ἐφέρετο ἐκ νότου διὰ τοῦ χώρου 168 καὶ τοῦ βορείου τοίχου τοῦ 168. Ὁ χώρος 163 ἔχει μῆκος δυσμαναταλικὸν μὲν 2 47 βορρονότιον δὲ 6 08 καὶ ἀνατολόμεν μὲν ἔφερεν εἰσόδον μεταξὺ δύο κιονίων, ἐπὶ δὲ τοῦ δυσμικοῦ τοίχου (πᾶχ. 0 48) φέρει θυρώμα, οὗ τὸ πλάτος ἦν, ὡς εἰκάσαι, $\pm 0\ 90$ (ἡ νοτία παρασιὰς εἶνε ἐβλαμμένη)· καίται δὲ τὸ θυρώμα οὐχὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δυσμικοῦ τοίχου· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου μέχρι τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυρώματος μῆκος εἶνε 1 89, τὸ δὲ ἐντεύθεν μέχρι τῆς ἀντηρίδος 4 19, ὥστε, ἀφαιρουμένου τοῦ 0 90 (πλ. τοῦ θυρώματος), ὑπολείπεται νοτιόθεν τοῦ θυρώματος μέχρι τῆς ἀντηρίδος μῆκος 3 29. Διὰ τοῦ θυρώματος τούτου ὁ χώρος 163

κοινωνεῖ πρὸς εὐρύτερον δωμάτιον (164 μῆκος δυσμανατολικὸν 4 55) τοῦτο δὲ πάλιν δι' ἄλλοι θυρώματος (ὑψ. 1 56, πλ. 1 00) κοινωνεῖ πρὸς δυσμικὸν δωμάτιον (165 μῆκος δυσμανατολικὸν 2 95) καὶ τοῦτο δὲ τὸ θύρωμα δὲν κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τοῦ 163 καὶ τοῦ 164 κειμένου τοίχου· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου μέχρι τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυραίου τοίχου μῆκος εἶνε 8 14, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς νοτίας παραστάδος τοῦ θυρώματος μέχρι τῆς ἀντηρίδος εἶνε 1 78. Ἐν τῷ θυρώματι τούτῳ ὑρέθη καραμίδος ἀπότμημα, ἐφ' οὗ ἐν κύκλῳ (διαμ. 0 05) κυκληδὸν ὄνομα ἐργαστηριαρχοῦ *Πύθωνος*, τῆς μ. Χ. 3^{ης} ἐκατονταετηρίδος. Νοτιῶθεν τοῦ βορείου τοίχου τοῦ 164, ἀπὸ τοῦτου 0 78 ἀπέχων, φέρεται πρὸς τὸν δυσμὸθεν ἀκραῖον τοῦ οἰκοδομήματος τοίχον (πλάχ. 0 65), προέκτασιν ἅμα ὄντα τοῦ δυσμικοῦ τοίχου τοῦ 156, τοίχος διςμανατολικὸς πλάχ. 0 41 καλῶς φθοροποιημένος, ἄλλος δὲ τοίχος, παράλληλος τούτῳ, φέρεται ἐν ὀρθῇ γωνίᾳ ἀπὸ τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυρώματος, ὡσαύτως πρὸς δυσμὰς. Καὶ τὸ μὲν τοῦ 163 χώροι βορρονότιον μῆκος εἶνε, ὡς εἴρηται, 6 08, τὸ δὲ τοῦ 164 εἶνε 5 92, ἡ δὲ διαφορὰ 0 16 ἐξακριβωθήσεται ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν σκαφικῶν ἐρευνῶν, διότι πολὺ τῶν ἐνταῦθα χώρων ἔμεινεν ἐφ' ἑτος ἀσκαφον.

Νομισματα τῷ 1927 ὑρέθησαν 24 χαλκὰ καὶ ἐν ἀργυροῦν, 8 καὶ Ἀθή-
ναζε κομισθέντα κατατέθησαν ἐν τῷ νομισματικῷ μουσεῖῳ.

Β. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

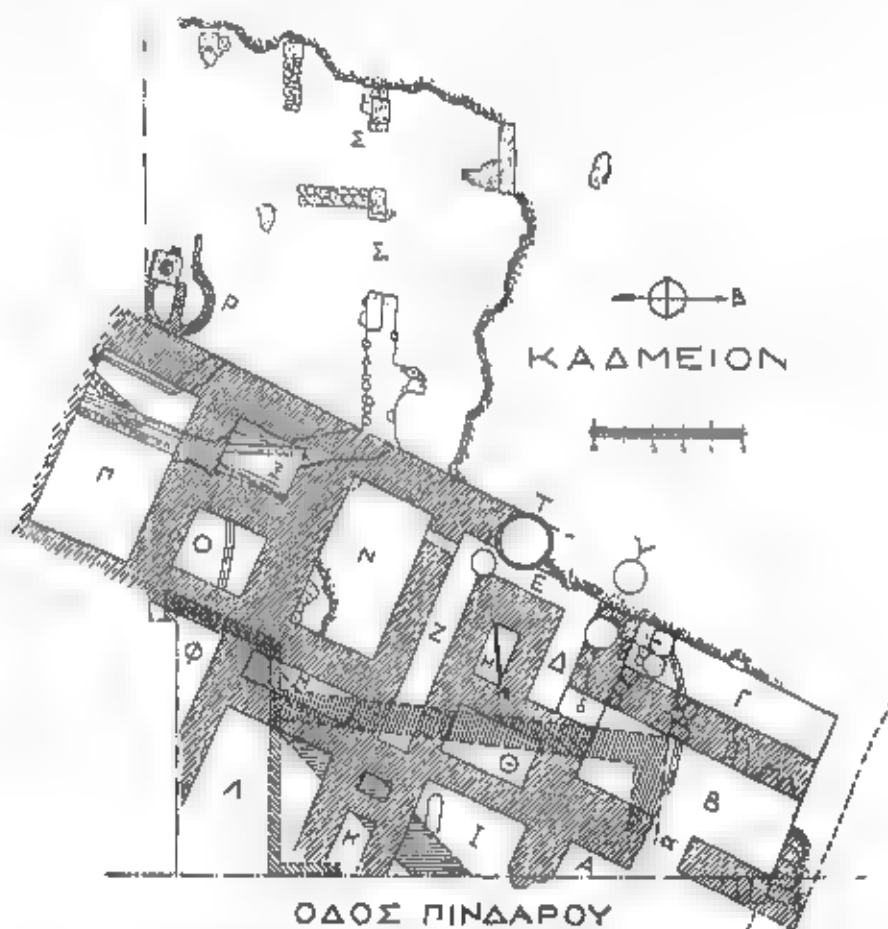
Β. ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1927 ἐπανελήφθη μετὰ πενταετίαν ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Καδμείου ἀνακτόρου. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀπαλλοτρ.ωθῇ μέρος τῆς ἰδιοκτησίας Σπυρομήλιου - Λογοθέτη (Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1909 σ. 57, εἰκ. 1), ἐνθα ἐμέλλομεν νὰ σκάψωμεν. Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπαλλοτρ.ωθέντος χώρου μέρος μὲν τι πρὸς Α κατεκατήθη πάλιν ὑπὸ τοῦ γείτονος Δαούτη, ἕτερον δὲ μέρος πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Δ. Μακρή, αὐτοῦ τουτου, παρ' οὗ, γενομένου ἐν τῷ μεταξὺ κυρίου τῆς ἰδιοκτησίας Λογοθέτου, ἠγόρασε τὸν ἀνασκαπτικὸν χώρον τὸ Δημόσιον. Ἐν τῷ ὁλοκληφ. χώρῳ ἀνεσκάψαμεν τὸ βόρειον μέρος ἡμεῖς, (εἰκ. 1), ὅπερ εἶνα· τὸ νοτιώτατον τοῦ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέντος ἀνακτόρου.

Ἠρευνήθησαν τὰ κατώτερα χρώματα τοῦ παλαιοῦ δαπέδου τοῦ ἀνακτόρου μέχρι τοῦ βράχου εἰς πάντα τὰ ἀνεσκαμμένα δωμάτια πλὴν τοῦ Ν, Ξ, Ο καὶ Φ (εἰκ. 1Π) ἐν τῷ Ν ἡ ἐργασία αὕτη ἤρχ.σεν, ἀλλὰ δὲν συνετελέσθη. Τὰ βαθέα χρώματα ταῦτα δεκνυνουσι θραύσματα ἀγγείων προμικηναϊκῶν, ὧν ἡ ἀκριβεστέρα διάκρισις θὰ γίνῃ ἄλλοτε.

Ἐξετάθη δὲ ἡ νέα ἀνασκαφὴ τοῦ οἰκοδομήματος πρὸς νότον, ἀποκαλυ-

φθέντος ἐνὸς μεγάλου σχετικῶς θαλάμου (βορ. πλευρᾷς μῆκ. 6.20, νοτίας 6.40, δυτ. 3.75, ἀνατολ. 3.80), ὅστις εἶνε ἴσως ὁ πρὸς νότον τελευταῖος τοῦ οἰκοδομήματος (εἰκ. 1 Π). Νοτιώτερον αὐτοῦ ἀφηρέθησαν μὲν πολλὰ χώματα καὶ εὗρέθη καὶ λείψανον κρήνης ἀνηκούσης πιθανώτατα εἰς τὸ «ἐπάνω λου-

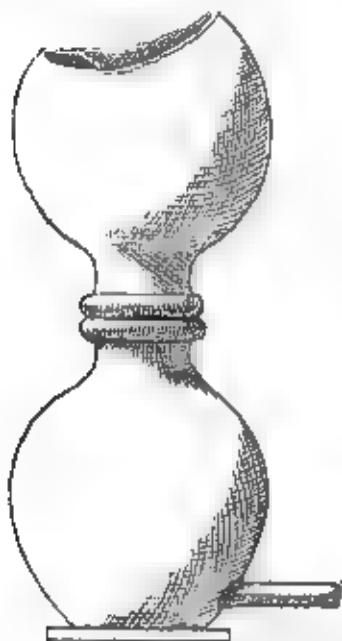

Εἰκ. 1 Τὸ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέν ἀνάκτορον τοῦ Κάδμου. (Τὰ ὑδροπηγεῖα τοῦ θαλάμου Ε' δὲν εἶνε ἀκριβῶς κεκαταγμένα).

τρὸν» (ᾶρα Θηβαϊκά—Ἀρχ. Δελτ. 1917 σ. 3382), ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἶνε ὑψηλότερον ἢ ὥστε νὰ λύωσιν ὀρθοτικῶς τὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἀνάκτορον ἐκτείνεται καὶ νοτιώτερον ἢ μή.

Τὰ ὑψηλά χώματα τοῦ θαλάμου διετέμοντο ὑπὸ δύο νεωτέρων ὕδρα-

γωγείων ἐκ πηλίνων στρογγύλων σωλήνων, ὃν τὸ ἓν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν κλίνειν, ἀπέχον δὲ ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου 1.70 μ., τὸ δὲ ἕτερον ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολᾶς, εἰς ἀπόστασιν 2.40 μ. ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου τοῦ θαλάμου. Ἡ χρονολογία σχέσις ἀμφοτέρων ἀγνωστος, διότι δὲν ἐσφίζοντο κατὰ τὴν διασταύρωσιν αὐτῶν. Τὸ δεύτερον ὑδραγωγεῖον κατέληγε κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ θαλάμου.—ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἐννοῶ μεσαιωνικοῖς χώμασι ν—εἰς δεξαμενὴν ἀποτελουμένην (εἰκ. 2) ἐκ δύο ἀγγείων ὁσίων συγκεκολλημένων εἰς τὰ χεῖλη

Εἰκ. 2. Δεξαμενὴ νεωτέρου ὑδραγωγείου ἀποτελουμένη ἐκ δύο συγκεκολλημένων ἀγγείων.

οὕτως ὥστε τὸ μὲν κάτω, ἔχον ἀντὶ πυθμῆνος πηλίνην πλάκα συγκεκολλημένην, ἵσταται ὀρθιον καὶ διαπεράται ὑπὸ τοῦ πρώτου ἢ τελευταίου σωλήνος τοῦ ὑδραγωγείου βαίνοντος πρὸς δυσμᾶς ἢ ἐρχομένου ἐκείθεν, τὸ δὲ ἑπάνω εἶνε ἀνεστραμμένον, πατοῦν ἐπὶ τῶν χειλέων του συγκεκολλημένων μετὰ τῶν χειλέων τοῦ κάτω. Κατὰ τὸν πυθμένα εἶνε ἑλλίπης τὸ ἑπάνω ἀγγεῖον.

Πλὴν τούτων τῶν ὑψηλῶν ὑδραγωγείων, ἔτερα τρία διέτεμνον τὰ βαθύτερα στρώματα τοῦ θαλάμου βαίνοντα ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Τὸ δυτικώτατον τούτων εἰς ὕψος 0.85 ἀπὸ τοῦ δάπεδου τοῦ θαλάμου καὶ παραλλήλως πλησίον τοῦ δυτικοῦ τοίχου χωροῦν στρέφεται πρὸς δυσμᾶς καὶ διατέμνον αὐτὸν λοξῶς, ἐξέρχεται τοῦ θαλάμου. Τὰ ἄλλα δύο εὐρίσκονται βαθύτερον ὑπὸ τὸ δάπεδον βαθύτατα δὲ πάντων τὸ ἀνατολικώτατον. Τὸ μέσον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου 1.35 μ. Τὸ ἀνατολικὸν διατέμνει παλαιότατον τοῖχον ἀμέσως ὑπὸ τὸ δάπεδον σφριζόμενον ἐν μίᾳ σειρᾷ λίθων, πρὸς οὐδένᾳ δὲ ἄλλον τοῖχον

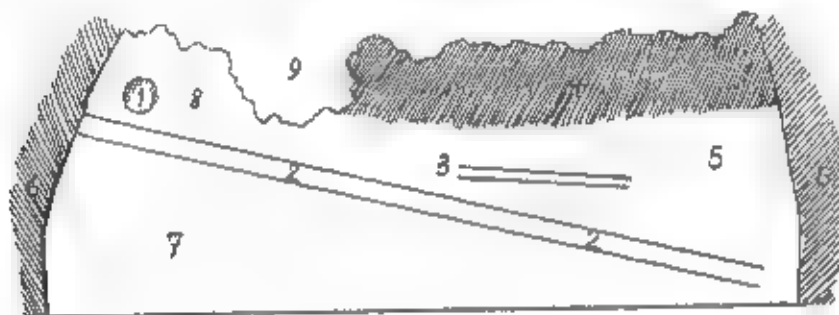
τῆς ἀνασκαφῆς μου ἔχοντα τεκτονικὴν σχέσιν φανεράν.

Τὰ δύο ὑδραγωγεῖα ταῦτα ἀποκλίνουν εὐλόγον ἀπ' ἀλλήλων πρὸς Β (τὸ ἀνατολικὸν τείνει πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ θαλάμου Ξ) χωριζόμενα μέχρι τῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ὑπὸ στενῆς στήλης χώματος (πλ. μέγρ. 0.85) ἀθίκτου ἀφ' ὅτου ἕκαστὸ τὸ ἀνάκτορον. Τὰ χώματα τὰ πληροῦντα τὴν ἀνοικθεῖσαν τομὴν τῶν ὑδραγωγείων τούτων περιείχον δοτρακα μυκηναϊκὰ καὶ μελανόμορφα καὶ ἐρυθρόμορφα καὶ κολλὰ terra sigillata, οὐδὲν δὲ μεσαιωνικόν. Οἱ σωλήνες πάντων τῶν ὑδραγωγείων εἶνε στρογγύλοι. Τὰ τρία τελευταῖα ὑδραγωγεῖα ἔβλαψαν τὸ οἰκοδόμημα σπουδαίως· διότι ἔχον μόνον τὰς διαστρώσεις τῶν

χωμάτων τῆς περικαίᾳς κατέστρεψαν καὶ ἐνόθευσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου (τὸν νότιον, τὸν βόρειον καὶ τὸν δυτικὸν) ἔτεμον προχωροῦντα πρὸς βορρᾶν ἐνθα εἶδομεν πρὸ ἐτῶν τὴν συνέχειαν αὐτῶν, ἥτις συγκεχυμένως ἡρμηνεύθη ἐν Πρακτ 1911 σ. 147.

Τὸ δάπεδον τοῦ δωματίου τούτου ἦτο ἐστρωμένον διὰ κεραμίτιδος γῆς λευκῆς ἀποκρότου, ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ πυρός. Ἄνω τούτοις ἦσαν τὰ καύματα, ἡ τέφρα, οἱ ἀνθρακες καὶ τὰ ἄλλα εὐρήματα.

Ὅταν εἶχε συντελεσθῇ ἡ ἀνασκαφή τοῦ δυτικοῦ μέρους τοῦ δωματίου, ἴτοι τοῦ ὑπὸ τῶν βαθέων ὑδραγωγείων τεταραγμένου, ἡ ὄψις τοῦ τμηθέντος χώματος ἡ ὁραμένη ἀπὸ δυσμῶν ἦτο ἡ εἰκονιζομένη ὑπὸ τῆς εἰκ. 8

- 1) δοκὸς ἀπηνέυρα καὶ ἐκτεταμένη σχεδὸν κατακορυφῶς.
- 2) δοκὸς πλαγία ἐν μέσῳ χωμάτων ἢ πλίνθων.
- 3) δοκὸς μικροτέρα.
- 4) τοίχου ἐρείπια ἐκ πολλῶν χωμάτων καὶ λίθων.
- 5) χώματα ἢ «πλίνθοι» καὶ ὅλνα ἀπαιχίσματα ἀποθέτου καὶ ὀλίγοι λίθοι.
- 6) ὁ βόρειος καὶ ὁ νότιος τοίχος λίθινος.
- 7) χώματα («πλίνθοι») ὑπὸ τῶν δοκῶν.
- 8) ἀμμόβη χώματα ἢ ἀργιῶδη μετὰ λίθων καὶ πλαστῶν γυνίων ὑπὸ τῶν συγκεχυμένων μετὰ τῶν χωμάτων.
- 9) κοίλωμα ἐκ τῆς θρυμνίσματος τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ὑποκάτου ἀποθέτου κατακορυφῶντος ὅψ' ἡμῶν. Εἰς τοῦτον ἀναγείροντο τὰ γόττια κρησπολεῖα τῆς ἀγορᾶς, τὰ κατακορυφῶντα ὅψ' ἡμῶν ἀσπύτως (ΛΕ 1900).

Εἰκ. 8. Τομὴ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς Ν τῶν χωμάτων τοῦ θαλάμου Π ἀμείως καὶ παραλλήλως πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ὑδραγωγεῖον.

Ὅταν ἡ ἀνασκαφή προυχώρησε πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοίχον, κατωρθώθη ἡ ἀπομόνωσις τῆς εἰκ. 4.

Ἡ ἀνασκαφή ἐγένετο μετὰ μεγάλης δυσκολίας, ἐπειδὴ οἱ λίθοι τοῦ ἀνωτάτου στρώματος εἶχον ἀποτελέσει μετὰ τοῦ συνήθους πολλοῦ πηλοῦ ἐν συμπαγῆς ὅλῳ, οὗ τὴν ἀκρῶς δυσχερῇ ἀνασκαφὴν διεπιστώσα διὰ πολλοστήν φορὰν. Οὐδεὶς δύναται μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν νὰ φαντασθῇ μετὰ πόσης δυσκολίας διεκρίνομεν ποῦ τοῦ σιμπαγούς ὄγκου τῶν ἐρειπίων ἦτο ἐπίπαγος ἐρει-

πίων καὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος. Παρὰ τὴν ἐπίμονον δὲ προσοχὴν ἡμῶν δυστυχῶς ἐγένετο βλάβη εἰς εἰς τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον τοῦ θαλάμου ἔνεκα τῆς κατὰ τὸν τρύγον ἀπουσίας τῶν καλυπτρῶν ἐργατῶν.

Ὁ βόρειος τοῖχος διετηρήθη εἰς ὕψ. 2 μ. κατὰ τὸ Α μέρος, παρὰ δὲ τὴν ΒΔ γωνίαν 1.40, ὁ νότιος 2.30 ὥς καὶ ὁ ἀνατολικός.

Ἀξιόλογος παρατήρησις ἐγένετο ἀφορῶσα εἰς τὸν οἰκοδομικὸν τρόπον: Οἱ τοῖχοι εἶχον ξυλοδεσίαν ὀριζόντιον καὶ κατακόρυφον. Ἡ πρώτη ἦτο κατωτάτη ζώνη ξύλων ἦτο εἰς ὕψ. 0.40 ἀπὸ τοῦ δαπέδου. Ταύτης ἐκλιπούσης

1) πλινθος ἢ ὄγκος χόματος. 2) χόματα συμπαγῆ ἢ ἀμαρφα. — 3) λίθαι.
4) ὄγκοι συμπαγῶν χωμάτων μετὰ προσόπου ὄγκου.

Εἰκ. 4. Τομή βορειοανατολίας τῶν χωμάτων τῶν πληροῦντων τὸν θάλαμον Γ δρωμένη ἀπὸ δυσμῶν.

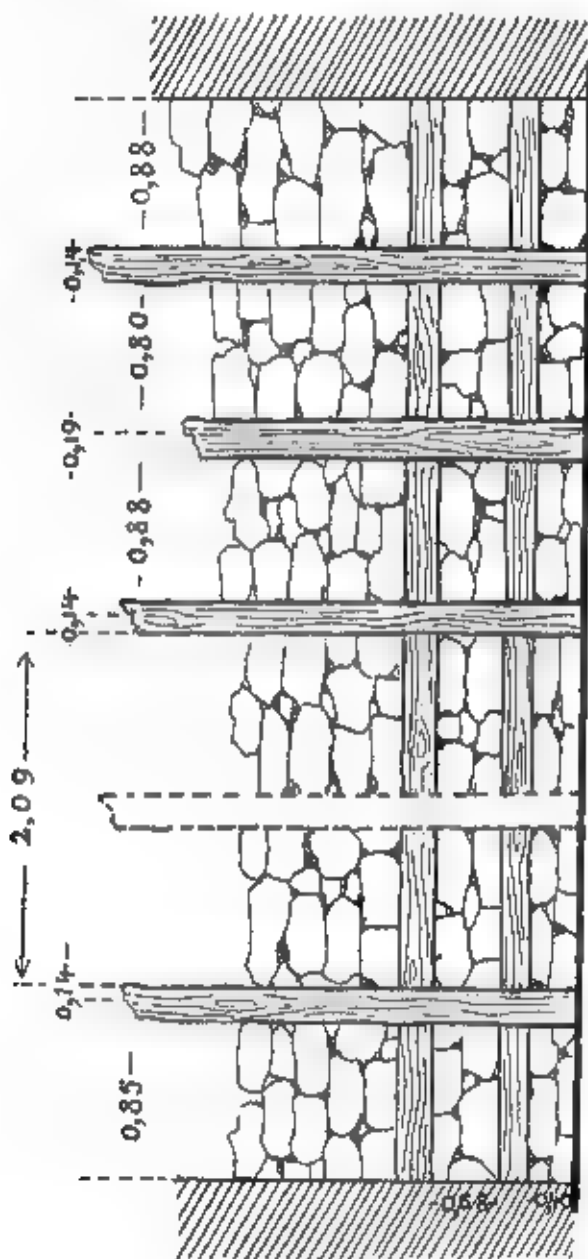
ἔνεκα τοῦ πυρός, ὁ τοῖχος «ἐκάθισεν» φουγῶν ἐκ τῆς κατακορύφου καὶ κλίνας πρὸς τὰ ἔνδον. Εἰς ὕψος 0.68 ἀπὸ τῆς ζώνης ταύτης ἦτο ἑτέρα. Ἡ καταστροφή ταύτης δὲν εἶχεν ἀποτέλεσμα ὁμοίον τῇ πρώτῃ ἐν τῷ βορείῳ τοίχῳ· διότι ἡ κλίσις τοῦ υπερχειμένου μέρους τοῦ τοίχου πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ θαλάμου εἶναι μικροτέρα ἢ ἡ τοῦ κατωτέρου μέρους, ὥστε ἡ βάσις τῆς δευτέρας ταύτης ζώνης νὰ ἔξῃ ὀλίγον ὥς στενὴ βαθμὶς. Ἐν τῇ εἰκόνι ἡ κατάστασις αὕτη παρестάθη ἐκίτηδες ἐν τινι ὑπερβολῇ. Πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ βορείου τοίχου αἱ ἐκκλίσεις αὗται ἀπὸ τῆς κατακορύφου εἶναι μετριώτεραι, ἴσως ἔνεκα τῆς ἰσχυρᾶς γωνίας αὐτόθι. Αἱ αὗται ζῶναι παρατηροῦνται, εἰς τὰ αὐτὰ ὕψη

καὶ εἰς τὸν ἀνατολικὸν καὶ τὸν νότιον τοῖχον. Εἰς τὸν ἀνατολικὸν μάλιστα εὐρομένῳ καὶ τοῖς ἀνδράσιν καὶ τὸν ἐσκληρωμένον ἤδη πηλόν, ὅστις ἐπεκράθητο τοῦ ξύλου φέρων τὸ ἀποτύπωμα τῶν ἰνῶν αὐτοῦ, ἕτερον δὲ μέγα μέρος πηλοῦ εἰς τὴν ὑψηλότεραν ζώνην διακρίνεται ὁμοίως ὡς βάσις τοῦ ξύλου. Καὶ ὅπου δὲ οἱ ἄλλοτε διὰ τῆς ζώνης χωριζόμενοι λίθοι συννηνώθησαν καὶ συνεκαλλήθησαν, ἡ ὀριζόντια διακρίσις αὐτῶν μαρτυρεῖ τὴν ἐκλιπούσαν ζώνην. Εἰς τὸν νότιον τοῖχον πρὸς ἰσοπέδωσιν τῆς βάσεως τῆς ζώνης ἐτέθη τεμάχιον ὁπῆς πλίνθου ἐν τῷ τοίχῳ. Ὁμοία ὀριζόντιος ξυλοδεσμία εὐρέθη εἰς τὸν νότιον τοῖχον τῆς γωνίας τοῦ μεγάρου Α (Πρακτικά 1921, σ 34). Νῦν δὲ μετὰ προσοχῆς ἐπισυνιδόντας τοὺς εἰς ἱκανὸν ὕψος σωθέντας τοίχους, ἐπιστρωσάμεν, ὅτι καὶ ὁ βόρειος τοίχος τοῦ θαλάμου Ι ἔχει εἰς τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ μέγαρον ὕψος γραμμῆν ζώνης ξυλίνης ἥς τὴν βάσιν μάλιστα παρεσκευάσαν καὶ διὰ παρεμβολῆς πλακῶς λεπτῆς μακρᾶς, καὶ ἡ νοτιοανατολικὴ γωνία τοῦ θαλάμου Β καὶ ὁ διάδρομος Δ εἰς τὸν νότιον τοῖχον.

Κάθετον ξυλοδεσίαν μόνον εἰς τὸν θάλαμον ΙΙ ἠκριβώσαμεν καὶ μάλιστα μόνον εἰς τὸν βόρειον τοῖχον, ἐνθα τὰ ἐρείπια ἦσαν χωματώδη ἐνέχοντα ὀλιγωτέρους λίθους κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν νότιον καὶ τὸν ἀνατολικὸν τοίχον, ὅστινες μετὰ τῶν ἐρειπίων ἦσαν ἐν σῶμα σύμπηκτον (εἰκ. 5).

Ἡ κατακόρυφος ξυλοδεσία τοῦ βορείου τοίχου βεβαιοῦται εἰς τρία σημεῖα: 1) εἰς ἀπόστασιν 0,88 ἀπὸ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας πέραν τῆς ἀποστάσεως ταύτης μετρεῖται τοῦ ποτε ὑπάρχοντος ξύλου τὸ πᾶχος 0,14 2) ἐντεῦθεν εἰς ἀπόστασιν 0,80 πρὸς δυσμᾶς ἦτο ἄλλο ξύλον ἐν κοίλῳ χώρῳ πλ. 0,19 καὶ 3) εἰς ἀπόστασιν ἐντεῦθεν 0,88 πρὸς δυσμᾶς ἄλλο ξύλον πᾶχ. 0,14. Αἱ θέσεις πάντων τῶν ξύλων ἦσαν πλήρεις χωμάτων ἐπιδρύπων καὶ καταρρέοντων ἅμα τῇ ἐπαφῇ "Ἡνοῖζα μίαν μέχρι βάθους 0,20 χωρὶς νὰ φθάσω εἰς λίθον καὶ ἔκαστα φοβηθεὶς μήπως καταστρέφω τὸν τοῖχον Πραιτέρω πρὸς τὴν ΒΔ γωνίαν ὁ βόρειος τοίχος εἶναι βεβλαμμένος ἔνθα τῶν νεωτέρων ὑδραγωγείων ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν 0,85 ἀπὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας οἱ λίθοι κεῖνται ἐπὶ κατακορύφῳ γραμμῇ, ὥστε ἔχομεν ἐνταῦθα τὴν δυτικὴν πλευρὰν ξύλου κατακορύφου, οὗ ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ δὲν ὑπάρχει ἔνθα τῆς διαβάσεως τῶν νεωτέρων ὑδραγωγείων ἀπὸ δὲ τῆς δυτικῆς ἐκείνης πλευρᾶς τοῦ ἐνταῦθα ξύλου μέχρι τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ καταρριφθέντος ἀνωτέρω ὡς τρίτου ἀπ' ἀνατολῶν κατακορύφου ξύλου εἶναι ἀπόστασις 2,09 μ. χωροῦσα ἀκριβῶς ἐν ἀκόμῃ ξύλου κατακορύφου, ὥστε ἡ ὕψος τοῦ τοίχου τούτου, πρὶν ἐκκρίσθῃ, θὰ ἦτο ὡς ἡ εἰκὼν 5.

Οἱ ἄλλοι τοῖχοι τοῦ θαλάμου ΙΙ θὰ εἶχον ὡσαύτως ξυλοδεσίαν κατακορύφου, ἀλλ' ἡ βίαια καταστροφή ἐν τούτοις ἠλλοίωσε τὴν παλαιὰν κατάστασιν. Εἶναι ὁμῶς ἴσως πιθανόν, ὅτι μόνον οἱ ἐσωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ οἰκοδομήματος, οἱ μεσότηχοι, εἶχον τοιαύτην ξυλοδεσίαν ὡς ἔχοντας πολὺν πηλόν. ἐν ᾧ οἱ

Εἰκ. 5. Σχηματική ἀνακατασκευὴ τῆς ὀψευς τοῦ βορείου τοίχου τοῦ θαλάμου Π Δεινύσου τὴν ἐξυλοθετούν αὐτοῦ.
(Οἱ ἀριθμοὶ εἰναι κατὰ μετρίαν, οὐκ ἀπὸ ἀναμετρήσεως. Ὑποθέτουμεν ὅτι τὸν ἄνω τῶν τειχῶν ἀλλοτε, ἀλλὰ πρὸς τὸν ὄψιν, ὅτι ἀπὸ τῶν καὶ ἀλλοτε)

ἔξω κύριοι τοῖχοι αὐτοῦ ὥς κατ' ἐσχάτην λιθοκτιστοι εἶχον μόνον ὀριζοντίαν. Ἐκ τῶν ξυλῶν τοῦ οἰκοδομήματος πλείστα ἦσαν πευκίνα, ὥς ἐδείκνυε καὶ ὁ φυσικὸς σχηματισμός, ὃν δεκτῆρουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ σταγόνες ἢ σταλακτίται καὶ ὄγκοι, ἐκβρασθείσης ῥητίνης καὶ ἀπανθρακωθείσης, ἀποστειβούσης δέ, ὥς ἐὰν εἶχε τακτὴ χθές.

Εἰς ἀπόστασιν 0.79 ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου τῆς ΒΔ γωνίας καὶ παραλλήλως πρὸς αὐτὸν ἔβαιναν ἐπὶ τοῦ θαπέδου δοκὸς πλάτους 0.20, στηριζομένη ἐπὶ λίθου τοῦ δυτικοῦ τοίχου, ὅστις ἐσφιγματοῦτο ἐπὶ τινι ἐκαιοστῇ τοῦ μέτρου, ἵνα ὑποδεχθῇ τὴν κεφαλὴν τῆς δοκοῦ. Τοιαύτη διάταξις μαρτυρεῖ ξυλῶν θαπέδον τὸ πόρισμα δὲ τοῦτο ἐνισχύθη εὐρεθείσης 0.75 περαιτέρω πρὸς νότον ἑτέρας δοκοῦ παραλλήλου καὶ προαέτι ἀπὸ δοκοῦ εἰς δοκὸν συνεχῶν πλακωδῶν ξυλῶν, ὅ ἔστι σανίδων πλάτος 0.03. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ βορείου τοίχου ἀνεχωρεῖ πρὸς νότον δοκὸς εἰς ἀπόστασιν 0.85 ἀπὸ τῆς γωνίας εἰσέρχεται δὲ τὸ βορεῖον ἄκρον αὐτῆς εἰς τὸν τοῖχον καὶ πιθανώτατα συνηλοῦτο ἢ συνεδέετο πῶς μετὰ τοῦ αὐτόθι κατακορύφου ξύλου τῆς ξυλοδεσίας. Τοιοῦτο-τρόπως αἱ σανίδες τοῦ θαπέδου ἐπεκράτηντο ἐπὶ δοκῶν ἀναχωρουσῶν τῶν μὲν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, τῶν δὲ ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ συμπλεκόμενων ἢ συνενομένων εἰς στερεὸν δικτυωτὸν σχῆμα.

Δοκὸς τις βαίνουσα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς ὕψος 0.70 ἀπὸ τοῦ θαπέδου ἔχει πλάτος ἥτοι διάμετρον 0.35. Τεμάχιον χώματος ἢ ὠμῆς πλίνθου ἐσκληρυμμένης ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς δευτέρῃ ἐνευπα ἔχνη τριῶν καλῶν. Τοιαῦτα τεμάχια χωμάτων ἢ πλίνθων μετ' ἔχων καλῶν ἢ καὶ θάμων εἶδον καὶ ἄλλα σποράδην. Τὸ ἐκ τούτου πηγάζον πόρισμα εἶναι, ὅτι, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔλλεγοντο κέραμοι, τὸ οἰκοδόμημα θὰ ἐστεγάζετο διὰ δώματος ἐσχηματισμένου διὰ παχέων δοκῶν ἐφ' ὧν ἐπεκράτηντο ἴσως ἄλλα, καὶ εἰτα ἐσχηματίζετο διὰ καλῶν καὶ πηλοῦ δόρωσις. Εἰς ὕψος 0.75 ἀπὸ τοῦ θαπέδου καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ μὲν τοίχου 1 μ., ἀπὸ δὲ τοῦ βορείου 2 μ. εὐρίσκω διασταυρουμένας δύο δοκοὺς ἐφ' ὧν χώματα ἐρυθρα μετ' ὀπτῶν πλίνθων πλακωδῶν συνετριμμένων ἢ ὁμοίων λιθινῶν πλακῶν. Τοιαῦτα διασταυρούμεναι δοκοὶ εὐρέθησαν καὶ ἄλλα, ὑψηλὰ πρὸς Α' τοῦ ἀνατολικοῦ βαθέος ὑδραγωγείου ἦτο, κατὰ τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου. Δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ δῶμα τῆς δροφῆς ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν πλακῶν τούτων τῶν ἐν πλεονασμῷ ὀπτῶν, ὅς καὶ κατὰ τὰ παλαιὰ ἔτη τῆς ἀνασκαφῆς εὐρομεν ἐν ἀφθονίᾳ. Καὶ τότε καὶ τῶρα αἱ πλάκες αὗται εὐρέθησαν μετὰ πολλῶν χωμάτων εἰς τε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ χαμηλὰ στρώματα τῆς ἀνασκαφῆς. Ἀλλὰ συχνὰ εἶνε μετὰ τῶν χωμάτων ἢ τοῦ πηλοῦ συνωπτημέναι εἰς χονδρούς ὄγκους, ὥστε νὰ φαίνωνται, ὅτι καὶ ἐν τοίχοις συνεκτισθήσαν μετὰ τοῦ πηλοῦ τὰ τεμάχια ταῦτα ὥς τεμάχια, ἀφ' οὗ μάλιστα παρὰ τὸ μέγα πλῆθος αὐτῶν δὲν συγκολλῶνται πρὸς ἀλλήλα, ὅσον τοῦλάχιστον ἐπείσθημεν ἐκ δοκιμῆς

προχείρου, τοῦ συγκολλητοῦ τεχνίτου ἀπελθόντος πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐργασίας ταύτης, ἥτις πρέπει πάλιν νὰ ἐπιχειρηθῇ Ἀλλ' ὅμως ἡ παρατήρησις κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἔπεισέ με, ὅτι πολλὰ τεμάχια πλίνθων πλακωδῶν ὀπτῶν ἦσαν μετὰ πολλοῦ πηλοῦ ἐνκελισμένα ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ ὅτι τοιοῦτοι τοῖχοι ἦσαν κυρίως εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ οἰκοδομήματος. Ὁ πηλὸς μετὰ τῶν τεμαχίων τῶν πλινθῶν εὐρίσκονται ἐν ὄγκῳ συμπίκτοις καὶ, ὅποι ἀπέπεσον ἢ κλίνθος, κατέλιπε τὸ ἴχνος αὐτῆς γενόμενον ἐπὶ μαλακοῦ τοῦ πηλοῦ ἦτοι κατὰ τὴν ὥραν τῆς κρίσεως Ὁ χωρίζων τὰ δώματα Θ καὶ Ι τοῖχος κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον αὐτοῦ εἶναι, κατεσκευασμένος ἐκ πολλοῦ πηλοῦ, ἐφ' οὗ ἐπικαθίσταται μέγας λίθος. Μόνον δὲ ἡ ξυλοθεσία ἐσπερέωσα τοιοῦτους ἀτόπους ἄλλως συνδυασμοὺς οἰκοδομικῶν ὀγκῶν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ὑπῆρχον πρὸς ταῖς βαβαλαῖς δοριζοντίαις ξυλίναις ζωναῖς καὶ τὰ κατακόρυφα ξύλα.

Ἡ ἐκεῖ παρατηρουμένη ἀλλόκοτος ἀνάμειξις τῶν οἰκοδομικῶν ὀγκῶν ὑπῆρχε καὶ ἐν τῇ θαλάμῳ Π κυρίως κατὰ τὸν βόρειον τοῖχον Π. σταύω δτι ὁ νότιος τοῦ θαλάμου τοῖχος θὰ εἶναι ὁ ἑσχατος τοῦ οἰκοδομήματος νότιος τοῖχος, ἐπειδὴ εἶναι στερεὸς διὰ λίθων ἐκτισμένος· καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐρείπια ἦσαν λιθώδη καὶ δὲν περιεῖχον ἄνθρακας, ἐπειδὴ τὸ πῦρ ἡδυνάτο νὰ νέμηται τὰ μεταξὺ τῶν λίθων χάσματα, νὰ καταναλώσῃ τὴν ξυλείαν καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὸν νότιον τοῖχον καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τὰ νότιον κυρίως μέρος εἰς ἓνα ὄγκον μετὰ τῶν κρημνισθέντων λίθων. Οἱ τοῖχοι δ' ἐσωρευθῆσαν πρὸς τὰ ἑνδον, διότι ἡ ἑνδον ξυλοθεσία ἐκῆν, καὶ πρὸς τὰ ἑνδον τοῦ μεγάλου θαλάμου κυρίως ἐκλιναν αὐτοὶ.

Πρὸ τοῦ βορείου τοῖχου τοῦ θαλάμου Π ἦσαν ἐσωρευμένα πολλὰ λείψανα διαλελυμένα καὶ εὐκόλως καταφρόντια ἢ ἐν ὄγκῳ, πάντα δὲ μετὰ πολλῶν τεμαχίων πλινθῶν ὀπτῶν ὅτε μὲν χύδην ἐν τοῖς λυτοῖς χώμασιν, ὅτε δὲ συμπεπηγότων μετὰ σκληρῶν χωμάτων ἢ ἐνίοτε ἀποκολληθέντων μὲν ἀλλὰ καταλυόντων τὸν τυπον αὐτῶν.

Ταῦτα, ὁσῶς δὲν προέρχονται ἐκ τοῦ δώματος, ἐσωρευθῆσαν ἐκ τοῦ κρημνισθέντος τοῖχου, ὅστις οὕτως ἀποδυνάμειται ἀσθενέστερος τοῦ νοτίου Ὅμοιαν σύστασιν φαίνεται ἔχον καὶ τὸ σφζόμενον μέρος τοῦ ἀνατολικοῦ τοῖχου.

Ἄν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν εἰκ. 3, ἥς ἀναλόγως θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πλείονας, καθ' ὃν χρόνον ἱγίνοντο αἱ ἄνω σημειούμεναι πυραυροήσεις περὶ δοκῶν ἀπηνθρακωμένων, καὶ συνδυάσωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν ἐκ τῆς εἰκ. 4 ἐντύπωσιν, πειθόμεθα, ὅτι αἱ δοκοί, πᾶσαι ἴσως, προέρχονται ἐκ τῆς ὁροφῆς καὶ ὅτι ἄλλαι μὲν κατέπεσον ὁρθαί, ἄλλαι δὲ δοριζόντιοι ἢ καὶ ἐν μέρει κεκλιμέναι, περικαλυφθεῖσαι δὲ ὑπὸ τῶν ἐπακολουθησάντων χωμάτων τοῦ δώματος ἀπηνθρακώθησαν μὲν, ἀλλὰ δὲν ἀπετεφρώθησαν καταπνιγείσης τῆς φλογὸς ὑπὸ τῶν χωμάτων, ἐν ᾧ ὅπου ταῦτα ἔτυχον ὀλγώτερα, ὥς τὸ

3. Ανασκαφή τοῦ ἀνυκτόρου τοῦ Κόδμου ἐν Θήβαις ὑπὸ 'Α. Κεραμοπούλλου 4.

νότιον μέρος τοῦ θαλάμου, αἱ δοκοὶ κατεκάρησαν ὁμοῦ μετὰ τῶν λιθωδῶν κρημνισμάτων, ἅτινα συνεκολλήθησαν μετ' ἀλλήλων καὶ τοῦ νοτίου τοίχου εἰς ἓν ἀπιστεύτως σύμπηκτον ὅλον.

Οἱ λίθοι τοῦ νοτίου τοίχου ὥς καὶ οἱ τοῦ βορείου (τούτους δεικνύει ἡ εἰκ. 3) κατέπεσαν, διότι καίσης τῆς ὀριζοντίου ξυλοδεσίας ἔκλιναν οἱ τοῖχοι πρὸς τὰ ἔνδον καὶ κατέρρευσαν, ἐφ' ὅσον δὲν εὔρ σκον στήριγμα εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ κρημνίσματα αὐτῶν καὶ τὰ τῆς ὀροφῆς.

Ἡ εἰκ. 3 εἶναι ἀκόμη καὶ ἄλλως διδακτικὴ ἡ ὕπ' ἀριθμὸν 1 πλίνθος τοῦ σημειωματορίου μου εἶναι προφανῶς ὄγκος χάρματος, ὅστις ἔλαβε τὰς προκαλεσάσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπιπέδους ἐπιφανείας ἐκ τῆς ἐπαφῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ξυλοδεσίαν ἣ διότι ἦτο κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ τοίχου. Τὰ ἄλλα χάρματα ἀναλόγως τῆς συστάσεως καὶ καύσεως αὐτῶν συνεπάγησαν (ἀριθ. 2 καὶ 4) ἣ διελυθῆσαν ὑπὸ τοῦ πυρὸς. Πάντα ὁμοῦς προέρχονται ἐκ τοῦ τοίχου ὥς καὶ οἱ λίθοι εἶναι δ' ἀξιοσημείωτον ὅτι οἱ λίθοι ἀνήκουσιν εἰς ὑψηλὰ μέρη αὐτοῦ καὶ ἦσαν ἐκτισμένοι ἐπὶ μαλακῶν χωμάτων, καθ' ὃν τρόπον ὁ μέγας λίθος τοῦ τοίχου τοῦ χωρίζοντος τὰ δωμάτια Θ καὶ Ι, περὶ οὗ εἶπον ἀνωτέρω¹.

Οἱ δύο ὄγκοι χωμάτων ὑπ' ἀριθ. 4 ἔχουσι τὴν ἀνω ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καὶ ἐπὶ ἡμέρας τινάς, καθ' ὅς κατεῖχον τὴν διὰ τῆς εἰκόνας 3 ἀποτυπωθεῖσαν θέσιν, ἐπιστεύομεν, ὅτι εἶχον λευκάζον ἐπίχρισμα, ἀλλ' ἔπειτα ἐφάνη σχεδὸν βέβαιον, ὅτι οὐδὲν ἐπίχρισμα ὑπῆρχεν εἰς τὸ ὕψιον πρόσωπον αὐτῶν. Ἀλλ' ἂν ἐπανεγείρωμεν τῇ φαντασίᾳ τοὺς ὄγκους τούτους καὶ ἐπαναθέσωμεν ἐπὶ τοῦ τοίχου, καθ' ὃν τρόπον ἐπιβάλλει ὁ τρόπος τῆς καταπτώσεως αὐτῶν, θὰ ἴδωμεν, ὅτι τὸ ὕψιον πρόσωπον αὐτῶν ἀποτελεῖ τὴν ὄψιν τοῦ τοίχου τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν δωμάτια, τὰ ἀποχωρίζόμενα ἀπὸ τοῦ Π διὰ τοῦ βορείου τοίχου τούτου, ἔχοντος πλάτος 1,50 μ. Τὰ χάρματα ταῦτα μετακομίσθέντα εἰς τὸ μουσεῖον διεργάγησαν εἰς πλείονα τεμάχια κατὰ τὰς ἀναγκαίας μετατοπίσεις, μὴ ὄντα ἱκανῶς συμπαγῆ. Ὅτι ὁμοῦς μεγάλα μέρη τῶν τοίχων ἦσαν ἐκ πηλοῦ, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι πολλὰ τοιχογραφήματα εἶνε ἐπιτεκολλημένα ἐπὶ ἰσχυρῶν ὄγκων χωμάτων.

Τὰ τοιχογραφήματα τοῦ θαλάμου Π ἐσωρεύθησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια καὶ κατεστράφησαν μεταβληθέντα τὰ πλείστα εἰς ἀφρώδεις ἐκ τοῦ πυρὸς ὄγκους ἀναξίους καὶ περισυλλογῆς. Τινὰ ὁμοῦς διετηρήθησαν καὶ εἶνε πολλὰ ἐκ γωνιῶν,

¹ Ὅταν ἀνέσκαψα τὰ δωμάτια ταῦτα, δὲν ἠδυνάμην οὐτε εἶναι οὐτε αἱ ἐργαταὶ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τοιοῦτος λίθος ἠδύνατο νὰ κἀθῇται ἐπὶ χωμάτων εὐθραπτων καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ τὰ χάρματα κατέρρεον ἅμα τῇ ἐκαστῇ δὲν ἐχρηιάσθη πολλὴ προσπάθεια νὰ παραχθῇ κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ τοίχου ὅπῃ θέτουσα αὐτόν εἰς κίνδυνον διὰ τοῦτο ἐβύσαμεν τὴν ἄκρην ταύτην διὰ λίθων.

δεικνύουσι δὲ τρία στρώματα ἐπιχρυσμάτων τὸ ὑποκάτω φαίνεται ὡς βάσις τοῦ δευτέρου (πᾶς 0,01 - 0,02), φέροντος καλλιτέχνη τοιχογραφήματα, ἐξ ὧν διακρίνομεν ὀφθαλμὸν ἀνθρώπου μετ' ὀφρύος, θαιμαστὸν πόδα αἰλουροειδοῦς μικρῶν διαστάσεων, σπειρόκυμα (laufenden Hund, waven ornament) καὶ ἄλλα τινὰ ὀλίγα, ἐν οἷς καὶ τινὰ δεκνύοντα χαρακτὸς παραλλήλους γραμμάς.

Τὸ ἑπὶ τῷ στρώματι, ἰσοκατὰς περίκοι τῷ μέσῳ, εἶνε κεκοσμημένον κατὰ τέχνην κατωτέραν, πολλὰ δὲ τεμάχια δεκνύουσιν ἐπιφάνειαν ἀχυρόχρουν. Ὀχι πολὺ λαίαν. Ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶχε ποτε τὰ δυο μεγαλύτερα τῶν ἀνασκαφέντων δωμάτια (τὸ Ν καὶ τὸ Π) καλῶς κεκοσμημένα καὶ καὶ ὅτι ἐπεσκέυσαν αὐτὰ ὕστερον δι' ἀγνωστον λόγον, ἢ δ' ἐπισκευὴ φαίνεται. περικυλισμένη μόνον εἰς τὰς τοιχογραφίας. Ἐγένετο δὲ κατὰ δύο τρόπους. Εἰς μὲν τὸν θάλαμον Ν καθιερέθησαν τὰ ἐπιχρίσματα καὶ ἀπετέλεσαν μετὰ χρωμάτων νόμωσιν πρὸς θυρῶσιν τοῦ ἐξάφους αὐτοῦ τοῦτου τοῦ θαλάμου ἐπεχρίσθη δὲ καὶ ἐξωγραφῆθη ἐκ νέου οὗτος, εἰς δὲ τὸν θάλαμον Π ἐπὶ τῶν παλαιῶν τοιχογραφῶν ἐπεχρίσθησαν ἐκ νέου καὶ ἐξωγραφῆθησαν οἱ τοῖχοι (πρὸβλ. Πρακτ. τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν 1927 σ. 482). "Ὡστε δὲν δικαιούται, σιγηρῶς, εἰς τὴν ἐπισκευὴν ταυτην, νὰ λέγῃ τις, ὅτι τὸ ἀνάκτορον ὅλον, πρὶν καὶ, εἶχε κατεδαφισθῆ καὶ ἀνοικοδομηθῆ.

Ἡ ἐν τοῖς προηγουμένοις δημοσιεύμασί μου (κυρίως Ἐφ. Ἀρχ. 1909) γνώμη περὶ πλείονων ὁρῶν τοῦ οἰκοδομήματος φαίνεται ἐσφαλμένη ἐπειδὴ ἐκ τῆς τελευταίας ἀνασκαφῆς οὐδὲν στήριγμα ἔχει, τὰ δὲ πρότερον χρησιμοποιηθέντα τεκμήρια περὶ τοιαύτης διαμορφώσεως τοῦ ἀνακτόρου δὲν φαίνονται νῦν ἔχοντα τοιαύτην ἀποδεικτικὴν δύναμιν.

Κινητὰ εἰρηήματα εὐρέθησαν:

1) χρυσῶν ὀκλαζόν τετράπων ζῶον ὡς κυων ἢ μᾶλλον ἑλαφος, ἔχον κέρατά ποτε καὶ ἄλλα τινὰ ἐξαρτήματα, κατεσκευασμένον ἐξ ἑλασμάτων ἢ φύλλων χρυσοῦ, κεκοσμημένον δὲ κοκκιδωτῶς (grattulé). Δύο ὀκαὶ διαμπερεῖς κατὰ τὴν βάσιν του καὶ παραλλήλοι πρὸς αὐτὴν δεκνύουσιν, ὅτι ἦτο ποτε ἐπερραμμένον που. Μῆκ. βάσεως 0,04 περίπου (εἰκ. 6).

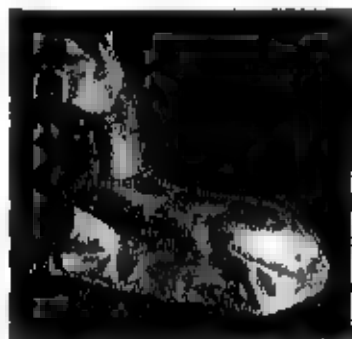
2) Πρόχους τύπου γνωστοῦ (πρὸβλ. τὰ ἐμὰ Θησαυρὰ σελ. 199 εἰκ. 143, 1 καὶ 2 καὶ σελ. 156 εἰκ. 116, 2). ἐπίσης ἐκ φύλλων χρυσῶν καὶ κοκκιδωτῶς κεκοσμημένη καὶ φέρουσα πλαγίως διατόρους δυο ὁπὰς, δ' ὧν προσεργάσται ποτε ἐξηλωμένη που (ἢ ὀπισθία ὅπως αὐτῆς εἶνε ἐπίπεδος). Ὑψ. σχεδὸν 0,026 (εἰκ. 7).

3) Τρία τεμάχια χρυσοῦς ἀλύσεως ἀποτελουμένης ἐκ δισκαρίων λεπτῶν καὶ συμφμάτων ἀναλόγως λεπτῶν (εἰκ. 8).

Ὡστε τοιαῦτα ἑλαφρὰ χρυσὰ ἐξ ἑλασμάτων ἀντικείμενα δὲν κατεσκευάζοντο μόνον χάριν τῶν νεκρῶν ὡς κτερίσματα, ὡς συνήθως πιστεύεται. Ἄλλὰ καὶ πρὸς καθημερινὴν χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων.

Πάντα ταῦτα τὰ χρυσὰ εὐρήματα εὐρέθησαν ἐν τοῖς κεινημένοις χώμασι τῶν δύο βαθέων καὶ τὸ δωμάτιον ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν διατεμνόνταν ὑδραγωγείων. Παραπλευρῶς τῆς προχοῖδος εὐρέθη καὶ τεμάχιον ἀγγείου ἑλληνιστικοῦ τῶν γνωστῶν τῆς Αὐτ. κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως μετ' οἰναρίδων Παρὰ τι τεῖχος τῆς ἀλύσεως εὐρέθη μελαμβραφεὲς ὕστρακον. Πάντα δὲ ἐντὸς τῆς πλήρους πάλιν στενῆς τάφρου τῆς ἀνοιχθείσης δι' ἑκάτερον ὑδραγωγείων.

4) Χαλκοὺς κρῖκος ἔχον διάμ. 0.09, πλ. πλευρᾶς 0.076 μέγιστον, 0.055 ἐλάχιστον, πᾶς πλευρᾶς 4 χλστ. Μετὰ τὴν κλείσιν τοῦ κρῖκου προσέχει τὸ

Εἰκ. 6. Ἐλαφος χρυσή ἐξ ἐλασμάτων συντεθειμένη.

Εἰκ. 7
Ὀινόχνη χρυσή
ἐξ ἐλασμάτων
συντεθειμένη

Εἰκ. 8.
Μέση χρυσή
ἀλύσεως

μὲν στενότερον ἄκρον κατὰ 0.05, τὸ δὲ πλατύτερον κατὰ 0.026 ἔχει εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων τῶν προεχόντων ὀπὴν ἥλου ἐλλείποντος διαμ. 5 χλστ., εἰς δὲ τὸ κάτω ἄκρον τῆς πλατείας προεχοῦς ἥλον, ὅστις ἔξω εἶνε ἐσφυρηλατημένος πλατύτερος καὶ μολὶς διὰ τῆς περισφραγείας τῆς κεφαλῆς ἀπτεται τῆς στενότερας προεχοῦς. Ἀμφοτέρωθεν αἱ προεχοὶ εἶναι μετ' ἀλλήλων συγκολλημέναι διὰ «βρασμοῦ» συντήξεως τοῦ χαλκοῦ. Ἡ ἔξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἐλάσματος, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη τὸ κρικοειδὲς σκεῦος, κοσμεῖται διὰ τορευτῶν ἐξεχόντων, ἀναγλύφων ὀστρεῶν πορφυρῶν τῆς θαλάσσης, ἐξελουσῶν περὶ 0.014. Ἐκατέρωθεν τῆς σειρᾶς ταύτης τῶν πορφυρῶν (23 τὸν ἀριθμὸν) εἶναι ἀνὰ δύο σειρᾶς ἀχιβαδῶν (κτενῶν), 24 ἢ 25 τὸν ἀριθμὸν ἀντιπτόδων διατεθειμένων ἐν ἑκατέρῳ ζεύγει σειρῶν. Μεταξὺ τῶν κτενῶν ἑκατέρου ζεύγους εἶναι μία σειρὰ ἢ ὄρεμος κοκκιδωτὸς (μαργαριτῶν), ἑκατέρωθεν δὲ τῆς σειρᾶς τῶν πορφυρῶν ζῶναι γραμμικά.

Τὸ σκεῦος εὐρέθη εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ διαπέδου ἐνθα

παρετηρήθη, ὅτι ὑπῆρχεν ὀπὴ 0.10 διαμ. καὶ βάθ. 0.25 τυχαία, καθὼς ἐπιστευον πάντες. Ἀλλὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἔχη σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν ξυλοδεσίαν, πρὸς ἣν ὑπαθέσαμεν πρὸς καιρόν, ὅτι δύναται νὰ σχετίζεται καὶ τὸ χαλκοῦν σκεῦος ὡς δακτυλίου στερεῶν δύο ὀρθία ξύλα συνεχιζόντα ἀλλήλα (ἡ ἀποτυχοῦσα εἰκὼν τοῦ σκεύους θὰ δημοσ ευθῇ ἄλλοτε).

5) Πολλὰ θραύσματα ἀγγείων ἀγράφων κατὰ κανόνα καὶ τῶν πλείστων μικρῶν καὶ λεπτιῶν Ἡ πρώτη προσπάθεια συγκολλήσεως αὐτῶν ἀπέτυχε, ὁ.τ. καὶ καθ' αὐτὴν εἶνε δύσκολος καὶ πολλὰ φαίνεται, τεμάχια λείπουνσι. Πάντα ταῦτα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ θαπέδου ἢ ἀμέσως ἐπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς χώμασι.

Δύο λεπίδες θυμανοῦ καὶ πριόνιον ἐκ πυρρετου ἑρυθροπλοῦ (μηκ. 0.08 περίπου) εὐρέθησαν ἐν ὑψηλοῖς χώμασι καὶ ἀνήκουσι πιθανῶς εἰς τὰ διαλυθέντα χώματα τοῦ οἰκοδομήματος οὗχί δ' εἰς αὐτὸ τοῦτο.

Α. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

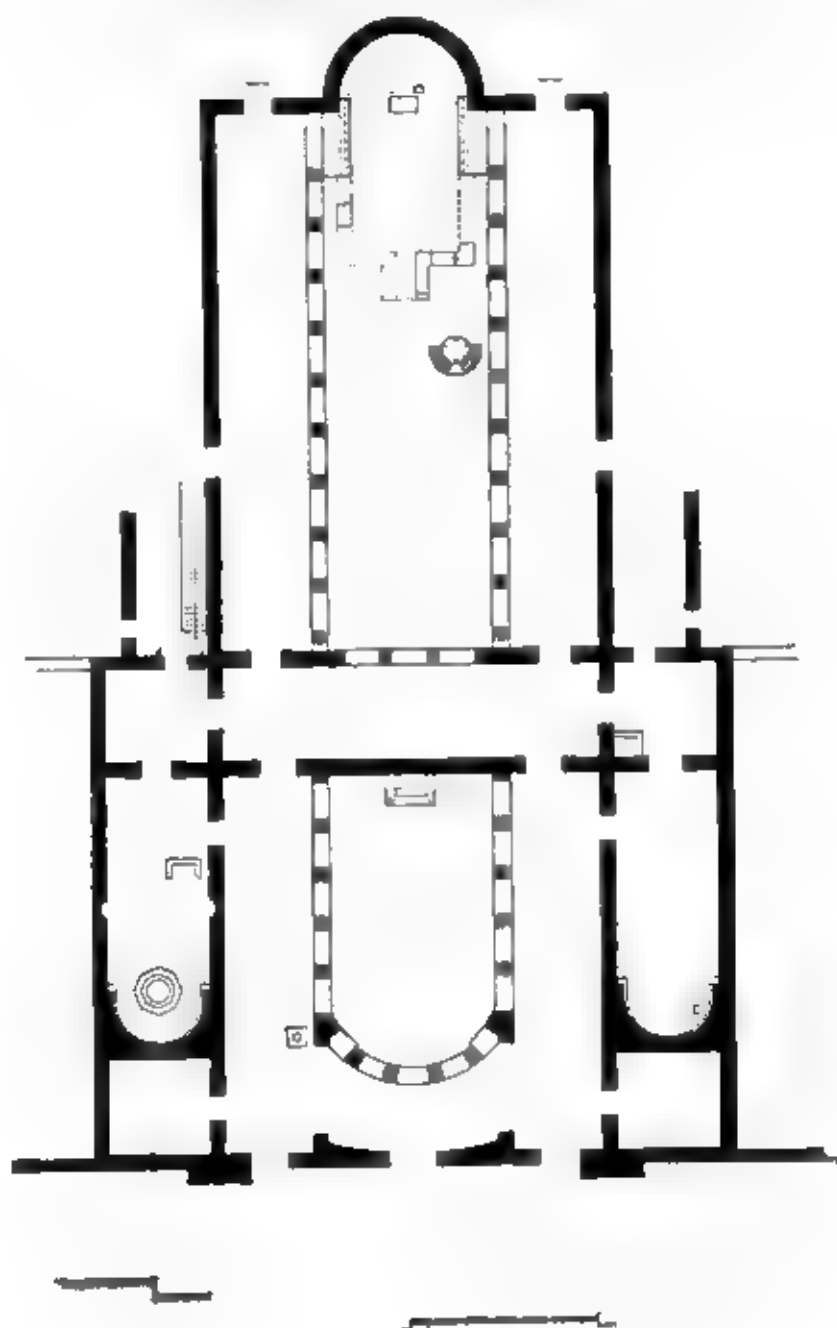
4. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΝΕΑΣ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

Ἐξακολουθήσας καὶ κατὰ τὸ 1927 τὰς ἐν Ν. Ἀγχιάλῳ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐνεργουμένης ἀνασκαφῆς, ἐπεξέτενα τὴν ἔρευναν εἰς τὸν χώρον τὸν ἐνδοσκόμμενον περὶ τὸν πρὸ τῆς ἀνορθῆς Νέας Ἀγχιάλου παλαιοχριστιανικὸν ναόν, καθόσον εἶχον ἀναφανῆ πέρυσι μετὰ τὴν πλήρη ἀποκάλυψιν τῶν μερῶν τῆς χριστιανικῆς ταύτης Βασιλικῆς (ἦτοι τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ κυρίως ναοῦ, τοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ αἵθρου) συναχόμενα πρὸς τὰς πλαγίας πλευρὰς κτίσματα, ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ ἐκθέσει μοι εἶχον ἀναφέρει.

Διὰ τῆς ἐφειτεινῆς ἀνασκαφῆς, ἥτις ἦτο λίαν ἐπίπονος ἕνεκα τῆς μεγάλης (ὑπερ τὰ τρία μέτρα) ἐπιχωματώσεως, τῆς ὑπαρχούσης εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ναοῦ, τὰ κτίσματα ταῦτα διηυκρινίσθησαν οὕτω δὲ κατέστη δυνατός ὁ προσδιορισμὸς τῶν μερῶν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς Βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν καὶ ἡ ἐκπόνησις τῆς συνημμένης κατόψεως (εἰκ. 1).

Ὡς ἐν τῇ κατόψει ταύτῃ διακρίνεται, ἡ ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη ἐρευνωμένη χριστιανικὴ Βασιλικὴ Ν. Ἀγχιάλου, παρουσιάζει ἤδη μεγάλου ἐνδιαφέροντος σύνολον μετὰ τῶν τριῶν κυρίως αὐτῆς μερῶν· αἵθρου, νάρθηκος, καὶ κυρίως ναοῦ (περὶ ὧν βλέπε προηγουμένην μου ἐκθεσιν) καὶ τῶν προσκτισμάτων αὐτῆς, τῶν εὐρισκομένων συμμετρικῶς ἰδίᾳ περὶ τὸ αἶθρον, ἡ πρόσοψις τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἐκατέρωθεν δύο πυργους κατὰ μικρασιατικὰ μᾶλλον πρότυπα, ὡς ἐν τῇ τελικῇ μελέτῃ μου θ' ἀποδείξω.

Κατωτέρω ἐκθέτω τὴν ἔρευναν τῶν προσκτισμάτων τούτων, ἣν ἐφέτος ἐνήγγησα.

Εικ. 1. Κάτοψις τῆς χριστιανικῆς Βασιλικῆς τῶν Θεσσαλικῶν Ἡερῶν (Ν. Ἀγχιάλου).

ΠΡΟΣΚΤΙΣΜΑΤΑ 1. Ἀνεύρεσις σκευοφυλακίου παρὰ τὸν νότιον πύργον τοῦ αἰθρίου. — Πρῶτον ἀνεσκάφη τὸ παρὰ τὸν νότιον Πύργον μόλις πέρασι ἀναφανέν προσκτίσμα, τὸ καίμενον παρὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ αἰθρίου εἰς σχῆμα παρακιληαίου. ἔχοντος ὅμως ἀντίθετον πρὸς τὸν ναὸν προσανατολισμόν. Τὸ προσκτίσμα τοῖτο ἔχει δύο εἰσόδους: μίαν ἐκ τοῦ αἰθρίου καὶ ἑτέραν ἐκ τοῦ ὁμοίως πέρασι κατὰ τὸ ἡμισυ ἀναφανέντος πυλῶνος τοῦ πρὸ τῆς νοτίας εἰσόδου τοῦ ναυπηγικοῦ εὐρ.σκομένου. Μετὰ τὴν τελείαν ἐκκαθάρισιν ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπιχωματώσεως ἀπεδεχθῆ, ὅτι ἦτο τοῦτο τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ ναοῦ καθάσον ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν πλῆθος ἐκ τεθραυσμένων ὑδάτων (ἐκ δοχείων κανδηλῶν, φιαλιδίων κλπ. προσερχομένων) τμήματα ἐκ πηλίνων λυχνῶν, χαλκινὰ τινα βλάσματα ἐκ σκευῶν τοῦ ναοῦ (ὁρειχάλκινα τμήματα ἐκ σταυρῶν μονογραμμμάτων τοῦ Χριστοῦ κ. ἄλ.) πολλὰ θραύσματα ἐκ πηλίνων ἀγγείων ἀνευ γανώσεως καὶ μάγα πλῆθος τμημάτων ἐκ πίθων· κολλὰι βάσεις τῶν πίθων τούτων εὐρέθησαν τοποθετημένα. ὀλίγη κἀτωθεν τοῦ θαπέδου, τοῦ συνισταμένου ἐκ μαρμαρίνων πλακῶν, ὅπερ ὅμως ἔχει σχεδὸν ὁλόκληρον καταστροφῇ. Εἰς τινα χεῖλη τῶν πίθων τούτων ὑπάρχουσιν ἐπιγραφαὶ δηλωτικαὶ τῆς κατεχούσης αὐτὰ ἐκκλησίας ἢ τοῦ παρεχομένου ἐν αὐτοῖς ποσοῦ, ὅλον Ε.ΘΒ = Ἐκκλησίας Θηβῶν, Χ. Μ. — χίλιοι μόδιοι; κ. ἄλλ.

Ἀριστερὰ τῆς ἀψίδος τοῦ σκευοφυλακίου ἀνεσκάφη ὁπῇ τετράγωνος, ἥτις καθαρισθεῖσα ἀπὸ τῶν προσχώσεων ἔφερεν εἰς φῶς μικρὰν δεξαμενὴν πρὸς χρήσιν πιθανώτατα τοῦ σκευοφυλακίου κατασκευασμένην, εἰς ἣν διωχθέντος τοῦ ὕδατος δι' ὀρετοῦ ἀριστερὰ ὑπάρχοντος.

2) **Νότιος πυλὼν τοῦ ναοῦ.** — Ὡς τοῦ σκευοφυλακίου διαμέρισμα ἐχρησιμοποιεῖτο πιθανώτατα ὁ νότιος πυλὼν τοῦ ναοῦ, ἥτοι τὸ πρὸ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ ἀνευρεθὲν πέρασι καὶ ἐκκαθαρισθὲν τελείως ἐφέτος τετράγωνον διαμέρισμα μετὰ θαπέδου ἐκ μαρμαροθετημάτων, καθάσον ἀριστερὰ τοῦ διαμερίσματος τούτου ἀνευρέθη τὸ χωνευτήριον, ἥτοι μικρὸν τετράγωνον κτίσμα, ἔχον κατὰ τὴν βάσιν πλάκα μετ' ὁπῆς ἐν τῷ κέντρῳ, ἐπενδευμένον δὲ ἐσωτερικῶς δι' ὀρθομαρμαρώσεως (βλ. κάτοψιν).

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ ναοῦ ἐνηργήσα τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀντιστοιχῶν μερῶν τῆς βορείας πλευρᾶς (ναυπηγικὸς καὶ αἶθριον).

Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ ναοῦ ἔφερε εἰς ὄντι εἰς φῶς ἀντιστοίχα πρὸς τὴν νοτίαν πλευρὰν προσκτίσματα

3) **Βόρειος πυλὼν τοῦ ναοῦ.** — Παρὰ τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναυπηγικοῦ ἀνεῦρον τὰ θεμέλια τετραγώνου διαμερίσματος, ἥτοι πυλῶνος τῆς βορείας πλευρᾶς, καθ' ὅλα ὁμοίου πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς νοτίας μετὰ θαπέδου ἐκ μαρμαροθετημάτων. Ἐχει μόνον οὗτος πλὴν τῆς πύλης τοῦ ναυπηγικοῦ ἑτέρας δύο εἰσόδους κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν αὐτοῦ πλευ-

ρὰν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς νοτίας πλευρᾶς, τὸν ἔχοντα μίαν μόνην εἰσοδὸν διὰ τὸ σκευοφυλάκιον

Τὰς εἰσοδούς ταύτας παρηκολούθησα, μὲ ὠδήγησαν δὲ ἡ μὲν δυτικὴ εἰς ἀντίστοιχον πρὸς τὸ σκευοφυλάκιον διαμέρισμα, ἡ δὲ ἀνατολικὴ εἰς εὐρυχωρότερον διαμέρισμα, βαῖνον πρὸς ἀνατολὰς.

4) *Πύργος τῆς Β. πλευρᾶς.* — Δυτικῶς τοῦ ἀντιστοίχου πρὸς τὸ σκευο-

Εἰκ. 2. Ἡ κολυμβήθρα τοῦ ἀνευρεθέντος βακτιστηρίου.

φυλάκιον διαμερίσματος ἦλθεν εἰς φῶς καὶ ὁ ἀντίστοιχος πύργος τῆς βορείας πλευρᾶς, οὗτος, ἀφοῦ προσδιώρισα τὰς διαστάσεις, ἐκαθάρισα μόνον τὴν ἐπίχωσην κατὰ τὸ ἥμισυ, ἵνα προλάβω καὶ ἐρευνήσω τὰλλα σπουδαιότερα διαμερίσματα.

5) *Ἀνεύρεσις τοῦ βακτιστηρίου.* — Τὸ πρόκτισμα, ὅπερ τελειῶς ἠρευνήσα, τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ αἰθρίου, ἔχει ὁμοίως σχῆμα παρεκκλησίας,

ἔχοντος ἐπίσης τὴν ἀψίδα τοῦ πρὸς δυσμὰς ἐστραμμένην, διασφίζει δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐκ μαρμαροθετημάτων δάπεδον, ὀλίγη δὲ κατωτέρω τετραγώνους πλίνθους, ἐπιτεθειμένας εἰς ὑστέρους ἰσως χρόνους ἐπὶ τοῦ φθαρέντος μαρμαροθετήματος. Ἡ ἐπίστρωσις διατηρεῖται μέχρι τοῦ μέσου τοῦ διαμερίσματος τούτου, εἰς τοὺς τοίχους τοῦ ὁποίου ἀνοίγονται, δύο τοξωταὶ κόγχαι. Κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ δαπέδου ἀνεφάνησαν σπουδαϊότατα σημεῖα, δ. ὅν προσηγορεύεται ἀσφαλῶς τὸ μέρος τοῦτο ὡς τὸ βαπτιστήριον τοῦ ναοῦ. Ἀριστερὰ τοῦ διαμερίσματος τούτου καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ αἵθριου ἦλθεν εἰς φῶς μικρὸν πρόσκτισμα διὰ πλίνθων κατασκευασμένον εἰς σχῆμα Γ' κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ κεντρικοῦ μέρους ἀνευρέθησαν τμήματα κυλινδρικοῦ κορμοῦ κίονος καὶ ἰωνίζον κιονόκρανον μεθ' ἠνωμένου ἐπιθήματος, ὅπερ κατὰ πολὺ διαφέρει τῶν ἀνευρεθέντων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν προηγούμενων ἔτῶν κιονοκρανῶν τῶν ὑπερφῶν τοῦ ναοῦ. Ἡ βάσις τοῦ κίονος τούτου δὲν ἀνευρέθη κατὰ χώραν (τεμάχια μόνον ἰωνιζούσης βάσεως ἀνεφάνησαν) ἔκειτο ὁμοως ἀκρ.βῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ διαμερίσματος, ὡς ἐλάχιστα ἔχνη ἀφῆκαν νὰ ὑποτιθεῖ τοῦτο (βλ. κάτοψιν).

Τέλος κατὰ τὸ κέντρον τῆς διαμέτρου τῆς ἀψίδος ἦλθεν εἰς φῶς ἡ κολυμβήθρα τοῦ βαπτιστηρίου, κυκλικὴ ἐσωτερικῶς καὶ ἀτεάπλευρος ἐξωτερικῶς, ἐπιμελῶς δι' ἐρυθρωποῦ κινάματος (κορασάνου) ἐπενδεδυμένη (εἰκ. 2). Ἡ βάσις τῆς κολυμβήθρας τοῦ βαπτιστηρίου ἔχει μαρμαρίνην πλάκα καὶ πρὸς ἀνατολὰς διήν μετὰ κολυβδίνου σωλήνος, ἔκτεινομένου ἀνατολικῶς καὶ προφυλασσομένου διὰ πειστοῦ ὀχετοῦ. Τμήματα τῶν μαρμαρίνων θωρακίων καὶ μάλιστα τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν κολυμβήθραν ἀνεφάνησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς. Τὰ ἀνευρεθέντα ἐν τῇ βαπτιστηρίῳ ἐκτερέουσι τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ κατὰ ταῦτα δὲ τοῦτο διηγεῖτο προφανῶς εἰς δύο τμήματα, εἰς τὸ ἀποδυτήριον καὶ τὸ φωτιστήριον, χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ διλόβου ἀνοίγματος μετὰ πέλων, ἔχοντος ἀριστερὰ μικρὸν ἱματιοφυλάκιον. Οὕτως ἔχομεν νῦν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις καὶ ἕτερον παράδειγμα ἰδιορρυθμοῦ βαπτιστηρίου παρὰ τὰ βαπτιστήρια τῆς Ἑκατονταφυλιανῆς τῆς Πάρου καὶ τοῦ Κλήματος τῆς Μήλου.

Τὴν κολυμβήθραν ἀνεῦρον μετὰ ἐπίμονον ἔρευναν καὶ ὑπὸ συνθήκας, αἵτινες δεῖον εἶναι ν' ἀναγραφῶσιν ἐνταῦθα. Κατὰ τὴν ἔρευναν τοῦ μνημεῖου τούτου ἦλθεν εἰς φῶς πρῶταν εὐτελὲς τάφος μήκους 2 μ. καὶ πλάτους 0.60 μ. διασώζων σκελετὸν ἀνδρὸς πρὸς ἀνατολὰς τεθαμμένου. Δεξιὰ τοῦ κρανίου εἶχε τοποθετηθῇ πῆλινον ἀγγεῖον ἀδιακόσμητον. Οὐδεμία ἐπὶ τοῦ τάφου ἀνευρέθη ἐπιγραφή μόνον κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ εἶχε χρησιμοποιοθῇ τμήμα ἐπιτυμβίου μαρμαρίνης πλακὸς ρωμαϊκῶν χρόνων μετ' ἐπιγραφῆς, ἐξ ἧς διεσώθη μόνον μία σειρὰ μετὰ τῶν γραμμάτων:

... ΤΑ ΣΥΜΦΟΡΟΣ ...

Διὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ τάφου τούτου εἶχε καταστραφῇ τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς κολυμβήθρας τοῦ βαπτιστηρίου διὰ τῶν τεμαχίων δὲ τοῦ κατασκαφέντος μέρους εἶχαν φραχθῇ ἐπιμελῶς τὰ μέρη τῆς κολυμβήθρας οὕτως, ὥστε δύσκολον ἦτο νὰ ὑποθεθῇ ὅτι περὶ τὸν τάφον ἐκρύπτετο ἕτερον κτίσμα. Ἡ πεποιθὴς ὁμῶς ὅτι τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀνευρεθέντα σημεῖα προσδίδον τὴν ὑπαρξίν κολυμβήθρας μὲ ἔπεισε νὰ προβῇ εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ τάφου, ἀπ' οὗ προηγουμένως ἐσχεδίασα τοῦτον, οὕτω δὲ ἀνευρέθη ἡ κολυμβήθρα τοῦ βαπτιστηρίου. Ὁ τάφος οὗτος ἐν τούτοις ἐπικύνει ἱκανὸν φῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ καὶ ἐν γένει τῆς ἐξαφανισθείσης πόλεως. Ἦνοχθη προφανῶς εἰς χρήνους, καθ' οὓς ὁ ναὸς κατεστραφῇ ὑπὸ βαρβαρικοῦ λαοῦ, προσωρινῶς ἐγκατεστημένον ἐν τῇ περὶ τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν, πιθανῶς τῶν Σλάβων Βελεγεριτῶν, οἵτινες, ὥς γνωστόν, ἀναφέρονται εἰς τὰς Πράξεις τοῦ ἁγ. Δημητρίου ὥς ἐγκατεστημένοι περὶ τὰς Θήβας, εἰς δὲ τούτων εἶναι πιθανώτατα καὶ ὁ τεθαμμένος ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ βαπτιστηρίου.

6) *Ἀνεύρεσις τῶν ἀνάδων εἰς τὰ ὑπερῶα*.—Ἐκ τῶν διαμερισμάτων τέλος τῶν εὐρισκομένων ἀνατολικῶς τοῦ νάρθηκος τοῦ ναοῦ ἀνέσκαψα μόνον τὸ διαμέρισμα τῆς βορείας πλευρᾶς, εἰς δ' εἰσῆλθον ἐκ τῆς ἀναφανείσης θύρας κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ βορείου πυλῶνος. Τὸ πρόσκτισμα τοῦτο ἐκκαθαρισθὲν ἀπεδείχθη ὡς τὸ διαμέρισμα, ἐνθα εὐρίσκετο ἡ κλίμαξ τοῦ γυναικωνίτου ἢ τῶν ὑπερῶων τοῦ ναοῦ. Ἀνευρέθησαν δεξιὰ τὰ στηρίγματα τῆς ξυλίνης πιθανώτατα κλίμακος, ἥτοι δύο ὀρθοὶ βάσεις καὶ τμήματα τῆς ἐπ' αὐτῶν ὑπαρχούσης μαρμαρίνης πλακῆς, (τῆς κάτω δεξιᾶν βραθυμίδος), πρὸ ταύτης δὲ κορυμνὸς κίονος ἐμπειρηγμένος ἐπὶ τοῦ ἰσάφους καὶ χρησιμεύον ἴσως διὰ τὴν στήριξιν τῶν δεξιᾶ τῆς κλίμακος ὑπαρχόντων θαυρακίων (βλ. κάτωφιν).

Ἄλλος—μικροτέρας διαμέτρου—κορυμνὸς κιονίσκου εὐρίσκεται καὶ ἀριστερὰ τῆς βάσεως τῆς κλίμακος τοῦ γυναικωνίτου χρησιμεύων πιθανῶς διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦτο ἀνέρχεται τις διὰ δύο βαθμίδων, εἶναι δὲ τὸ δάπεδον αὐτοῦ διὰ τετραγώνων παχέων πλίνθων ἐπεστρωμένον.

7) *Στοιὰ περὶ τὸν ναόν* (:)—Τὸ διαμέρισμα τοῦτο τῆς ἀνάδου πρὸς τὰ ὑπερῶα χωρίζεται διὰ μεσοτοιχοῦ ἀπὸ μεγαλειτέρου διαμερίσματος μὴ διευκρινισθέντος, ὅπερ βαίνει πρὸς ἀνατολὰς καὶ περιβάλλει ἴσως τὸν δῖον ναὸν εἰς σχῆμα στοᾶς συνεχομένης πιθανώτατα πρὸς οἰκήματα περὶ τὴν χριστιανικὴν βασιλικὴν ὑπάρχοντα. Ἡ συντελεσθεῖσα ἐφέτος ἐκκαθάρισις μόνον τῶν θεμελίων τῶν τοίχων τοῦ ἀριστεροῦ κλίτους καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ ναοῦ, ὁλοκλήρου τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς καὶ τῶν θεμελίων τῶν τοίχων τοῦ δεξιοῦ κλίτους μέχρι τοῦ δεξιοῦ πυλῶνος τοῦ νάρθηκος δὲν ἀπέδωκεν ἐγκάρσιόν τινα τοίχον, δι' οὗ θὰ ἐδηλοῦτο ἡ ὑπαρξίς προσκτισμάτων κατὰ τὰ μέρη ταῦτα. Φαίνεται ὅτι διὰ τῶν δύο ὑπαρχουσῶν εἰσοδίων ἐκατέρωθεν τῶν κλιτῶν τοῦ

ναοῦ, εἵναιτο ἡ συγκοινωνία πρὸς τὰς περιβαλούσας τὸ σῶμα τοῦ ναοῦ στοάς, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται ξύλινα, κλίμακες, δι' ὧν ἀνήρχετο τις εἰς τὰ ὑπερῶα τοῦ ναοῦ.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐν τούτοις νὰ γίνῃ συστηματικὴ ἔρευνα ὁλοκλήρου τοῦ χώρου περὶ τὸν ναόν, ἐλπίζω δὲ νὰ καταστῇ τοῦτο δυνατόν κατὰ τὸ προσεχές ἔτος, καθόσον θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς ὁλόκληρον τὸ συγκρότημα τῆς ἀξιολογιωτάτης ταύτης βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν, ὅμοιον τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιδειξώμεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας.

Γ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

5. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ Ν ΚΟΠΟΛΕΩΣ

Κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας προβὰς εἰς καθαρισμόν τῶν ἐν Ν.κοπόλει ἀνασκαφέντων χώρων ἐκθυμῶ νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα συντόμως τὰ κατὰ τὸν καθαρισμόν τοῦτον.

Ἡ ἐργασία ἤρχισε τὴν δεκάτην ἐνάτην Σεπτεμβρίου καὶ ἔληξε τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετ' ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐν ὧν ὄντοσ' ἔκοντα ἔπτα, διὰ τῶν ὁποίων ἐξηντηλήθη ὁλόκληρος ἡ πλῆθυσις τῶν πέντε χιλιάδων δραχμῶν.

Τὴν πιστῶσιν δὲν ἐπεβάρυνα μετ' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ἀνόδου μου καὶ καθόδου μοι εἰς Ν.κόπολιν, καίτοι εὐρυσκόμην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐργασίας καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας, διότι ὁ κ. Δήμαρχος Πρεβέζης προθύμως μοι παρεχώρησε τὸ μικρὸν ἀμαξάκι τοῦ δήμου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ καθαρισμὸς συμφώνως πρὸς δὲ εἶχον ὁδηγίας περὶωρίσθη 1) ἐπὶ τοῦ μεγάρου τοῦ δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου, 2) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου καὶ 3) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἀλκίσσονος.

Εἰς τὸ μέγαρον δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς Δουμετίου ἐκαθαρίσθησαν ἡ ἀνατολή, ἡ νοτιά καὶ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ περιστυλίου ὡς καὶ ἡ πλατεῖα αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν χωμάτων καὶ τῶν πετρῶν, αἵτινες ἦσαν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ βορεῖα πλευρὰ τοῦ περιστυλίου δὲν ἐφαίνετο καὶ πρὸς ἀνεύρεσιν ταύτης ἐπεχείρησα δοκιμαστικὴν σκαφήν, πλὴν δὲν τὴν ἀνεύρον, διότι ἔπρεσα ἐπὶ τοίχων δωματίων, τὰ ὁποῖα φαίνεται δι. ἔκλειον τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ περιστυλίου. Ἐπὶ τῆς βορείας ταύτης πλευρᾶς εὐρέθησαν ἀρκετὰ μικρὰ τεμάχια κορινθίων καὶ γλυπτῶν ἐκ μαρμάρου ἐπίσης εὐρέθη καὶ ἐπιγραφή ἐπὶ λιθίνου τετραγώνου βάθρου ὕψους 0,60 τοῦ μέτρου καὶ πάχους 0,50 ἔχουσα ὡς ἑξῆς.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ ΘΕΟΥ Υ
ΣΕΒΑΣΤΩΙ
ΑΙΓΕΙΟΙ

«Αὐτοκράτο[ρ.] Καίσαρ. Θεοῦ Υ[ιῶ] Σεβαστῶ Αἰγ(ε)οι.»¹

Προφανῶς πρόκειται περὶ ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς ἀναθήματος τῶν κατοίκων τοῦ Αἰγίου, (τοὺς ὁποίους ὁ τεχνίτης γράφει «Αἰγειοι.») μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀκτίου πρὸς κολακείαν Καθ' ἧ δ' ἐπληροφορήθην παρὰ τῶν γερόντων Πρεβέζης εἰς Νικόπολιν ἐσφύζετο παλαιότερον ψήφισμα σχεδὸν ὁμοίου τύπου, τῶν Πατρῶων.

Τὸ καθαρισθὲν κτίριον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι δευτέρας χρήσεως καὶ ὁ ἐνεπιγραφὸς λίθος φαίνεται ὅτι ἔχει μεταφερθῆ ἄλλοθεν.

Ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν τοῦ Δουμετίου ἐκαθάρισα τὰ χόρτα καὶ τοὺς θάμνους, οἵτινες εἶχον φυτρώσει ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ βαπέδου τοῦ ναοῦ καὶ τῆς ἄμμου τῆς καλυπτουσης τὰ ψηφιδωτά· ἀφῆρσα ἐπίσης καὶ ἀρκετὰ χῶματα καὶ λίθους, οἵτινες ὑπῆρχον εἰς αὐτήν.

Εἰς τὴν Βασιλικὴν τοῦ Ἀλκίσιππου ἐπανέλαβον τὰ αὐτὰ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα καὶ λίθοι πολλοὶ καὶ χῶματα πολλὰ ὑπῆρχον καὶ χόρτα καὶ θάμνοι μεγάλοι εἶχον φυτρώσει.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τονίσω τὸν κίνηνον τῆς τελείας καταστροφῆς, ὃν διατρέχουσι τὰ Μωσαϊκὰ Νικοπόλεως. Εἶναι ἀπολύτως ἀνάγκη νὰ ληφθῶσι παρὰ τῶν ἀρμοδίων μέτρα συντηρήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν φεομένων χόρτων, τὰ ὁποῖα εἰσχωροῦσιν εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιφέρουσι χαλάρωσιν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς βροχῆς ἥτις πλέον ὀκωλυτως περιβρέχει αὐτά, διότι τὰ ὑπόστεγα, τὰ ὀλίγα δηλ. ὑπάρχοντα ὑπόστεγα ἐκ τσίγκου καὶ ξύλου, λόγῳ τῆς πολυκαιρίας, ἔχουν καταστραφῆ. Ἐπίσης καὶ ἡ ἄμμος, διὰ τῆς ὁποίας ἔχομεν σκεπάσει τὰ πλεῖστα, ζημίαν, λόγῳ τῶν φεομένων εἰς αὐτὴν χόρτων, μᾶλλον ἐπιφέρει ἢ ὠφέλειαν.

Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας τῆς συντελεσθείσης ἐφέτος ὑπερέβη πᾶσαν αἰσιόδοξον πρόβλεψίν μου.

Ὁ Ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαίων Νικοπόλεως

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΚΟΝΤΟΣ

¹ [Μᾶλλον ἄρχαῖοι ὄρα(λ)α. νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ὄνομα].

6. ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ βραχυχρόνιοι σκαφαὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χωματιῶν ἀπὸ ὁλοκλήρου τοῦ δαπέδου τῆς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ τῆς Στοᾶς Κότυος εἰς τὰς Ἀκόας ἀνούσης δισκελοῦς Στοᾶς ('). Ταύτης δὲ ἀπεκαλύφθη ὁλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ πρώτου σκέλους, πυρεθέντων καὶ τεσσάρων κίωνων ἐκ πώρου λίθοι. Προυχώρησεν εἰτα αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ ἑτέρου σκέλους τῆς στοᾶς τοῦ πρὸς τὴν Κρήνην καὶ τὰς Ἀκόας ἀγαντος.

Ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων τούτων ἐργασιῶν, μόλις ἀρξαμένων ἐγένετο ἡ ἀποκάλυψις λευγῶν τινῶν ἐκ τοῦ δαπέδου, ἐμφαίνοντος χονδρόκοκκον οἶονεῖ μωσαϊκὸν ἐκ ρομβοειδῶν γραμμικῶν σχημάτων συμμετρικῶς διατεταγμένων, ὥσπερ αἱ ρομβοειδεῖς πλάκες τοῦ δαπέδου τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

7. ΚΑΤΩ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ

Ὡς πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ παρόντος ἔτους ἐν κατῷ Γουμένιτση Καλαβρύτων ἔχω νὰ ἐκθέσω, ὅτι αὕτη περιορίσθη εἰς τὴν ἔρευναν βεβυθισμένων λαξευτῶν Μυκηναϊκῶν τάφων, τριῶν τὴν ἀριθμὸν, μὲ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ θεωρηθῇ λήξασα ἡ αὐτόθι ἀνασκαφή. Κατὰ τὴν ἔρευναν εὗρέθησαν καὶ πάλιν ἀγγεῖα τῶν συνήθων Μυκηναϊκῶν τῆς τελευταίας περ.όδου μὲ τὰ γραμμικὰ κοσμήματα, ὥς καὶ πέρυσιν, κομισθέντα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν Πατρῶν, καὶ οὐδὲν ἕτερον¹.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ εἶνα, σπουδαῖον κατὰ τὰς ἐρεῖνας τοῦ ἔτους 1927, εἶναι ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἄλλου Μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου, μεγαλυτέρου καὶ σπουδαιοτέρου, ἐν Ἀχαΐᾳ, ἐν Προστοβιτσίᾳ τῆς Τριταίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνασκαφὴ θὰ γίνῃ τὸ ἐπὶ ἔτος κα' μὲ τὴν ἔρευναν τοῦ ὁποίου θὰ περατωθῇ ἡ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκτελουμένη ἀνασκαφὴ τῶν Μυκηναϊκῶν νεκροταφείων τῆς Ἀχαΐας.

Ν. ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ

¹ Ποβλ. Ἐκθέσιν ἐν Ἀρχ. Δελτίῳ 1924-25, 14, ἐνθα κατὰ παραδρομὴν παραλείφθη ὅτι ἡ ἐργασία ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας.

B. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΤΥΜΦΑΛΩΙ

Αἱ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας ἐνεργηθεῖσαι κατ' Ὀκτώβριον 1927 ἐν Στυμφάλῳ ἀνασκαφαὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἐρευναν τῆς μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου περιβόλου τῆς πόλεως καὶ τῆς μεγάλης κατατομῆς περιλαμβανομένης ἐκτάσεως, ἣν θεωροῦμεν ὡς τὴν ἀγορὰν τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου.

Κατὰ τὰ δυσμικὸν ἄκρον τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς εἶχον πιστοποιήσει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1925 διὰ μικρᾶς σκαφῆς τὴν ὑπαρξιν πύλης τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ἀπ' ἧς ἤρχετο ὁ πρὸς Ὀρχομενὸν καὶ Φενεὸν ἄγων δρόμος. Ἐφέτος διὰ

Εἰκ. 1. Πρόπυλον τείχους Στυμφάλου.

βαθυτέρας σκαφῆς, ἣν ἐπέτρεψεν ἡ βαθμιαία ἀποξήρανσις τοῦ μέρους τούτου τῆς λίμνης, ἐξηκριβώθη, ὅτι ἡ πύλη αὕτη δὲν ἦτο ἀπλοῦν ἀνοῦγμα τοῦ τείχους κεκαλυμμένον ἀλλὰ συνθετώτερόν τι κατασκευάσμα ἐν σχήματι προπύλου, ὁμοίου πρὸς τὰ πρόπυλα τῶν ἱερῶν περιβόλων. Ἐφερε δηλονότι πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν δύο κίονας ἐν παραστάσι, ὅπισθεν δ' αὐτῶν ἑκάστων τοῖχον μετὰ θυρας. Τοῦ προπύλου τούτου εὐρέθησαν κατὰ χώραν αἱ ἰωνικαὶ βάσεις α) τοῦ ἑτέρου τῶν κίωνων καὶ β) ἀμφοτέρων τῶν παραστάδων. Ἐντὸς δὲ τῶν χωμάτων μεγάλα τεμάχια τῶν πωρίνων καὶ κατὰ τὸ ἄνω ἡμῶν μόνον ἑρραβδωμένων κορμῶν τῶν κίωνων καὶ τῶν παραστάδων, ἅτινα πάντα καὶ ἀνεστύλωσα προχείρως (εἰκ. 1) εὐρέθησαν ἐπίσης ἐν τῇ προπύλῳ κατὰ

χώραν καὶ θρανία παρὰ τε τοὺς μακροὺς τοίχους καὶ τὸν ἐγκάρσιον, χρησιμεύοντα πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ὁδοιπόρων καὶ τῶν πλωτῶν Λόγω τῆς διαφορᾶς τοῦ ἑλικοῦ τοῦ προπύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ τῆς ἀνοργάνου συνδέσεως αὐτοῦ πρὸς ἐκεῖνο, συμπεραίνω ὅτι τὸ πρόπυλον προσετέθη ἀργότερον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἐνταῦθα πύλην καὶ ὅθι τὸν 3ον ἢ 4ον π. Χ. αἰῶνα, ἂν κρίνω ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν περισωθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν

Εἰκ. 2. Κυκλικὸν κτίσμα Στυμφάλου.

Δευτέρα τις ἔρευνα ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ κατατομῇ τῇ λελαξευμένη ἐπὶ τῆς βραχώδους γλώσσης, ἥτις σχηματίζει τὸ βόρειον κράσπεδον τῆς λίμνης. Ἐνταῦθα εἶχον σημειώσει ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν ἀνασκαφῶν ἔτους (1924) τὴν ὑπαρξιν κτιρίου κυκλοτεροῦς φέροντος προσκακολλημένον εὐθὺν μακρὸν δρόμον. Διὰ τῆς ἐφετινῆς σκαφῆς εὗρέθη ὅτι ἡ νοτία πλευρὰ τοῦ κτιρίου τούτου προχωρεῖ μέχρι βάθους 2,20 μ. ἤτοι μέχρι τοῦ φυσικοῦ βράχου σχηματιζομένη διὰ μεγάλων καὶ ἀδρῶς ἐργασμένων λίθων μετὰ περιτενσίας κατὰ τὸ αἰγυπτιακὸν λεγόμενον σύστημα (εἰκ. 2). Ὅλος ὁ νότιος τοίχος τοῦ

κτιρίου βαίνει ἐπὶ ἐξεχούσης εὐθυντηρίας καὶ οὐα ἡτό ποτε ὁρατός. Τοῦναντίον ὁ βόρειος ἔβαινεν ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν ὑψηλοῦ βράχου. Ἐντὸς τῶν χωμάτων τῆς ἀνασκαφῆς εὐρέθη πῆλινον γείσον μετ' ἀνθεμίων ἐξωγραφημένων κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, ὃν τὸ σχέδιον καὶ ἡ τέχνη κατατάσσει τὸ ἐξετασθὲν οἰκοδόμημα εἰς τὸν 4^{ον} π. Χ. αἰῶνα.

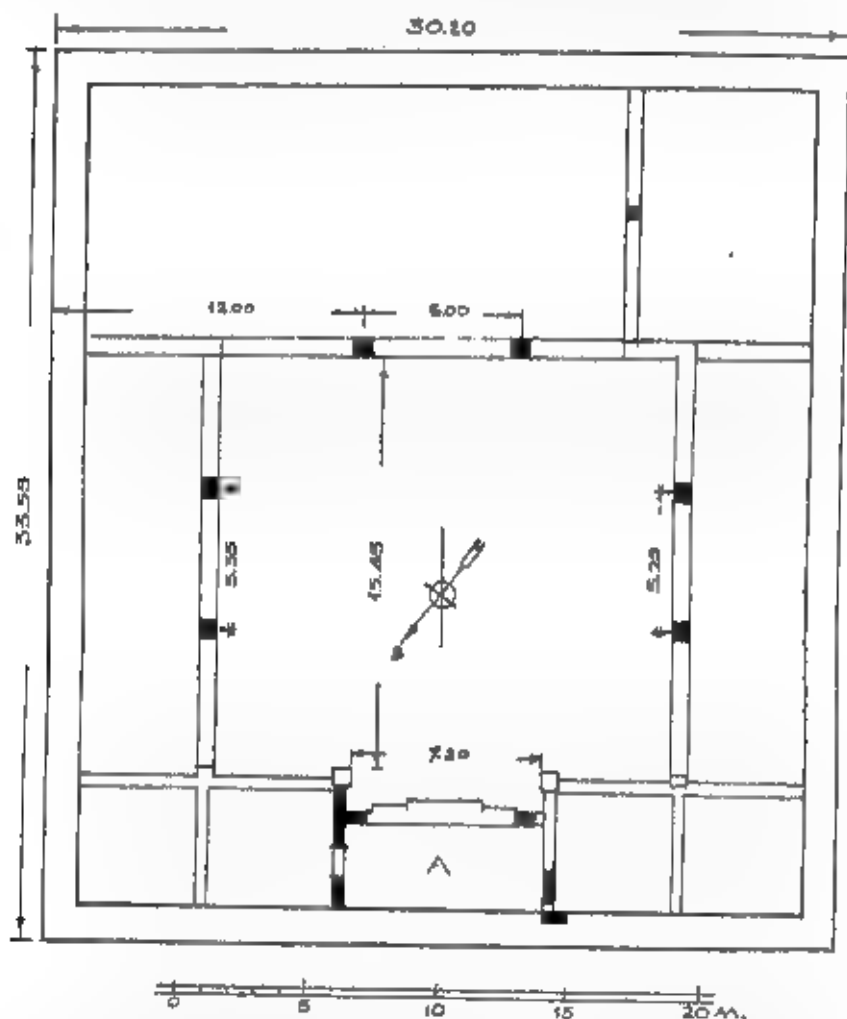
Ἡ δὲ τρίτη καὶ σπουδαιότερα σκαφή ἐγένετο πρὸς νοτον τῆς εἰρημένης κατατομῆς καὶ δὴ παρὰ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο, ὅπερ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν ἀνασκαφῶν εἶχον χαρακτηρίσει ὡς πρόπυλον, ἀλλ' ὅπερ ἡμποδισθῇ τότε ν' ἀνασκάψω ὁλοσχερῶς λόγφ τῶν ἀναβλνζοντων ὑδάτων (εἰκ. 3). Ἐφέτος, ἐλαττωθεντων

Εἰκ. 3. Τοίχος παλαιστρας Σιτηφάλου.

σημαντικῶς τῶν ὑδάτων τοῦ ὑπεδάφους, ἀπεκαλύφθη περὶ τὸ εἰρημένον κτίσμα μέγα τετραγώνων περίπου οἰκοδόμημα (20,30×33,55) φέρον ὀρθογώνιον αὐλὴν περιβαλλομένην ὑπὸ στοῶν καὶ δωματίων (εἰκ. 4). Τῶν στοῶν τούτων εὐρέθησαν κατὰ χώραν ἱκαναὶ τῶν ἀνεχόντων τὴν στήγην τετραγώνων στύλων βάσεις, ἐκ σκληροῦ λίθου πεποιημέναι, ἀρίστης δ' ἐργασίας. Λόγφ τῆς διατάξεως καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ τὸ κτίριον τοῦτο χαρακτηρίζω ὡς παλαίστραν. Ταύτης δὲ τῆς παλαιστρας τὴν πρὸς βορρᾶν κειμένην εἴσοδον ἀπετέλει τὸ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν ἀνασκαφῶν ἐρευνηθὲν καὶ ὀρθῶς τότε ὡς πρόπυλον χαρακτηρισθὲν κτίσμα, οὗ εὐρέθησαν ἐφέτος καὶ τινα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη: μεγάλη ἰωνικὴ βᾶσις καὶ ἐρραβδωμένος σφόνδυλος διαμ. 0,75, καὶ τέλος θραῦσμα πηλίνης παραετίδος.

Ἐλλείπει χρημάτων ἢ ἀνασκαφὴ τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος τούτου κτιρίου παρέμεινεν ἀτελής. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἰδιόκτητος χώρος, ἐφ' οὗ τὸ κτίριον εὕρισκται, εἶναι λίαν γόνιμος καὶ ὑπάρχει φόβος διὰ παρ' ὅλας τὰς συνστάσεις μου

Εἰκ. 4. Διάγραμμα παλαίστρας Στυμφάλου.

οἱ χωρικοί θ' ἀροτριώσωσι καὶ θὰ σπείρῳσιν αὐτὸν καταστρέφοντες διὰ μετὰ τόσου κόπου ἐκτετύχηθαι ἐφάτος, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐνήρτισε τῇ εἰσηγήσει μου πίστωσιν ἀποζημιώσεως τῶν καλλιεργητῶν ἐγκαίρως εἰδοποιουμένων νὰ μὴ καλλιεργήσωσι τὸν γῶρον.

ΑΝ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ

9. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΛΕΣΒῳ

Ἐκθέτω ἐνταῦθα συντόμως τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐφετινῶν ἀνασκαφῶν ἐν Λέσβῳ.

Κατ' ἀρχὰς ἐπεχείρησα τὴν περαιτέρω ἐξσκαφὴν τῶν θεμελίων ἀρχαικοῦ ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψα ἐν θέσει Κλοπεδῇ τῆς περιφερείας Καλλονῆς

Εἰκ. 1. Λείψανα ἀρχαικοῦ ναοῦ Κλοπεδῆς Λέσβου.

τῆς Λέσβου καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου ἔγραψα ἐν τῷ ἑσχάτῳ ἐκδοθέντι Ἀρχαιολογικῷ Δελτίῳ 9. 1924 - 25 (Παράρτημα σ. 41 ξ.). Καὶ εὗρον μὲν λευκανά τινα εἰσέτι τῶν κατωτάτων δόμων τοῦ ὑποσטרώματος, ἀλλὰ καὶ καί νυν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ σχεδίου τοῦ ναοῦ, καθόσον ἡ σύλησις τῶν λίθων ἔχει γίνῃ εἰς μεγίστην κλίμακα.

Πρὸς βορρᾶν τῶν θεμελίων τούτων καὶ εἰς ἀπόστασιν 5 μ. περίπου ἀπεκάλυψα τμήμα ἑτέρου ναοῦ καὶ ὅτῃ τὴν νοτίαν, τὴν δυτικὴν καὶ μέρος τῆς β.

πλευρᾶς. Εἶναι καὶ οὗτος κατεσκευασμένος διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ προηγούμενος ἐγγχωρίου ὕλικου, τραχυτοὶ λίθου καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπίσης κατεστραμμένος ὥς ἐκεῖνος. Μόνον ἡ δυτικὴ τοῦ πλευρᾶ σώζεται ὀπωσδήποτε καλῶς καὶ μάλιστα κατὰ κατὰ τὴν βδ γωνίαν, ὅπου εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου καὶ δύο βάσεις κόνων κατὰ χώραν κείμεναι (εἰκ. 1 Ἡ πλευρὰ αὕτη ἔχει μήκος 16.25 μ καὶ ἔχει τρεῖς ἀναβαθμούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξωτερικὴ ἀπ.φάνεια δὲν

Εἰκ. 2. Κιονες ἀρχαίου ναοῦ Κλοπεδῆς Λέσβου.

εἶναι τελείως ἐπεξεργασμένη ἀλλ' ἔχει κατὰ τοὺς ἄρμους μόνον στενὴν ταινίαν λείαν, ἐν μέσῳ δὲ εἶναι ἀδρομερῶς λελαξευμένη μὲ τεκτονικοὺς ἀγκῶνας ἔχοντας. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἐργασίας παρουσιάζει καὶ ἡ ἀνω ὀρατὴ ἐπιφάνεια αὐτῶν, ἡ ἐκαστοτε δηλ. ἔχουσα τοῦ ὑπαρκειμένου ἀναβαθμοῦ Αἱ βάσεις ἐδράζονται ἐπὶ ἐκβεβητισμένης κυκλικῆς ἐπιφανείας ἐπίσης καὶ ἔχουσι τὴν μορφήν τοῦ συνήθους «αἰολικοῦ» τύπου μὲ παχὺν προσκεφαλοειδῆ τόρον καὶ μικρὰν ὑπὲρ αὐτὸν στερογγυλὴν ῥάβδον, ὅπου καταλήγει ὁ κορμὸς τοῦ

κίονος, ὅστις εἶναι ἀρραβιδωτός (εἰκ. 2). Ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ εὐρέθη καὶ κιονόκρανον «αἰολικόν» τοῦ γνωστοῦ τύπου. Αἱ βάσεις καὶ τὰ κιονόκρανα εἶναι τῆς αὐτῆς μορφῆς καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις πρὸς τὰ εὐρεθέντα πλησιων τῶν προηγουμένων θεμελίων φαίνεται ὅτι ἡ στενὴ πλευρὰ εἶχεν ὀκτὼ κίονας (διάμ. βάσ. 0,82, διάστυλον 1,27), ἀγνωστον δὲ πόσους ἢ μακρὰ πλευρὰ, ἥτις δὲν ἀπεκαλύφθη εἰσέτι κατὰ τὴν ἐφετινὴν περίοδον. Λειψανα ἐπίσης τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ εὐρέθησαν, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ ὥστε νὰ φανῇται

Εἰκ. 2 Αἰολικὸν κιονόκρανον ἀρχαῖκου ναοῦ Λέσβου.

ἡ μορφή αὐτοῦ. Μεταξὶ τῶν χωμάτων εὐρέθησαν πλείστα τεμάχια πορφύρεων πλακῶν καλῶς ἐπεξεργασμένων, τῶν ὁποίων τὴν προέλευσιν δὲν δύναμαι εἰσέτι νὰ ὅρισω. Ἐκ τῶν κινητῶν εὐρημάτων ἀναφέρω τεμάχια ἀνθηματιῶν ἀκροκεράμων, οἵτινες ἔφερον καὶ ἀνάγλυφα, ὧν λείψανα εὐρέθησαν, μίαν πόρπην χαλκὴν γεωμετρικοῦ τύπου μὲ ἐγχάρακτα γεωμετρικὰ κοσμήματα ἐπὶ τοῦ παχέος τόξου καὶ ἀγγεῖδιον χαλκοῦν.

Ἐλπίζω ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ καταστή ὀδυνηρὴ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἀνασκαφῆς.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927

Α'. Τακτική Συνέλευσις.

Τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου 1927 ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 5' π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς τακτικὴν συνέλευσιν ἵνα ἐκλέξωσι τὸ τε Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν πενταμελῆ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπείαν διὰ τὸ ἔτος 1927, ἀκούσωσι δὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ 1926 ὥς καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1926.

Παρήσαν ἑταῖροι ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρες. Γενομένης φανερᾶς ψηφοφορίας ἐξελέγησαν: Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Κωνσταντῖνος Πολιγάνης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Μιλτιάδης Πουρῆς, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Παναγιώτης Ἡλιόπουλος καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Σόλων Θεοδότου.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Σόλων Θεοδότου ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως κατὰ τὸ ἔτος 1926, ἣ δὲ συνέλευσις ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὴν διαχείρισιν ταύτην. Εἰτα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐξελέγησαν μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1927 οἱ κ. κ. Μιλτιάδης Πουρῆς, Ἀγγελὸς Σταυρόπουλος, Εὐάγγελος Κρητικός, Γεώργιος Παπαϊωάννου καὶ Μιχαὴλ Χρηστόπουλος.

Διακοπείσης μετὰ ταῦτα τῆς συνεδρίας κα. ἐπαναληφθείσης τὴν 6^η, ὁ Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας κ. Γ. Π. Οἰκονόμος ἀνεκοίνωσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1926 μετὰ προβολῶν φωτεινῶν εἰκόνων ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γενομένων ἀνασκαφῶν.

Β'. Τακτικὴ Συνέλευσις.

Τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 1927 ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10ῃ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν τακτικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Κ. Πολυγένοους καὶ προέβησαν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ὁργανισμοῦ εἰς μυστικὴν διὰ ψηφοδελτίων ἐκλογὴν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν τριετίαν 1927-1929.

Ἐψηφίσαν ἑταῖροι διακόσια. 88 ἐξελέγησαν δὲ μέλη τοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν χρονίαν 1927-1929 οἱ κ. κ. Γ. Π. Οἰκονόμος διὰ ψήφων 141, Α. Παππούλιας διὰ ψήφων 138, Θ. Βορέας διὰ ψήφων 129, Ἀ. Κεραμόπουλος διὰ ψήφων 128, Α. Ὁρλάνδος διὰ ψήφων 128, Σ. Παγανέλης διὰ ψήφων 126, Ν. Ἐξαρχόπουλος δ' αὖ ψήφων 125, Ν. Μπαλᾶνος διὰ ψήφων 124, Γ. Σωτηρίου διὰ ψήφων, 122, Κ. Δουβουνιώτης διὰ ψήφων 121, Μιχ. Βολονάκης διὰ ψήφων 121, Σ. Μανάρδος διὰ ψήφων 118 καὶ Γεώργ. Ν. Βέλτσος διὰ ψήφων 110.

Συμπληρώσεις καὶ καταρτισμὸς τοῦ νέου Διοικ. Συμβουλίου.

Τὸ οὕτως ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῶν ἑταίρων νέον Συμβούλιον συνελθὼν τῇ 15^ῃ Φεβρουαρίου εἰς συνεδρίαν πρὸς πλήρη καταρτισμὸν αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Ὁργανισμοῦ, ἐξέλεξε μέλη τοῦ Συμβουλίου τοὺς κ. κ. Ἰάκωβον Χ. Δραγάτην, Σωκράτην Κουγέα καὶ Κωνστ. Ρωμαῖον, Ἀντιπρόεδρον δὲ τὸν κ. Δ. Παππούλιαν καὶ Γραμματεῖα τὸν κ. Γ. Π. Οἰκονόμον.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Οι υπογεγραμμένοι, αποτελούντες την 'Εξελεγκτικήν 'Επιτροπήν της 'Εταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1927 προσκληθέντες διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 ἀπὸ 7^{ης} Φεβρουαρίου ἱ.ἑ. ἑγγράφου τοῦ κ. Προέδρου ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1927 οικονομικῆς διαχειρίσεως τῆς 'Εταιρείας, ἐκ τῶν ταμιακῶν καὶ λογιστικῶν βιβλίων τῆς ὁποίας ἐξάγονται τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

Α') Χρηματικόν.

Ταμείον

α') Χρέωσις

1) Ὑπόλοιπον μετρητῶν εἰρηθὲν ἐν τῷ Ταμείῳ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1926 κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς 'Εξελεγκτικῆς 'Επιτροπείας	Δρχ	52,955,70
2) Εἰσπράξεις ἀπὸ ἑσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	>	411 046,15
3) Ἀναλήψεις ἐκ τῶν ἐν ὄψει καταθέσεων τῆς 'Εταιρείας παρὰ τῇ 'Εθνικῇ Τραπεζῇ	>	702,474,75
4) Εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς τὸ ἄρτιον κληρωθεῶν δέκα ἑξ (ἀριθ. 16) ὁμολογιῶν 'Εθνικοῦ Δανείου 5% 1927 ('Αμύντης)	>	23,936.—
5) Εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς τὸ ἄρτιον κληρωθεῶν εἴκοσιν (ἀριθ. 20) ὁμολογιῶν 'Εθνικοῦ Δανείου 5% 1920	>	8,000.—
6) Ἐπιστροφαι χρημάτων ἐκ προκαταβολῶν δι' ἀνασκαφὰς	>	5,216,90
Τὸ ὅλον	Δρχ	<u>1,201,829,50</u>

δ) Πιστώσεις

1) Πληρωμαὶ εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προσπολογισμοῦ .	Δρχ	396,086.90
2) Καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρείας	»	373,080.95
3) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἰκοσιν (ἀριθ. 20) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1907 (Ἀμυνῆς)	»	26,190.75
4) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἰκοσι πέντε (ἀριθ. 25) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1914	»	119,357 —
5) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἰκοσιν ἑξ (ἀριθ. 26) ὁμολογιῶν Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 % 1922	»	2,197.—
6) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 35) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1920	»	6,650 —
7) Ἀντικατάστασις προσωρινῶν τιτλῶν Ἐθν. Ἀναγκαστικοῦ Δανείου 6 % 1926 δι' ὀριστικῶν τοιούτων, ἧτοι ἐξήκοντα τριῶν (ἀριθ. 68) ὁμολογιῶν	»	6,800 —
8) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν ἑνακοσίων τριάκοντα ἑπτὰ (ἀριθ. 987) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Ἀναγκαστ. Δανείου 6 % 1926	»	59,733.75
9) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἰκοσι πέντε (ἀριθ. 25) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Προσφυγικοῦ Δανείου 7 % 1924	»	183,047.50
10) Προκαταβολαὶ δι' ἀνασκαφὰς ἐπιστρεφείσαι	»	5,216.90
11) Ὑπόλοιπον μετρητῶν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927	»	23,868.75
Τὸ ὅλον	Δρχ	<u>1,201,629.50</u>

ε) Ἑσοδα καὶ Ἐξοδα

α) Ἑσοδα.

1) Ἀπὸ μερίσματα καὶ τόκους	Δρχ	373,438.95
2) » μισθώματα κινήτων	»	300.—
3) » ἀντίτιμον πωληθέντων δημοσιευμάτων	»	25,175.—
4) » εἰσφορὰς ἑταίρων	»	3,615.—
5) » ἔκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἔσοδα	»	8,617.20
Τὸ ὅλον	Δρχ	<u>411,046.15</u>

β) Ἐξοδα

1) Εἰς μισθοὺς ἐπιδόματα καὶ συντάξεις	Δρχ	76,812 —
2) » ἔξοδα γραφείων	»	32,148.30
3) » ἔξοδα βιβλιοθήκης	»	36,145.95
Εἰς μεταφορὰν	Δρχ	<u>145,107.25</u>

	Ἐκ μεταφορᾶς . . .	Δρχ	145,107 25
4)	Εἰς ἐπισκευὰς καὶ ἐπιπλώσεις μεγάροι Ἑταιρείας	"	19,444.—
5)	" ἀνασκαφᾶς	"	97,988 10
6)	" δημοσιεύματα	"	78,146 90
7)	" διδασκαλίαν	"	1,290.—
8)	" ἐφόρους καὶ ἐπιμελητὰς ἀρχαιοτήτων πρὸς εἰδυτέ- τέρας σπουδὰς ἐν Ἑσπερίᾳ	"	27,321.—
9)	" ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων	"	2 991 70
10)	" ἔκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα	"	23,752 95
	Τὸ ὅλον	"	396,080 90
	Περίσσευμα ἐσόδων ἔτους 1927	"	15,009 25
	Σύνολον	Δρχ	411,040 15

Γ') Γενικὸς Ἰσολογισμός.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δεκεμβρίῳ 1927		
ἀνήρχετο εἰς	Δρχ	1 937,379 75
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς :		
1)	Ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	23,808 75
2)	" τὸ μέγαρον τῆς Ἑταιρείας	259,868 80
3)	" ἀκίνητα κτήματα	17,847 50
4)	" 70 μεταχὰς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	167,190 25
5)	" 405 ὁμολογ. Ἑθνικοῦ Παιγίου Δανείου, 4 ^ο , 1889	88,164 25
6)	" 75 ὁμολογ. Ἑθνικοῦ Δανείου Σιδηροδρομῶν Πα- ραῶς-Λαρίσης	20,198 75
7)	" 1697 ὁμολ. Ἑθν. Δαν. 5 ^ο , 1898 (Ἑνοποιήσεως)	171,795 75
8)	" 175 ὁμολογ. Ἑθνικοῦ Δανείου 5 ^ο , 1907 (Ἀμύνης)	8 800 50
9)	" 135 ὁμολογ. Ἑθνικοῦ Δανείου 5 ^ο , 1914	167,467 65
10)	" 204 ὁμολογ. Ἑθνικοῦ Δανείου 6 ^ο , 1918	18,460 20
11)	" 100 ὁμολογ. Ἑθν. Ἀναγκ. Δανείου 6 ¹ / ₂ ^ο , 1922	9,597.—
12)	" 1 ὁμολογ. Ἑθν. Δανείου Κεφαλαιώσεως μετὰ μᾶς ἀποδείξεως φράγκ. 140	640 —
13)	" 30 ὁμολογ. Ἑθν. Πατριωτ. Δανείου	25.—
14)	" 515 ὁμολογ. Ἑθν. Δανείου 5 ^ο , 1920	97,750 —
15)	" 1000 ὁμολογ. Ἑθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 ^ο / ₁₀ , 1926	66,033 75
16)	" 25 ὁμολογ. Ἑθν. Προσφυγ. Δανείου 7 ^ο / ₁₀ , 1924	183,047 50
17)	" 4000 ὁμολογ. Ἑθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 ¹ / ₂ ^ο , 1922 κληροδοτήματος Ἰωάννου Μαρκοπούλου	332 000 00
	Εἰς μεταφορὰν	Δρχ. 1,622,796 65

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ.	1,622,795.65
18)	Ἀπὸ καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπεζῇ	»	305,965.05
19)	» καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῇ Λαϊκῇ Τραπεζῇ	»	6,687.05
20)	» προκαταβολὰς	»	1,932.—
	Τὸ ὅλον	Δρχ.	<u>1,937,379.75</u>
Τὸ δὲ Παθητικὸν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927 ἀνήρχετο εἰς		Δρχ.	<u>1,937,379.75</u>
ἀποτελούμενον			
ἐκ τοῦ Κεφαλαίου οὗ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927		»	<u>1,937,379.75</u>

δ') Περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927 ἀνήρχετο εἰς		Δρχ.	<u>1,937,379.75</u>
ἀποτελουμένη ἐξ τῶν ἑξῆς:			
1) Ἀπὸ ματηγὰ ἐν τῇ Ταμείῳ	Δρχ.	28,868.75	
2) » τὸ μέγαρον τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80	
3) » ἀκίνητα κτήματα	»	17,847.50	
4) » 70 μετοχές τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	»	157,190.25	
5) » 405 ὁμολογ. Ἐθν. Παιδείας Δανείου 4%, 1889	»	88,154.25	
6) » 75 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου Σιδηροδρομῶν Πειραιῶς-Λαρίσης	»	20,198.75	
7) » 1697 ὁμ. Ἐθν. Δανείου 5%, 1898 (Ἐνοποιησας)	»	171,795.75	
8) » 175 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου 5%, 1907 (Ἀμύνης)	»	8,860.50	
9) » 185 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου 5%, 1914	»	167,467.65	
10) » 204 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου 6%, 1918	»	18,460.20	
11) » 100 ὁμολογ. Ἐθν. Ἀναγκ. Δανείου 6 1/2%, 1922	»	9,597.00	
12) » 1 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιώσεως μετὰ μιάς ἀποδείξεως φραγκ. 140	»	640.—	
13) » 30 ὁμολογ. Ἐθν. Πατριωτικοῦ Δανείου	»	25.—	
14) » 515 ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου 5%, 1920	»	97,750.—	
15) » 1000 ὁμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6%, 1926	»	60,033.75	
16) » 25 ὁμολογ. Ἐθν. Προσφυγ. Δανείου 7%, 1924	»	183,047.50	
17) » 4000 ὁμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 1/2%, 1922 κληροδοτήματος Ἰωάννου Μαρκοπούλου	»	332,000.—	
18) » καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ	»	305,965.05	
19) » καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῇ Λαϊκῇ Τραπεζῇ	»	6,687.05	
20) » προκαταβολὰς	»	1,932.—	
Σύνολον	Δρχ.	<u>1,937,379.75</u>	

Περαινοῦσα τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν προκειμένην διαχειρισὶν ὡς ὀρθῶς γενομένην καὶ ἐπικυρώσῃ τὸν τε Ἰσολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν τοῦ λήξαντος ἔτους 1927

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1928

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΟΥΡΗΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Κατ. Ἀξία	Προϋπο- λογισμού	Εἶδος ἐσόδων	Προβλεπόμενα εἶδη	Παραγένητα	Διαφορὰ	
					Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἑλαττον
Α'	1	Μερίσματα καὶ τόκοι.	864 848	878 428 95	9 085 95	
»	2	Μισθώματα	800	800		
»	3	Ἀντιτιμον δημοσιευμάτων	20 000	25 175	5 175	
Β'	1	Εἰσφορὰι ἑταίρων	8 000	8 515	515	
»	2	Συνδρομὴ τοῦ Δήμου	50 000			50 000
Γ'	1	Ἐκ τῶν περισσευμάτων κατελθόντων ἐτῶν	288 769			288 769
»	2	Ἑκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἔσοδα	900	8 617 20	8 417 20	
		Σύνολον	871 612	411 046 15	28 208 15	288 769

Ἀνάλυσις τοῦ κεφαλαίου Α', ἀρθρου 3.

«Ἀντιτιμον δημοσιευμάτων».

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἑφημερίς	Δρχ.	21 985.—
2) Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	»	600.—
4) Χρήστου Τσούντα: Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμητίου καὶ Σέ- σκλου. 1908	»	1 500.—
4) Π. Καββαδία—Γ. Καββαδίου Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. 1906/7	»	750.—
5) Π. Καββαδία. Τὸ Ἴερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπευτῶν ἀσθενῶν. 1900	»	800.—
6) Γ. Π. Οἰκονόμου: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας. 1915	»	40.—
7) Α. Κεραμοπούλλου: Ἀποτυμpanισμός. 1923	»	50.—
Σύνολον	Δρχ.	<u>25 175.—</u>

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

Προϊκτο λογισμού	Είδος εξόδων	Προϊκτο οφείτα	Συνολο- μακικά πρωτόκολλο	Σύνολο πρωτόκολλο	Απομνη- μεία	Διαφορ. επί Πρωτόκολλο
Κεφ. Α' 1	Μισθοί, επιδόματα και συντάξεις	105 612		105 612	75 812	28 800
Α' 2	Εξόδα γραμμάτων	25 000	10 000	35 000	52 148 80	3 861 70
Α' 3	Εξόδα βιβλιοθήκης	100 000		100 000	86 146 95	68 858 05
Α' 4	Επισκευαί και επιπλώσεις	90 000		20 000	19 444	556
Β' 1	Ανασκαφαί	166 000		166 000	87 983 10	68 016 90
Β' 2	Δημοσιεύματα	135 000		135 000	78 146 90	56 858 10
Β' 3	Διδασκαλία	16 000		15 000	1 990	18 710
Γ' 1	Ένσχυρισμοί εις Ένόρους προς εφ- αυτήρας σπουδών, έν Έκπαιδευ- τική	70 000		70 000	27 321	42 678
Γ' 2	Εξόδα κεκληρισμένων χρήσεων	10 000		10 000	2 991 70	7 008 30
Γ' 3	Έκτακτοι δαπάναι και διάφορα εξόδα	36 000		25 000	28 752 95	1 247 05
	Σύνολον	671 612	10 000	681 612	386 086 90	285 525 10

Ανάλυσις του κεφαλαίου Β'. Αρθρου 1.

«Ανασκαφαί».

1) Ήδριον Περικλέους	Δρχ. 5 000.—
2) Αμφικρατειον	» 9 000.—
3) » τοπογραφικά σχέδια	» 14 200.—
4) Νέας Άγχιαλου	» 10 000.—
5) » τοπογραφικά σχέδια	» 10 000.—
6) Θηβών	» 14 720.—
7) Γουμνίτισης Καλαβρύτων	» 8 000.—
8) Στυμφαλίου	» 9 980.—
9) Έπιδάφρου	» 2 063.10
10) Λέσβου	» 10 000.—
11) Νικοπόλεως καθαρισμός αρχαιο- λογικών χώρων	» 5 000.—
Σύνολον	Δρχ. 97 983.10

Σύγκρισις πραγματοποιηθέντων
εσόδων και εξόδων.

1) Έσοδα	Δρχ. 411 046.15
2) Έξοδα	» 386 086.90
3) Περισσευμα	» 15 009.25

Έν Αθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927

Ο Ταμίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Λογιστής

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΣΤΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Δωρεαί. Εἰχθησας ἀναγράφοντες κατατέροι τὰ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἑταιρείας εἶτε ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀναγγραφέων εἶτε ὑπ' ἄλλων φιλῶν τῆς Ἑταιρείας ἀποσταλέντι κατὰ τὸ 1^ο 27 ἡβλία, καθήκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ ἐνταῦθα πρὸς πάντας τοὺς φιλόφρονας δωρητάς τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

1. **Annuaire général de la France et de l'étranger** Année 1910 Paris (Marquis de Dampierre).
2. **Ἀθηνάγερα**, Ὁ θεσμός τῶν συγκέλλων ἐν τῷ οἰκουμένικῳ πατριαρχεῳ. Ἐν Αθ 1927
3. **Bethe, E.** Der Apollonhymnus des Kallimachos Leipzig 1927
4. **Χατζῆ, Ἀντων. Χ.** Ἀνδρέας Ν Σκιδ. (1861-1922). Ἀθῆνα. 1927
5. " " " Ἀντώνιος ἀνιγματοδὸς ἐκφυγῆς. Ἀπ. ΑΕ 1924
6. **Dionysii Halicarnassensis Antiquitatum romanarum quae supersunt.** Ed. C. Jacoby. Suppl. Lipsiae 1926. (Ziebarth).
7. **Dörpfeld, W.** Die altgriechische Kunst und Homer. Ἀρ. Athen. Mitteil. 1926.
8. **Erechtheum**, Ed by J. M. Paton Text and Plates Cambridge 1927. Ἀ.μ. οικ. Ἀρχ. Σχολή Ἀθηνῶν.
9. **Essen, Ch van** Le monument dit Portique des géants à Athènes. Paris (BCH).
10. **Exposition d'art musulman** Alexandrie 1926. Ἀντωνίος Ἐ. Μενάκης.
11. **Ἐκατονταετηρὶς Φαβιέρου.** 1820 1920 Ἐν Αθ 1927
12. **Fougères, G.** Théophile Homolle Paris 1926.
13. " " " Rapport sur les travaux de l'Ecole Française d'Athènes. Paris 1927
14. **Franke, A. H.** Antiquities of Indian Tibet. P 2 Calcutta 1926. (Secretary High Commission India)
15. **Glasgow, G.** Ronald Burrows. London 1926.
16. **Γιαννουλάτου, Γ. Π.** Τὸ ἐν Ἀθήναις μνητεῖον καὶ ἡ Ἀπολλωνιακὴ μανία. Ἐν Αθ 1927
17. **Hiller v. Gärtringen, F.** Deutsche Bauinschrift. 1927
18. **Homolle, Th.** La loi de Cadys sur le prêt à intérêt Paris 1926. (Mme Homolle).
19. **Jerusalem sous terre.** London 1911. (Κ^ο Σταυρου Γεωργαντῷ).
20. **Καλιτσονάκη, Ι. Σ.** Αἱ μεταλλάγαι τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑλλήν. Φιλολογίας. Ἐν Αθ 1926.
21. **Καρδαμέτη, Ι. Π.** Αἱ Ἀθῆναι ἐκονοσοῦντες. Ἐν Αθ 1927
22. **Κερευνιώτη Κ.** Ἀγαλμα Ἀσκληπιοῦ ἐξ Εὐευσθῆος. Ἀπ. Αρχ. Δελτ. 1922-22.
23. **Λεβίδου, Ν. Δ.** Λόγοι ὑπὲρ τοῦ Παναγίου τάφου. Ἀθῆναι (1927).
24. " " " Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 28 Ἀπριλίου 1927.

25. **Ljungvik, H.** : Studien zur Sprache der apokryphen Apostelgeschichten. Uppsala 1926.
26. **Λεγεράτου, Κ. Ι.** : Τὸ φιλολογικὸν ἔργον καὶ ἡ ἐθνικὴ δόξα· τριῶν ποιητῶν καθιέρωσις. Ἐν Ἀθ. 1927.
27. " " : Σελιωτοπικεῖον ἀγῶνος κρίσις. Ἐν Ἀθ. 1927.
28. **Maecus, L.** L'Hellénisme de l'Asie Mineure. Paris 1918. (Ἰνστιτούτ. Ἐξωτερ.,
29. **Merritt, B. D.** καὶ **West, A. B.** The revision of athenian tribute lists. Ἀπ. Harvard studies in class. phil., 37, 1926.
30. **Μιχαηλίδου-Νεοφάνου, Μιχ. Γ.** : Νομικὰ θέματα τῆς νήσου ἑσπερίων τῆς Δοδεκανήσου. Ἐν Ἀθ. 1926.
31. **Millet, G.** Monuments de l'Athos. I. Les peintures. Paris. (Ἰνστιτούτ. Ἐξωτερικῶν).
32. **Noack, Ferd.** Eleusis. Textband καὶ Tafeln. Berlin Leipzig 1927.
33. **Οἰκονομίδου, Ζ. Η.** : Ὁ Πόντος. Ἐν Ἀθήναις 1920.
34. **Οἰκονόμου, Γ. Π.** : Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους. Ἀνατίκλινσις ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Μ. Βουλῆς 1928.
35. **Ὀρλάνδου, Ἀναστ. Κ.** : Μονοστηρικὴ ἀρχιτεκτονικὴ. Ἀθήναι 1927.
36. **Πασχάλη, Δ. Π.** : Μεσαιωνικαὶ καὶ μεταγενεστέραι ἐπιγραφαὶ τῆς νήσου Ἀνδρου. Ἐν Ἀθ. 1927.
37. " " : Ἄνδρσι βιβλιογράφοι καὶ κωδίκων κτήτορες. Ἐν Ἀθ. 1927.
38. " " : Ὁ βασιλεὺς τῆς Μυλίου (1677-1680). Ἐν Ἀθ. 1927.
39. **Παπανδρέου, Γ.** : Περὶ τοῦ οὐρου, Φωτοῦ καὶ τῆς πλοῦτος Ἀσπίδος. Ἐν Ἀθ. 1892.
40. " " : Ἡλιακά. Μ. 1. τ. 1-2. Ἐν Πύργῳ 1896.
41. " " : Περὶ τῆς τῶν Ἡλείων διαλέκτου. Ἐν Ἀθ. 1897.
42. " " : Παγκόσμιος γενικὴ ἱστορία. Ἐν Ἀθ. 1908.
43. " " : Οἱ Ἕλληνες λυρικὸι ποιηταί. Ἐν Ἀθ. 1908.
44. " " : Ἱστορία τοῦ ἔμπορου. Ἐν Ἀθ. 1908.
45. " " : Ἡ ἱστορία τοῦ Σκουπιοῦ καὶ τῆς Πύλου. Ἐν Ἀθ. 1925.
46. " " : Μονογραφία περὶ τῶν κατὰ τὴν Μεσοπρωτοκρινὴν Πύλου.
47. **Παπαμιχαηλοπούλου, Κ.** : Ἡ Κωνσταντινουπόλις ἑλληνικὴ ἀπὸ 2677 ἔτη. Ἐν Ἀθ. 1920. (Ἰνστιτούτ. Ἐξωτερικῶν).
48. **Πελοπίδου, Σ.** : Ὁ τίπος τῆς Ἀθηνῶν, τῶν Μεδίκων. Ἀπ. Ἀρχ. Δελτ. 1922-23.
49. **Persson, P.** Kritisch-exegetische Bemerkungen zu den kleinen Schriften des Tacitus. 1927.
50. **Φαραντάτου, Μ. Σπ.** : Ἡ τελεῖα διαμόρφωσις τοῦ σκοποῦ τῆς ποίησις. 1927.
51. **Philaretos, G. V.** L'esprit démocratique chez les Hellènes 1919.
52. **Πολίτου, Ν. Γ.** : Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία. Γ', 1911-1920, Μέρ. 1. Ἐν Ἀθ. 1927. (Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν).
53. **Robinson, D. M.** A Graeco-Parthian portrait head of Mithradates I. Ἀπ. Am. Journal of Arch. 1927.
54. **Ρωμαίου, Κ. Α.** : Ὁ ἔφημος τοῦ Μαραθῶνος. Ἐν Ἀθ. 1927.
55. **Samuelsson, G.** Ad Valerium Placcum. Uppsala. 1927.
56. **Sartiaux, F.** L'archéologie française en Asie Mineure. Paris 1918. (Ἰνστιτούτ. Ἐξωτερικῶν).
57. **Schrader, H.** Eine archaisch-griechische Bronzestatnette im Liebhagens.
58. **Siemiensci, Joseph** : Les symboles graphiques dans les éditions critiques de textes. Projet d'unification. Varsovie 1927.

59. Jöögren, H. Ad Ciceronis epistulas ad Atticum adnotati ones. Uppsæ a 1927
60. Svensson, N. Two tholos tombs at Bodia in the eastern part of Triphyia - Lund. 1927
61. Studniczka, Fr. Drei frühe Römerköpfe. Leipzig 1926.
62. Tabachovitz, D. Sprachliche u. textkrit. Studien zur Chronik des Theophanes Confessor Uppsala 1926.
63. Hidenaka Tanaka. Græcæ grammaticæ rudimenta Tok.ens. 1927
64. Thiersch, H. Göttingen u. die Antike. Göttingen 1926.
65. Shörnell, G. Ad scriptores Historiæ augustæ et Ammianum Marcellum adnotationes. 1927
66. Τσονερὸς, Α. Κ. : Ἴστορ. αὐτῶν γεωργῶν καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἐν Ἀθήναις 1915.
67. " Γῆ καὶ γεωργοὶ τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν. Ἐν Βόλῳ 1922.
68. De Waale, F. J. M. The magic staff or rod in graecoitalian antiquities. 1927
69. Wilamowitz - Moellendorf, U. v. Heilige Gesetze. Ab. Sitzungsber. d. preuss. Ak. d. Wiss. 1927 XIX.
70. Wilcken, U. Zu der epidaur Bundesstelle v. J. 302 v. Chr. Ab. Sitz. Ber. d. preuss. Ak. d. Wiss. 1927, XXVI.
71. Valley, G. Über den Sprachgebrauch des Lougus Uppsala 1926
72. Vogel, Fr. Bibliotheca philologica classica 1925. Leipzig 1927
73. Volonakis, M. D. Saint Sophia and Constantinople. London 1922 (Ἵπουρ. γελον Ἐξωτερικῶν)
74. Ziebarth, E. Fünfundzwanzig Jahre griech. Inschriftenforschung 1891 - 1919 (1925).

Ἀγοραὶ καὶ ἀνταλλαγαί. Δι' ἀγορᾶς ἐπρομηθευθῆ ἡ βιβλιοθήκη 187 νέους τόμους βιβλίων, δι' ἀνταλλαγῆς δὲ ᾠξήθη κατὰ τὰ τόμους.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1927
ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927:

Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τόμος τοῦ ἔτους 1924.

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς

Ἔτος ἀριθμ.	Πωληθέν τμ.	Τιμὴ ἐν μισθ.	Εισπραχθέν πρὸς μηνίαν	Στοιχὰ ἐν μισθ.	Ἀριθμὸς ἐν τόμῳ	Τιμὴ ἐν μισθ.	Εισπραχθέν τμ.
1887-1843 φυλ. 8	1	10	10	—	Ἐκ μεταφ. 1883	2	250
" 4	1	"	10	—	1894	1	"
" 25	1	"	10	—	1899	1	"
" 26	1	"	10	—	1901	1	"
" 27	1	"	10	—	1914	1	"
" 28	1	"	10	—	1916	2	"
1886	1	250	250	—	1916	1	"
1884	1	"	250	—	1917	1	"
1885	1	"	250	—	1919	2	"
1886	1	"	250	—	1920	3	"
1887	1	"	250	—	1921	2	"
1888	1	"	250	—	1922	9	"
1889	1	"	250	—	1923	24	"
1890	1	"	250	—	"	1	125
1891	1	"	250	—	1924	27	250
1892	1	"	250	—	Ἀθροισμα	94	Ἀθροισμα
Ἐκ μεταφ.	16	Ἐκ μεταφ.	2580	—			31935

2) Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

1914	2	50	100	—	Ἐκ μεταφ.	8	Ἐκ μεταφ.	800	—
1915	2	50	100	—	1920	1	50	50	—
1916-1919	2	50	100	—	1921	5	50	250	—
Ἐκ μεταφ.	6	Ἐκ μεταφ.	800	—	Ἀθροισμα	12	Ἀθροισμα	800	—

3) Διάφορα δημοσιεύματα Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

Ἀριθμὸς ἐν μισθ.	Ἐπιγραφὴ Συγγράμματος	Πωληθέντα ἀριθμ.	Τιμὴ ἐν μισθ.	Εισπραχθέν τμ.
1	Π. Καββαδία Τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδάφῳ καὶ ἡ θεομαντεία τῶν ἀσθενῶν 1900	2	150	300
2	Χ. Τσούντα Αἱ προϊστορικαὶ ἀποστάσεις Ἀμνηίου καὶ Σισκίου. 1908.	3	500	1500
3	Π. Καββαδία-Γ. Καβρέσαν Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890 1906 1907	1	600	750
4	Γ. Π. Οἰκονόμου: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακε- δονίας. 1915	1	40	40
5	Α. Καραμπούλλου: Ἀποτυμωτισμός. 1923	1	50	50
			Ἀθροισμα	2640

Ἀνακεφαλαίωσις

1) Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς	Δρ. 21,985.—
2) Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	600.—
3) Διάφορα δημοσιεύματα	2,840.—
Σύνολον	Δρ. 25,175.—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1928

Ὁ Λογιστής

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΣΤΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάστασις τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1927 συμφώνως τῷ Ὁργανισμῷ
ἐξαχθέντων δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρείας

1) Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς

Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων
		Ἐκ μεταφ.	9	Ἐκ μεταφ.	10	Ἐκ μεταφ.	80	Ἐκ μεταφ.	41
1889	1	1899	1	1901	1	1910	1	1918	1
1894	1	1898	1	1902	1	1911	1	1920	1
1895	1	1894	1	1903	2	1912	1	1921	1
1896	1	1895	1	1904	1	1913	2	1922	1
1897	1	1896	1	1905	2	1914	1	1923	2
1898	1	1897	1	1906	1	1915	1	1924	122
1899	1	1898	1	1907	1	1916	1	Ἀθροισμα	176
1890	1	1899	1	1908	1	1917	1		
1891	2	1890	2	1909	1	1918	2		
Εἰς μεταφ.	9	Εἰς μεταφ.	19	Εἰς μεταφ.	80	Εἰς μεταφ.	41		

2) Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

		Ἐκ μεταφ.	9	Ἐκ μεταφ.	18	Ἐκ μεταφ.	27	Ἐκ μεταφ.	86
1871-1872	1	1881	1	1890	1	1899	1	1910	1
1872-1873	1	1882	1	1891	1	1900	1	1911	2
1873-1874	1	1883	1	1892	1	1901	1	1912	1
1874-1875	1	1884	1	1893	1	1902	1	1913	1
1876	1	1885	1	1894	1	1903	1	1914	1
1877	1	1886	1	1895	1	1916	1	1915	3
1878	1	1887	1	1896	1	1907	1	1916-1919	2
1879	1	1888	1	1897	1	1908	1	1920	2
1880	1	1889	1	1898	1	1909	1	1921	4
Εἰς μεταφ.	9	Εἰς μεταφ.	18	Εἰς μεταφ.	27	Εἰς μεταφ.	86	Ἀθροισμα	58

3) Διάφορα δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας

Αὐτῶν Ἀριθμοί	Ἐπιγραφὴ πηγῶν	Ἔτη χρόνου ἐκδόσεως
1	Α. Λαμπροπούλου· Εἰρετήριον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑφημερίδας τῆς τριτῆς περιόδου τόμος 1ος, 1883-1887, 1902	1
2	Εὐθύμ. Καστόρη· Ἱστορικὴ ἐκθεσις τῶν πράξεων τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς τὸ 1887 μέχρι τοῦ 1879 τελευτῶντος, 1879	2
3	Η. G. Lolling· Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθῆναις ἐπιγραφικοῦ μουσείου τόμος 1ος· Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, τεύχος α' Ἀρχαῖ-καὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, 1898	1
4	Π. Καρβαδία· Τοῖς ἐσθὼν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεορααία τῶν ἀσθενῶν, 1900	2
5	Π. Καρβαδία· Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1897 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900, 1900	2
6	Comptes rendus du congrès international d'archéologie, 18re session, Athènes 1905, 1906	1
7	Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος τόμος 1ος· Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, 1908	3
8	Π. Καρβαδία-Γ. Καβερῶου· Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1898 μέχρι τοῦ 1899, 1908/7	2
9	Χρήστου Τσουντά· Αἱ πράξεις καὶ ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου, 1908	1
10	Γ. Παπαβασιλείου· Περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρχαίων τιμῶν μετὰ παλαιὰς τήμας Εὐβοϊκῶν ἐπιγραφῶν, 1910	2
11	Κωνστ. Κουρουνιώτου· Κατάλογος τοῦ Μουσείου Λυκοσούρας 1911	2
12	Γ. Π. Οἰκονόμου· Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας 1915	2
13	Ἀντωνίου Καραποπούλου· Τοπωνυμία τῶν Ἰωαννίνων, 1912-1917	2
14	Βαλερίου Στάη· Τοῦ Σουνίου καὶ οἱ ναοὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς 1920	1
15	Georgius P. Besonius· De profusionibus receptaculis sepulchralibus inde ab antiqua usque temporibus usque ad nostram fere aetate usitatis, 1921	2
16	Ἀντωνίου Καραποπούλου· Ὁ ἀποτυμπανισμὸς, συμβολὴ ἀρχαιολογικὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τὴν λαογραφίαν, 1925	1
	Ἐν Ἀθῆναις τῇ 31 Φεβρουαρίου 1928.	27
	Ὁ Λογιστής	
	ΠΑΝΑΓ. ΣΤΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΙΝΑΚΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΕ 1837-1927

Τομὴν ἀριθμοῦς νῦν	Ἔτος	Τίτλος Πρακτικῶν ἐν συνόψει	Σελίδες	Τελὸς ἀρ.
(Περίοδος Α': 1837-1849)				
3	1837, 1837/8, 1838/9	Σύνοψις Πρακτικῶν (Α' - Γ' συνεδριάσεως) Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	93	—
4	1838-1840	Πρακτικά Δ' συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	77	—
5	1840-1841	Πρακτικά Ε' Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	87	—
6	1841-1842	Πρακτικά Ζ' (γράφ. Π') Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	81	60
7 11	1842-1847	(Δὲν ἐξετυπώθησαν ἰδιωτικῶς).	—	—
1 11	1847-1848/7	Σύνοψις Πρακτικῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Ἐκδόσις Β'.	826	—
12	1847-1848	Πρακτικά ΙΒ' Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	81	60
13	1848-1849	Πρακτικά ΙΓ' Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	87	60
(Περίοδος Β': 1858-1869/70).				
14	1858-1859	Συνοπτικὴ ἐκδόσις πρώτης Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	48	50
15	1859-1860	Γενικὴ συνέλευσις μελῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1860.	18+6	60
16	1860-1861	Γενικὴ συνέλευσις μελῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1861.	87	60
17	1861-1862	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1862.	96	60
18	1862-1863	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1863.	20	50
19	1863-1864	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1864.	11	60
20	1864-1865	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1865.	14	—
21	1865-1866	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1866.	16	60
22	1866-1867	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1867.	15	50
23	1867-1868	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1868.	16	60
24	1868-1869	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1869.	19	50
25	1869-1870	Δύο γενικαὶ συνέλευσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1870.	20	50
(Περίοδος Γ': 1870/71-1919).				
26	1870-1871	Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας	39	—
27	1871-1872	" " " "	26	—
28	1872-1873	" " " "	61	50
29	1873-1874	" " " "	66	50
30	1874-1875	" " " "	58	50

Τόμον ἀριθμοῦ πλκ	Ἔτος	Τίτλος Πρακτικῶν ἢ συγγραμμάτων	Σελ/δες	Σελ/δες
81	1878	Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	56	50
82	1877	"	48	"
83	1878	"	48	"
84	1879	"	40	"
85	1880	"	69	"
86	1881	"	48+40	"
87	1882	"	108	"
88	1883	"	87	"
89	1884	"	98	"
40	1885	"	71	"
41	1886	"	84+88	"
42	1887	"	88	"
43	1888	"	72	"
44	1889	"	71	"
45	1890	"	100+8'	"
46	1891	"	90+8'	"
47	1892	"	186	"
48	1893	"	186	"
49	1894	"	98	"
50	1895	"	200	"
51	1896	"	198	"
52	1897	"	107	"
53	1898	"	110+27	"
54	1899	"	111+XXXI	"
55	1890	"	102+XXVII	"
56	1901	"	51+XXVI	"
57	1902	"	92+XXIX	"
58	1903	"	64+XXVIII	"
59	1904	"	68+XXVIII	"
60	1905	"	94+XXVI	"
61	1906	"	180	"
62	1907	"	188	50
63	1908	"	228	"
64	1909	"	326	"
65	1900	"	388	"
66	1911	"	359	"
67	1912	"	369	"
68	1913	"	265	"
69	1914	"	260+IX	"
70	1915	"	244+IX	"
71-74	1916-1918	"	101+35+41 +82	"
75	1920	"	κθ'+178	"
76	1921	"	κθ'+71	"
77-79	1922-1924	"	(ὅσοι ἐκτύ- πωσιν)	"
80-81	1925-1926	"	"	"
82	1927	"	IF'+81	"

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 20)

Δραχμαί

1. 'Αρχαιολογικὴ Ἐφημερίς 1837-1834 (ΑΕ 1-63: πρῶθ. πινάκιον παρὰ (Λεωνόφωρ), 'Αρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος λένωμα, σ. 1-3). Σχῆμα 4ον.

(Περίοδος Α'): τόμος 1-16.

- 1837-1843 τεύχη α' β', γ' (καὶ ιδ') ια' (τεύχος ιε' ἴδιον δὲν ἐξεδόθη),
 ις' - κθ' 1853-1860: τεύχη λ'-νε' πωλοῦνται τόδε τὰ τεύχη. α', β, γ',
 δ', ιδ', κβ'-κθ', ν', να', νγ'-νε' ἑκαστον τεύχος 10.—

Περίοδος Β': τόμος 17-21.

1862. τεύχη α' - ιβ' (τὰ τελευταία τέσσαρα ἐξεδόθησαν τῷ 1863). ἑκασταν
 τεύχος. 10.—
 1869: τεύχος ιγ' 1870 τεύχος ιδ' 1872. τεύχη ις' καὶ ιε' (τὸ ιε' ἐξεδόθη
 τῷ 1878) 1874: τεύχος ις' ἑκαστον τεύχος 30.—

Περίοδος Γ': τόμος 22-62.

- 1883-1928: εἰς τόμος κατ' ἔτος, ἐκ τεσσάρων τευχῶν συγκείμενος ἑκα-
 στος τόμος 250.—

Περίοδος Δ': τόμος 63 κέ.

- 1924: εἰς τόμος κατ' ἔτος εἰς 4 τεύχη ἢ ἐνιαίως ἐκδιδόμενος μετὰ μονο-
 στήλου κειμένου ἑκαστος τόμος 250.—
 2. Ἐκδοτῆριον τῆς 'Αρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς τρίτης περιόδου ὑπὸ 'Αλε-
 ξάνδρου Δαμπροσάκου: τόμος 1ος: 1888-1887 Σχῆμα 4ον, σελίδες
 η' - στήλαι 550 1902 50.—
 3. Πρακτικὰ 'Αρχαιολογικῆς Ἑταιρείας 1837-1921 (ΠΑΕ 1-76 πρῶθ. αἰδέων
 πινάκιον ἀνωτέρω):

(Περίοδος Α'. 1837-1849).

- 1-3 (1837 1837 Α, 1838 Β. - Συντομὴ τῶν πρακτικῶν (τῆς Δ' - Γ' συνε-
 δριάσεως) τῆς 'Αρχαιολογικῆς ἑταιρείας τῶν Ἀθηνῶν. (Ἐκδοσις 1η)
 Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Σχῆμα 18ον σελίδες 93. 1840. Δὲν πωλεῖται.
 4 (1839 149: Πρακτικὰ τῆς Δ' συνεδριάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις 'Αρχαιολο-
 γικῆς ἑταιρείας. (Ἐκδοσις 1η). Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Σχῆμα 18ον,
 σελίδες 77. 1840. (Δὲν πωλεῖται).
 5 (1840, 43, Πρακτικὰ τῆς Ε' Γενικῆς συνεδριάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις
 'Αρχαιολογικῆς ἑταιρείας. (Ἐκδοσις 1η) Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ.
 Σχῆμα 18ον, σελίδες 87 1841. (Δὲν πωλεῖται).
 6 (1841 42, Πρακτικὰ τῆς Ζ' (γράφει F) Γενικῆς συνεδριάσεως τῆς ἐν
 Ἀθήναις 'Αρχαιολογικῆς ἑταιρείας (Ἐκδοσις 1η). Ἑλληνιστὶ καὶ
 γαλλιστὶ. Σχῆμα 18ον, σελίδες 81 1842. 10.—
 7-11 (1842-1847: Δὲν ἐξετυπώθησαν ἰδιαιτέρως.

- 1-11 (1837-1846) 7 Σύνοψις τῶν Πρακτικῶν τῆς Α' - ΙΑ' Γενικῆς συνεδρ. ἑσέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας τῶν Ἀθηνῶν. Ἐκδόσις 2α Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστ. Σχῆμα 8ον σελίδες 825, μετὰ πίνακος (Ἀνδρονίκου ὀρολόγιον, εἰς σ. 247, πρὸ σ. 818 (ἐξεδόθη τῷ 1847). Δὲν πωλεῖται.
- 12 (1847-48): Πρακτικά τῆς ΙΒ' Γενικῆς συνεδρίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστ. Σχῆμα 8ον, σελίδες 81. 1848. 10.—
- 13 (1848-49) Πρακτικά τῆς ΙΓ' Γενικῆς συνεδρίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστ. Σχῆμα 8ον σελίδες 87 1848 10.—
- (Περίοδος Β': 1858-1869, 70).
- 14 (1858-59): Συνοπτικὴ ἑκδοσις τῶν πράξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Σχῆμα 8ον, σελίδες α' + 48. 1859 10.—
- 15 2α (1869-70) Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας: τεύχη ἑνδεκά 1859-60, 1860 1, 1861 2, 1862 3 (ἐξεδόθη τῷ 1864), 1863 4, 1864 5 δὲν πωλεῖται. 1865 6, 1866 7, 1867 8, 1868 9, 1869 70. Σχῆμα 8ον ἑκαστον τεύχος 10.—
- (Περίοδος Γ': 1870-71-1919).
- 20-74 (1870-71-1919): Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1870/71 (δὲν πωλεῖται). 1871 2, 1872 3, 1873 4, 1874 5, 1876, 1877 κτ.—1902, 1903 κτ.—1906 (δὲν πωλοῦνται), 1907 κτ.—1915, 1916 9 (εἰς ἑνα τόμον). Σχῆμα 8ον ἑκαστος τόμος 50.—
- 75-76 (1920-1921): Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1920, 1921. Σχῆμα 8ον ἑκαστος τόμος 50.—
- 77-78 (1922-1924): Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1922-1924. Σχῆμα 8ον εἰς τόμος (ὑπὸ ἐκτύπωσιν) 50.—
- 80-81 (1925-1926): Πρακτικά ΑΕ εἰς τόμος ὑπὸ ἐκτύπωσιν 50.—
- 82 (1927): Πρακτικά ΑΕ εἰς τόμος 50.—
- ΒΑ. Ὁργανισμὸς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας (Τεύχος 1ον), σχῆμα 16ον, σελίδες 16. 1848. (Τεύχος 2ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 24. 1854 (Τεύχος 3ον), σχῆμα 8ον σελίδες 48, 1856. (Τεύχος 4ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 24. 1859. (Τεύχος 5ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 41 1912 (δὲν πωλοῦνται).
4. Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι, ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ συλλόγου φυλλάδια 1ον 1861 (σελίδες 12 πίνακες 15 δὲν πωλεῖται), 2ον: 1859 (σελίδες 1α' + 29 + 5, πίνακες 8), 3ον 1855 (σελίδες 60, πίνακες 4). Σχῆμα 4ον τὸ φυλλάδιον ἐκότερον 10.—
5. Πρακτικά τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεθθείου ἐπιτροπῆς ἡ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεθθείου, γενομένη κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ συλλόγου. Σχῆμα 4ον, σελίδες 21, πίνακες 3. 1868 10.—
6. Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαί, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι φυλλάδιον α (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Σχῆμα 4ον, σελίδες 3' + 54, πίνακες 9. 1860 1 —
7. Εὐθόμιος Καστόρηγ' Ἱστορικὴ ἑκδοσις τῶν πράξεων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς τὸ 1837 μέχρι τοῦ 1879 τελευταῖος Σχῆμα 8ον, σελίδες Γ' + 130. 1879 80.

- 7Α. Κατάλογος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. (Τεύχος 1ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 124, 1887. Τεύχος 2ον, σχῆμα 8ον, σελίδες 126, 1906. (Δὲν κοιλούνται).
8. H. G. Lolling: Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ μουσαίου τόμος 1ος: Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, τεύχος α': Ἀρχαῖαι ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί. Σχῆμα 4ον, σελίδες η' + στήλαι 152 + η', μετὰ πίνακος. 1899 120. —
9. II. Καββαδίας: Τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ασθενῶν. Σχῆμα 8ον, σελίδες 304, εἰκόνες 9, πίνακες 10, ὧν εἰς τοπογραφικὸς. 1900 150. —
10. II. Καββαδίας: Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1897 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900. Σχῆμα 8ον, σελίδες 115. 1900 30. —
- 10Α. (Βασιλείος Στάης): Τὰ εὑρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθήρων ἐκ τῆς ΑΕ 1909: στήλη 145-173/4, εἰκόνες 21, πίνακες 8 (παρένθετοι) + 11. 50. —
11. *Comptes rendus du congrès international d'archéologie tenu à Athènes 1905*. Σχῆμα 8ον, σελίδες 400, μετ' εἰκόνων. 1905 80. —
12. Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος: τόμος 1ος: Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως (συντάκται: Καββαδίας, Καστριώτης, Κουρουνιώτης, Leshat, Διονέριος, Schrader, Schröder, Στάης, Σωτηριάδης, Wolters). Σχῆμα 4ον, σελίδες β' + στήλαι 118, πίνακες 86 (ἀρ. 1-85). 1906 250. —
13. P. Canvadras + G. Kawerau: *Die Ausgrabung der Akropolis von Athen 1885 bis zum Jahre 1840*. — II. Καββαδίας + Γ. Καβρέδου: Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. Ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστὶ. Σχῆμα φύλλον, στήλαι 150 + σελίδες 2, εἰκόνες 14, πίνακες 12. 1903/7 500. —
14. Χρῆστος Τσοδόντης: Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμητίου καὶ Στάσιου. Σχῆμα 4ον, στήλαι ιϛ' + 432, εἰκόνες 512, πίνακες 47. 1908 500. —
15. Γεώργιος Α. Παπαβασιλείου: Περί τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρχαίων τάφων μετὰ παρατηρήματος Εὐβοικῶν ἐπιγραφῶν. Σχῆμα 4ον, στήλαι β' + 106, εἰκόνες 55, πίνακες 21. 1910 100. —
16. Κωνσταντῖνος Κουρουνιώτης: Κατάλογος τοῦ Μουσείου Λυκαοσύρας. Σχῆμα 8ον, σελίδες 72, εἰκόνες 74. 1911 40. —
- 16Α. (Βασιλείος Διονέριος): Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδας λυκάωμα. Σχῆμα 4ον, σελίδες 8. 1912. (Δὲν κοιλῶνται) —
17. Γεώργιος II. Οἰκονόμος: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας: τεύχος 1ον. Σχῆμα 4ον, σελίδες 40, εἰκόνες 29. 1915 40. —
18. Γεώργιος K. Γεωργιάδης: Μελετήματα ἀρχαιολογικά. Σχῆμα 8ον, σελίδες 48. 1916 10. —
19. Ἀντώνιος Α. Κεραμόπουλλος: Τοπογραφία τῶν Δελφῶν τεύχος 1ον. Σχῆμα 8ον, σελίδες 118, εἰκόνες (παρένθετοι) 11, πίνακες 3. 1912 1917. 30. —
20. Βασιλείος Στάης: Τὸ Σούνιον καὶ οἱ ναοὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. Σχῆμα 8ον, σελίδες 55, εἰκόνες 14, πίνακες 5. 1920 80. —
21. Georgius P. Oeconomus: *De profusionum receptaculis sepulcralibus inde ad antiquissimis temporibus usque ad nostram fere aetatem usitat.* Σχῆμα 8ον, σελίδες 68, εἰκόνες 17. 1921 40. —
22. Ἀντώνιος Α. Κεραμόπουλλος: Ὁ ἀποτυπωμασμός, συμβολὴ ἀρχαιολογική

- εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τὴν λαογραφίαν. Σχῆμα 8ον, σελίδες 144, εἰκόνες 21, πλ. 7 παρένθετοι. 1923 Δραχ. 50.—
23. Ἀπόστολος Σ. Ἀρβανιτόπουλος. *Αἱ γραπταὶ στήλαι Δημητριάδος — Παγασαί.* Σχῆμα 2ον, σελίδες 179, εἰκ. 303, πίνακες παρένθετοι. 7, πίνακες ἐν τέλει ἐγχρωμοὶ δέκα. 1928 (ἐκδίδεται προσεχέστατα) —
24. Γεώργιος Ε. Μυλωνᾶς. *Ἡ νεολιθικὴ ἐποχὴ ἐν Ἑλλάδι.* Σχῆμα 8ον, σελίδες 174, εἰκ. 86, πίνακες 3, γεωγρ. χάρται 3. 1928 (θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς ὀλίγου) —

Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρείᾳ πωλεῖται καὶ τὸ σύγγραμμα
Βασ. Αισωγράφου: Ἡ Ὀλυμπία ἐντὶ δραχ. 50.

Ἐξεδόθη ὁ παρὼν τόμος τῇ 30. 9. 28.

gives f

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and

S. B. 146. N. DELHI.

~~2232~~